મુન્તખબાતે

ઈસ્લાહી ખુત્બાત

મુસન્નિફ

જસ્ટીસ હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ
તકીઉસ્માની મદ્દઝિલ્લુહુમુલ્આલી

મુરત્તિબ

મુહમ્મદ અબ્દુલ્લાહ મેમન

જિસમેં
ગુનાહોંકી લઝ્ઝત એક ધોકા,
બીમારી ઔર પરેશાની એક નેઅમત,
ફિતનાકે દૌરકી નિશાનીયોંકા બયાન હૈ.

લિપ્યાંતર :– સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જી. બનાસકાંઠા,
ઉ. ગુજરાત, પીન - ૩૮૫૨૧૦

મુનતખબાતે

ઈસ્લાહી ખુત્બાત

મુસન્નિફ

જસ્ટીસ હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ તકી
ઉસ્માની મદ્દઝિલ્લુહુમુલ્આલી

મુરત્તિબ

મુહમ્મદ અબ્દુલ્લાહ મેમન

જિસમેં
ગુનાહોંકી લઝ્ઝત એક ધોકા,
બીમારી ઔર પરેશાની એક નેઅમત,
ફિતનાકે દૌરકી નિશાનીયાંકા બયાન હૈ.

લિપ્યાંતર :- સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જી. બનાસકાંઠા,
ઉ. ગુજરાત, પીન – ૩૮૫ ૨૧૦

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ

પેશ લફ્ઝ

હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ તકી ઉસ્માની સાહબ મદ્દઝિલ્લુહુમુલ્આલી. અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ વ કફા વ સલામુન્ અલા ઈબાદિહિલ્લઝીનસ્તફા

અમ્મા બા'દ !

અપને બા'ઝ બુઝુર્ગો કે ઈર્શાદકી તા'મીલમેં અહકર કઈ સાલસે જુમ્આકે રોઝ અસરકે બા'દ જામેઅ મસ્જિદ અલબયતુલ મુકર્રમ ગુલશન ઈકબાલ કરાંચીમેં અપને ઔર સુનનેવાલોં કે ફાયદે કે લિએ કુછ દીનકી બાતેં કિયા કરતા હે. ઈસ મજલિસમેં હર તબકા ઔર હર ખિયાલકે હઝરાત ઔર ખવાતીન શરીક હોતે હૈં. અલ્હમ્દુલિલ્લાહ અહકરકો ઝાતી તૌર પર ઈસ્કા ફાઈદા હોતા હે. ઔર અલ્લાહ તઆલાકે ફઝલસે સુનનેવાલેભી ફાઈદા મેહસૂસ કરતે હૈં. અલ્લાહ તઆલા ઈસ સિલસિલેકો હમ સબકી ઈસ્લાહકા ઝરીઆ બનાએ. આમીન !

અહકરકે મુઆવિને ખુસૂસી મૌલાના અબ્દુલ્લાહ મેમન સાહબ સલ્લમહૂને કુછ અરસેસે અહકરકે ઈન બયાનાતકો ટેપ રિકાર્ડ કે ઝરીએ મેહફૂઝ કરકે ઉન્કે કેસટ તૈયાર કરને ઔર ઉન્કી નશ્રો ઈશાઅતકા એહતિમામ કિયા, જિસ્કે બારેમેં દોસ્તોંસે મા'લૂમ હુવા કે અલ્લાહ તઆલાકે ફઝલસે ઉન્સેભી મુસલમાનોંકો કાફી ફાઈદા પહોંચ રહા હે.

ઈન કેસેટોંકી તા'દાદ અબ ગાલિબન દોસો (૨૦૦) સે ઝાઈદ હો ગઈ હૈં. ઉન્હીમેં સે કુછ કેસેટોંકી તકારીર મૌલાના અબ્દુલ્લાહ મેમન સાહબ સલ્લમહૂને કલમ બંદભી ફરમા લી. ઔર ઉન્કો છોટી છોટી કિતાબોંકી શકલમેં શાએઅ કિયા. અબ વો ઉન તકારીરકા

એક મજમૂઆ ઈસ્લાહી ખુત્બાત કે નામસે શાએઅ કર રહે હૈં.

ઉનમેંસે બા'ઝ તકારીર પર અહકરને દૂસરી નઝરભી કી હૈ. ઔર ઈન્હી મૌલાનાને ઉનપર એક મુફીદ કામ યે ભી કિયા હૈ કે, તકારીરમેં જો અહાદીસ આઈ હૈં ઉન્કી તખરીજ કરકે ઉન્કે હવાલેભી લિખ દિએ હૈં. ઔર ઈસ તરહ ઈન્કા ફાઈદા બઢ ગયા હૈ.

ઈસ કિતાબકે મુતાલઆકે વકત યે બાત ઝહનમેં રેહની ચાહિયે કે, યે કોઈ બાકાઈદા તસનીફ નહી હૈ, બલ્કે તકરીરોંકી તલ્ખીસ હૈ જો કેસેટોંકી મદદસે તૈયાર કી ગઈ હૈ. લિહાઝા ઉસકા ઉસલૂબ (અંદાઝ) તહરીરી નહી, બલ્કે ખિતાબી હૈ. અગર કિસી મુસલમાનકો ઈન બાતોંસે ફાઈદા પહોંચે તો યે મહઝ અલ્લાહ તઆલાકા કરમ હૈ, જિસ પર અલ્લાહ તઆલાકા શુક્ર અદા કરના ચાહિયે. ઔર અગર કોઈ બાત ગૈરમોહતાત યા ગૈરમુફીદ હૈ, તો વો યકીનન અહકરકી કિસી ગલતી યા કોતાહીકી વજહસે હૈ. લેકિન અલ્હમ્દુલિલ્લાહ ઈન બયાનાતકા મકસદ તકરીર સિર્ફ તકરીરકે લિએ નહીં, બલ્કે સબસે પેહલે અપને આપકો ઔર ફિર સુનનેવાલોંકો અપની ઈસ્લાહકી તરફ મુતવજ્જેહ કરના હૈ.

ન બ હર્ફ સાખ્તા સર ખૂશમ, ન બ નકશ બસતહ મશૂશમ
નફસે બયાદ તૂ મી ઝનમ, ચે ઈબારત વ ચે મઆનેમ

અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલો કરમસે ઈન ખુત્બાતકો ખૂદ અહકરકી ઔર તમામ પઢનેવાલોંકી ઈસ્લાહકા ઝરીઆ બનાએં. ઔર યે હમ સબકે લિએ આખિરતકા ઝખીરહ સાબિત હોં. અલ્લાહ તઆલાસે મઝીદ દુઆ હૈ કે, વો ઈન ખુત્બાતકે તરતીબ દેનેવાલે ઔર શાએઅ કરનેવાલેકો ભી ઈસ ખિદમતકા બેહતરીન બદલા અતા ફરમાએં. આમીન !

મુહમ્મદ તકી ઉસ્માની,
દારૂલ ઉલૂમ કરાંચી – ૧૪

અર્ઝે નાશિર

અલ્હમ્દુલિલ્લાહ ! મુનતખબાતે ઈસ્લાહી ખુત્બાત આપ તક પહોંચાનેકી હમ સઆદત હાસિલ કર રહે હૈં. અલ્હમ્દુલિલ્લાહ દિન રાતકી મેહનત ઔર કોશિશમેં બિરાદરે મુકર્રમ જનાબ મૌલાના અબ્દુલ્લાહ મેમન સાહબને અપની દૂસરી મશ્ગૂલિયાત કે સાથ સાથ ઈસ કામકે લિએ અપના કિમતી વકત નિકાલા. ઔર દિન ઔર રાતમેં અંથક, મેહનત ઔર કોશિશ કરકે મવાદ તૈયાર કિયા. અલ્લાહ તઆલા ઉન્કી તંદુરૂસ્તી ઔર ઉમરમેં બરકત અતા ફરમાએ. આમીન !

હમ જામેઆ દારૂલ ઉલૂમ કરાંચી કે ઉસતાદે હદીસ જનાબ મૌલાના મહમૂદ અશરફ ઉસમાની સાહબ મદ્દઝિલ્લુહુમ ઔર મૌલાના રાહત અલી હાશમી સાહબ મદ્દઝિલ્લુહુમકે ભી શુક્ર ગુઝાર હૈં, જિન્હોંને અપના કિમતી વક્ત નિકાલકર ઉસપર દૂસરી નઝર ફરમાઈ ઔર મુફીદ મશ્વરે દિએ. અલ્લાહ તઆલા દુનિયા ઔર આખિરતમેં ઉન હઝરાતકો બળા બદલા અતા ફરમાએ. આમીન !

તમામ પઢનેવાલોંસે દુઆકી દરખ્વાસ્ત હે કે, અલ્લાહ તઆલા ઈસ સિલસિલેકો મઝીદ આગે જારી રખનેકી હિંમત ઔર તૌફીક અતા ફરમાએ. ઔર ઈસ્કે લિએ વસાઈલ ઔર અસબાબમેં આસાની પૈદા ફરમા દે. ઔર ઈસ કામકો ઈખ્લાસકે સાથ જારી રખનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન !

વલીયુલ્લાહ મેમન
મેમન ઈસ્લામીક પબ્લીશર્ઝ
લિયાકત આબાદ, કરાંચી.

ફેહરિસ્ત

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ

ગુનાહોંકી લઝ્ઝત એક ધોકા

અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ નહ્મદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગ્ફિરુહૂ વ નુઅ્મિનુ બિહી વ નતકવ્વલુ અલયૂહિ વ નઊઝુ બિલ્લાહિ મિન્ શુરૂરિ અન્ફુસિના વમિન્ સય્યિઆતિ અઅ્માલિના મંય્યહ્દિહિલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય્યુદ્લિલ્હુ ફલા હાદિય લહૂ વ નશ્હદુ અલ્લા ઈલ્લાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્દહુ લા શરીક લહૂ વ નશ્હદુ અન્ન સય્યિદના વ મવ્લાના વ સનદના મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ. સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયૂહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી વ બારિક વ સલ્લિમ્ તસ્લીમન્ કસીરન્ કસીરા.

અમ્મા બા'દ ! (અન્ અબી હુરૈરત રદિયલ્લાહુ અન્હૂ અન્ન રસૂલલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલયૂહિ વ સલ્લમ કાલ : હુજિબતિન્નારુ બિશ્શહવાતિ વ હુજિબતિલ્જન્નતુ બિલ્મકારહ)

તર્જુમા :– હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.)સે રિવાયત હૈ કે, હુઝૂર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે, દોઝખ પર ખ્વાહિશાતે નફસાનીકા પરદહ પળા હુવા હૈ. ઔર જન્નત પર ઉન ચીઝોંકા પરદહ પળા હુવા હૈ, જિન્કો ઈન્સાન દુનિયાકે અંદર મુશ્કિલ ઔર મશક્કતસે ભરા હુવા મેહસૂસ કરતા હૈ, ઔર નાપસંદીદહ સમઝતા હૈ.

જન્નત ઔર જહન્નમ પરદેમેં

ઈસ દુનિયાકો અલ્લાહ તઆલાને ઈમ્તિહાન ઔર આઝમાઈશકા ઘર બનાયા હૈ. ઈસ આઝમાઈશકા તકાઝા યે હૈ કે, ઈન્સાન અપની અકલ ઔર સમઝ ઈસ્તે'માલ કરકે ઈસ ઈમ્તિહાનમેં કામિયાબી હાસિલ કરે. અગર દોઝખ સામને કર દી જાતી કે દેખો યે દોઝખ હૈ, ઔર ઈસ્મેં આગ ભળક રહી હૈ, ઔર ઈસ અઝાબકો દેખ લેતા. ઔર દૂસરી તરફ જન્નત સામને કર દી જાતી કે ઈસ જન્નતકી નેઅમતેં ઔર ઉસ્કે બેહતરીન મંઝર સામને હોતે, ઔર ફિર ઈન્સાનસે કહા જાતા કે તુમ ઈન દોનોં મકામાતમેં સે એક મકામકો અપને લિએ પસંદ કર લો. ઔર ઉસ્કે રાસ્તે પર ચલ પળો. ફિર તો યે ઈમ્તિહાન ન હોતા.

યે ઈમ્તિહાન ઈસ તરહ રખ્ખા કે અલ્લાહ તઆલાને જન્નતભી પૈદા ફરમાઈ ઔર જહન્નમભી પૈદા ફરમાઈ, લેકિન જહન્નમ પર નફસાની ખ્વાહિશાતકા પરદહ ડાલ દિયા. ઔર વો નફસાની ખ્વાહિશાત ઈન્સાનકો જહન્નમકી તરફ લે જાના ચાહતી હૈં, જૈસે દિલ ચાહતા હૈ કે ફલાં કામ કર લૂં. હાલાં કે વો કામ દોઝખમેં લે જાનેવાલા હૈ. ઔર દૂસરી તરફ જન્નત પર મકરૂહાતકા પરદહ ડાલ દિયા. ઔર ઐસી ચીઝોંકા પરદહ ડાલ દિયા, જિન્કો ઈન્સાનકા નફસ બુરા સમઝતા હૈ, જૈસે યે કે સુબ્હ સવેરે ઉઠો, અપની નિન્દકો છોળો, મસ્જિદકી તરફ જાઓ, નમાઝે ફજર અદા કરો, ઝિક્ર કરો, ગુનાહોંકો છોળો. અબ ઈન્સાનકા નફસ ઈન બાતોંકો ઝાહિરમેં બુરા સમઝતા હૈ, લેકિન જન્નતકો ઈન્કે પીછે છુપા દિયા ગયા હૈ. ઔર ઉસ પર ઈન્કા પરદહ ડાલ દિયા હૈ.

જહન્નમકે અંગારે ખરીદનેવાલા

જિતની ચીઝેં નફસાની શહવાતસે મુતઅલ્લિક હૈં, અગર ઈન્સાન ઉન્કે પીછે ઈસ તરહ ચલ પળે કે જો જી મેં આએ કર ગુઝરે. ઔર યે ન દેખે કે યે કામ હલાલ હૈ યા હરામ હૈ, જાઈઝ હૈ યા નાજાઈઝ હૈ. તો ઈસ સૂરતમેં યે રાસ્તા સીધા જહન્નમકી તરફ લે જાએગા, જૈસે ઈન્સાનકા દિલ ખેલ તમાશોંકી તરફ બહોત માઈલ હોતા હૈ. પેહલે ઝમાનેમેં તો ખેલ તમાશોં કે લિએ બાકાઈદહ જગહેં મુકર્રર હોતી થીં, વહાં જાના પળતા થા, ટિકટ ખરીદના પળતા થા, લેકિન અબ તો ઘર ઘરમેં ખેલ તમાશે હો રહે હૈં, યે સબ શહવતેં હૈં, ઔર નફસાની ખ્વાહિશાત હૈં જિન્કો પૂરા કરનેકે લિએ ઈન્સાન પૈસે ખર્ચ કર રહા હૈ. ઔર પૈસે ખર્ચ કરકે બાઝાર જાકર દોળ ધૂપ કરકે મેહનત ઔર મશક્કત બરદાશ્ત કરકે ખેલ તમાશોંકા સામાન ખરીદ રહા હૈ. ગોયા અપને ઘરકે અંદર, અપને ડ્રોઈંગ રૂમમેં, અપને બેડ રૂમમેં ઔર અપને બચ્ચોં કે લિએ દોઝખકે અંગારે ખરીદ કર લા રહા હૈ. જન્નતકા સામાન કરને કે બદલે જહન્નમકા સામાન કર રહા હૈ. યે સબકુછ ઈસલિએ કર રહા હૈ કે, ખ્વાહિશાતકા પરદહ પળા હુવા હૈ. અગર યે પરદહ ઉઠ જાએ, ઔર હકીકત શનાસ નિગાહ પેદા હો જાએ, તો ઉસ વકત મા'લૂમ હોગા કે, મૈં યે સારે કામ જો કર રહા હૂં હકીકતમેં જહન્નમમેં લે જાનેવાલે કામ હૈં.

જન્નતકી તરફ જાનેવાલા રાસ્તા

દૂસરી તરફ જન્નતકે ઉપર મકરૂહાત ઔર નાપસંદીદહ ચીઝોંકા પરદહ પળા હુવા હૈ. ઈન્સાનકા નફ્સ યે નહીં ચાહતા કે, ઈબાદતોં ઔર ઈતાઅતોંકી તરફ ચલે, અલ્લાહ તઆલાકે હુકમોંકો માને. લેકિન યેહી રાસ્તા જન્નતકી તરફ લે જાનેવાલા હૈ. જો આદમી એક મરતબા હિંમત કરકે શહવતોં કે રાસ્તેસે અપને આપકો બચા લે, ઔર ઉસ રાસ્તે પર ચલ પળે, જો ઝાહિરમેં તકલીફવાલા નઝર આ રહા હૈ, તો વો ઈન્સાન સીધા જન્નતમેં ચલા જાએગા.

હર ખ્વાહિશકો પૂરા કરનેકી ફિકર

ઈસ હદીસસે હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ઈસ તરફ તવજ્જુહ દિલા રહે હૈં કે, કભી ખ્વાહિશાતે નફ્સ કે ધોકેમેં મત પળો. ઈસ લિએ કે યે ખ્વાહિશાતે નફ્સ ઐસી ચીઝ હૈ જિસ્કી કોઈ ઈન્તિહા નહીં. ઔર દુનિયા કે અંદર કોઈ ઈન્સાન ઐસા નહીં હૈ, જો યે કહે કે મૈં જો કુછ ખ્વાહિશ કરતા હૂં વો પૂરી હો જાતી હૈ. દુનિયામેં કોઈ ઈન્સાન ચાહે વો બળેસે બળા સરમાયાદાર હો, બળેસે બળા બાદશાહ હો, બળેસે બળા મરતબેવાલા હો, વો યે નહીં કેહ સકતા કે, જો કુછ દુનિયામેં હો રહા હૈ વો મેરી મરઝી કે મુતાબિક હોં રહા હૈ. ઉસ્કો ભી તકલીફ ઔર સદમા પહોંચતા હૈ. યે દુનિયા મુસ્તકિલ રાહતકી જગહ નહીં હૈ. ઈસલિએ ઈસ દુનિયામેં તકલીફ તો પહોંચતી હૈ. અબ તુમહારી મરઝી હૈ કે, ચાહો તો ઝબરદસ્તી અપને નફ્સકો તકલીફ પહોંચાલો, યા અલ્લાહકો રાઝી કરને કે લિએ અપને નફ્સકો તકલીફ પહોંચાઓ. ઔર યે ઈરાદા કરલો કે, ચૂં કે અલ્લાહ તઆલાને મુઝે ઈસ કામસે મના' કિયા હૈ, ઈસલિએ મૈં અપને નફ્સકો ઈસ કામસે બા'ઝ રખ્ખૂંગા. પેહલા રાસ્તા જહન્નમકી તરફ લે જાનેવાલા હૈ. ઔર દૂસરા રાસ્તા જન્નતકી તરફ લે જાનેવાલા હૈ. લિહાઝા યે આદત જો પળ ગઈ હૈ કે, જો ખ્વાહિશ ભી પૈદા હો વો ઝરૂર પૂરી હો જાએ. ઔર ઈસ ખ્વાહિશકે પૂરા ન હોને કી સૂરતમેં વો ગમગીન ઔર પરેશાન હો રહા હૈ. યે આદત ખતમ કરો. ઈસલિએ કે યે આદત જહન્નમકી તરફ લે જાનેવાલી હૈ.

ઈન્સાનકા નફ્સ લઝ્ઝતોંકા આદી હે

હમારા ઔર આપકા નફ્સ યા'ની વો કુવ્વત જો ઈન્સાનકો કિસી કામકે કરનેકી તરફ ઉભારતી હે, વો નફ્સ દુન્યવી લઝ્ઝતોંકા આદી બના હુવા હે. લિહાઝા જિસ કામમેં ઉસ્કો ઝાહિરી લઝ્ઝત ઔર મઝહ આતા હે ઉસ્કી તરફ યે દોળતા હે. યે ઉસ્કી આદત ઔર ખસલત હે કે, ઐસે કામોંકી તરફ ઈન્સાનકો માઈલ કરે. યે ઈન્સાનસે કેહતા હે કે, યે કામ કરલો તો મઝહ આ જાએગા, યે કામ કરલો તો લઝ્ઝત હાસિલ હો જાએગી. લિહાઝા યે નફ્સ ઈન્સાનકે દિલમેં ખ્વાહિશાતકે તકાઝે પૈદા કરતા રેહતા હે. અબ અગર ઈન્સાન અપને નફ્સકો બગૈર લગામ ઔર બે મહાર છોળ દે, ઔર જો ભી લઝ્ઝતકે હાસિલ કરને કા તકાઝા પૈદા હો ઉસ પર અમલ કરતા જાએ, ઔર નફ્સકી હર બાત માનતા જાએ, તો ઈસ્કે નતીજેમેં ફિર વો ઈન્સાન ઈન્સાન નહી રેહતા, બલ્કે જાનવર બન જાતા હે.

ખ્વાહિશાતે નફ્સાનીમેં સુકૂન નહી

નફ્સાની ખ્વાહિશાતકા ઉસૂલ યે હે કે, અગર ઉન્કી પેરવી કરતે જાઓગે, ઔર ઉન્કે પીછે ચલતે જાઓગ, ઔર ઉસ્કી બાતેં માનતે જાઓગે તો ફિર કિસી હદ પર જાકર કરાર નહી આએગા, ઈન્સાનકા નફ્સ કભી યે નહી કહેગા કે, અબ સારી ખ્વાહિશાત પૂરી હો ગઈ, અબ મુઝે કુછ નહી ચાહિયે, યે કભી ઝિન્દગીભર નહી હોગા. ઈસલિએ કે કિસી ઈન્સાનકી સારી ખ્વાહિશાત ઉસ્કી ઝિન્દગીમેં પૂરી નહી હો સકતી. ઔર ઉસ્કે ઝરીએ કભી કરાર ઔર સુકૂન નસીબ નહી હોગા. કયૂં કે યે કાઈદા હે કે, અગર કોઈ શખ્સ યે ચાહે કે મૈં નફ્સકે હર તકાઝે પર અમલ કરતા જાઉ, ઔર હર ખ્વાહિશ પૂરી કરતા જાઉ, તો કભી ઉસ શખ્સકો કરાર નહી આએગા. કયૂં ? ઈસલિએ કે ઈસ નફ્સકી ખાસિયત યે હે કે, એક લુત્ફ ઉઠાનેકે બા'દ ઔર એક મરતબા લઝ્ઝત હાસિલ કર લેનેકે બા'દ યે ફૌરન દૂસરી લઝ્ઝતકી તરફ બળ્હતા હે. લિહાઝા અગર તુમ ચાહતે હો કે, નફ્સાની ખ્વાહિશાતકે પીછે ચલ ચલકર સુકૂન હાસિલ કરલો, તો સારી ઉમર કભી સુકૂન નહી મિલેગા તજુર્બા કરકે દેખ લો.

લુત્ફ ઔર લઝ્ઝતકી કોઈ હદ નહી હૈ

આજ જિન્કો તરક્કીવાલી કૌમેં કહા જાતા હૈ, ઉન્હોંને યેહી કહા હૈ કે ઈન્સાનકી પ્રાઈવેટ ઝિન્દગીમેં કોઈ દખલ અંદાઝી ન કરો. જિસ્કી મરઝીમેં જો કુછ આ રહા હૈ વો ઉસ્કો કરને દો. ઔર જિસ શખ્સકો જિસ કામમેં મઝહ આ રહા હૈ વો ઉસે કરને દો, ન ઉસ્કા હાથ રોકો, ઔર ન ઉસ પર કોઈ પાબંદી લગાઓ, ઔર ઉસ્કે રાસ્તેમેં કોઈ રૂકાવટ ખળી ન કરો. ચુનાંચે આપ દેખ લેં કે, આજ ઈન્સાનકો લુત્ફ હાસિલ કરને ઔર મઝહ હાસિલ કરનેમેં કોઈ રૂકાવટ નહી. ન કાનૂનકી રૂકાવટ, ન મઝહબકી રૂકાવટ, ન અખ્લાકકી રૂકાવટ, ન મઆશરેકી રૂકાવટ હૈ. કોઈ પાબંદી નહી હૈ. ઔર હર શખ્સ વો કામ કર રહા હૈ જો ઉસ્કી મરઝીમેં આ રહા હૈ.

ઔર અગર ઉસ શખ્સસે કોઈ પૂછે કે કયા તુમહારા મકસદ હાસિલ હો ગયા ? તુમ જિતના લુત્ફ ઈસ દુનિયાસે હાસિલ કરના ચાહતે થે. કયા લુત્ફકી વો આખિરી મંઝિલ ઔર મઝેકા વો આખિરી દરજહ તુમ્હેં હાસિલ હો ગયા ? જિસ્કે બા'દ તુમ્હેં ઔર કુછ નહી ચાહિયે ? કોઈ શખ્સભી ઈસ સવાલકા 'હાં' મેં જવાબ નહી દેગા, બલ્કે હર શખ્સ યેહી કહેગા કે મુઝે ઔર મિલ જાએ, મુઝે ઔર મિલ જાએ, આગે બળહતા ચલા જાઉ. ઈસલિએ કે એક ખ્વાહિશ દૂસરી ખ્વાહિશકો ઉભારતી રેહતી હૈ.

ખુલેઆમ ઝિનાકારી

મગરિબી મઆશરેમેં એક મર્દ ઔર એક ઔરત આપસમેં એક દૂસરેસે હવસકી લઝ્ઝત હાસિલ કરના ચાહેં, તો એક કિનારેસે દૂસરે કિનારે તક ચલે જાઓ કોઈ રૂકાવટ નહી, કોઈ હાથ પકળનેવાલા નહી. હદ યે હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.)ને જો ઈર્શાદ ફરમાયા થા, વો આંખોંને દેખ લિયા.

આપને ફરમાયા થા કે, એક ઝમાના ઐસા આએગા કે ઝિના ઈસ કદર આમ હો જાએગા કે, દુનિયામેં સબસે નેક શખ્સ વો હોગા કે દો આદમી એક સળકકે ચોરાહે પર બદકારીકા કામ કર રહે હોંગે. વો શખ્સ

આકર ઉન્સે કહેગા કે, ઉસ દરખ્તકી આળમેં કર લો. વો ઉન્કો ઈસ કામંસે મના' નહીં કરેગા કે યે કામ બુરા હે. બલ્કે વો યે કહેગા કે, યહાં સબકે સામને કરનેકે બજાએ ઉસ દરખ્તકી આળમેં જાકર કર લો, વો કેહનેવાલા શખ્સ સબસે નેક આદમી હોગા. આજ વો ઝમાના તકરીબન આ ચુકા હે. આજ ખુલ્લમખુલ્લા બગૈર કિસી રૂકાવટ ઔર પરદેકે યે કામ હો રહા હે.

અમેરીકામેં ઝબરદસ્તી ઝિનાકી ઝિયાદતી ક્યૂં ?

લિહાઝા અગર કોઈ શખ્સ અપની હવસકે જઝબાતકો તસ્કીન દેનેકે લિએ હરામ તરીકા ઈખ્તિયાર કરના ચાહે, તો ઉસ્કે લિએ દરવાઝે ચોપટ ખુલે હુએ હૈં. લેકિન ઈસ્કે બાવજૂદ ઝબરદસ્તી ઝિનાકે વાકિઆત જિતને અમેરીકામેં હોતે હૈં દુનિયામેં ઔર કહીં નહીં હોતે. હાલાં કે રઝામંદી કે સાથ યે કામ કરનેકે લિએ કોઈ રૂકાવટ નહીં. જો આદમી જિસ તરહ ચાહે અપને જઝબાતકો તસ્કીન દે સકતા હે.

વજહ ઉસ્કી યે હે કે રઝામંદી કે સાથ ઝિના કરકે દેખ લિયા, ઉસ્મેં જો મઝહ થા વો હાસિલ કર લિયા. લેકિન ઉસ્કે બા'દ ઉસ્મેંભી કરાર ન આયા, તો અબ બાકાઈદા યે જઝબા પૈદા હુવા કે યે કામ ઝબરદસ્તી કરો, તાકે ઝબરદસ્તી કરનેકા જો મઝહ હે વો ભી હાસિલ હો જાએ. લિહાઝા યે ઈન્સાની ખ્વાહિશાત કિસી મરહલે પર જાકર રૂકતી નહીં હૈં. બલ્કે ઔર આગે બઢ્હતી ચલી જાતી હૈં. ઔર યે હવસ કભી ખતમ હોનેવાલી નહીં.

યે પ્યાસ બુઝનેવાલી નહીં

આપને એક બીમારીકા નામ સુના હોગા જિસ્કો 'જૂઉલ બકર' કેહતે હૈં. ઈસ બીમારીકી ખાસિયત યે હે કે, ઈન્સાનકો ભૂક (ભૂખ) લગતી રેહતી હે. જો દિલ ચાહે ખા લે, જિતના ચાહે ખા લે, મગર ભૂક નહીં મિટતી.

ઈસી તરહ એક ઔર બીમારી હે જિસ્કો 'ઈસ્તિસ્કાઅ' કહા જાતા હે. ઈસ બીમારીમેં ઈન્સાનકો પ્યાસ લગતી રેહતી હે. ઘળે કે ઘળે પી જાએ, કુવેભી ખતમ કર જાએ મગર પ્યાસ નહીં બુઝતી. યેહી હાલ

ઈન્સાનકી ખ્વાહિશાતકા હૈ, અગર ઉન્કો કાબૂ ન કિયા જાએ ઔર ઉન પર કંટ્રોલ ન કિયા જાએ, ઔર જબ તક ઉન્કો શરીઅત ઔર અખ્લાકકે બંધનમેં ન બાંધાા જાએ ઉસ વકત તક ઉસ્કો ઈસ્તિસ્કાઅકી બીમારીકી તરહ લુત્ફ ઔર લઝ્ઝતકો કિસીભી મરહલે પર જાકર કરાર નસીબ નહીં હોતા, બલ્કે લઝ્ઝતકી વો હવસ બઢ્હતી હી ચલી જાતી હૈ.

ગુનાહોંકી લઝ્ઝતકી મિસાલ

ઔર ફિર ગુનાહોં કે અંદર બેશક લઝ્ઝત મૌજૂદ હૈ, ગુનાહ કરના બળા લઝીઝ મા'લૂમ હોતા હૈ. ઔર ઈસ દુનિયાકે અંદર યેહી તો આઝમાઈશ હૈ કે, ગુનાહ દેખનેમેં અચ્છા લગતા હૈ. ઔર દિલ ઉસ્કી તરફ ખીંચતા હૈ, ઉસ્મેં લઝ્ઝત મેહસૂસ હોતી હૈ, મઝહ આતા હૈ, લેકિન હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે, ગુનાહકી લઝ્ઝતકી મિસાલ ઐસી હૈ જૈસે એક ખારિશ (ખુજલી) કે બીમારકો ખુજાનેમેં મઝહ આતા હૈ, ઉસ્મેં લઝ્ઝત મેહસૂસ હોતી હૈ. અગર ઉસ્કો ઈસ ખુજાનેસે રોકા જાએ તો વો બાઝ નહીં આતા. લેકિન જિતના ખુજાઓગે ઉતનાહી ઉસ ખારિશકી બીમારીમેં ઝિયાદતી હોગી. અબ ઝાહિરમેં તો ખુજાનેમેં લઝ્ઝત મેહસૂસ હો રહી હૈ, મઝહ આ રહા હૈ. લેકિન ખુજાકર ફારિગ હોને કે બા'દ ઉસ જગહ પર જો સોઝિશ ઔર જલન હોગી ઔર તકલીફ હોગી ઉસ્કે મુકાબલેમેં વો વકતી લઝ્ઝત હેચ હૈ. ઈસી તરહ ગુનાહકી લઝ્ઝતભી એક વકતી ઔર આરઝી ઔર ઝાહિરી લઝ્ઝત હૈ હકીકી લઝ્ઝત નહીં. ઔર જબ અલ્લાહ તઆલા અપને ઝિક્રો ફિક્રકી લઝ્ઝત અતા ફરમાવેં, ઔર અપની યાદકી લઝ્ઝત અતા ફરમાવેં ઔર ઉસ્મેં મુન્હમિક ફરમાવેં તો વો ઐસી દાઈમી ઔર પાએદાર લઝ્ઝત હૈ કે, ઉસ્કે મુકાબલેમેં ગુનાહકી લઝ્ઝત કોઈ હકીકત નહીં રખતી, બલ્કે હેચ દરહેચ હૈ.

થોળીસી મશક્કત બરદાશ્ત કર લો

ઈસી લિએ અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઔર ઉસ્કે રસૂલ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, નફસાની ખ્વાહિશાતકે પીછે મત ચલો, ઉન્કા ઈત્તિબાઅ મત કરો. ઈસલિએ કે યે તુમ્હેં હલાકતકે ગળ્હેમેં લે જાકર ડાલ

દેગી, બલ્કે ઉસ્કો ઝરા કાબૂમેં રખ્ખો. ઔર ઉસ્કો કંટ્રોલ કરકે શરીઅતકી મઅકૂલ હુદૂદકે અંદર રખ્ખો. ઔર અગર તુમ રખના ચાહોગે, તો શુરૂ' શુરૂ' મેં યે નફ્સ તુમ્હેં ઝરા તંગ કરેગા, તકલીફ હોગી, સદમા હોગા, દુ:ખ હોગા. એક કામકો દિલ ચાહ રહા હૈ મગર ઉસ્કો રોક રહે હૈં. દિલ ચાહ રહા હૈ કે ટી.વી. દેખેં, ઔર ઉસ્મેં જો ખરાબ ખરાબ ફિલ્મેં આ રહી હૈં વો દેખેં. યે નફ્સકા તકાઝા હો રહા હૈ. અબ જો આદમી ઈસ્કા આદી હૈ, ઉસસે કહો કે ઈસ્કો મત દેખ. ઔર ઈસ નફ્સાની તકાઝા પર અમલ ન કર. તો અગર વો ન દેખેગા ઔર આંખકો ઈસ્સે રોકેગા તો શુરૂ' મેં ઉસ્કો તકલીફ હોગી, ઔર મશક્કત હોગી, બુરા લગેગા. ઈસલિએકે વો દેખનેકા આદી હૈ, ઈસ્કો દેખે બગૈર ચેન નહીં આતા, લુત્ફ નહીં આતા.

યે નફ્સ કમઝોર પર શેર હૈ

લેકિન સાથમેં અલ્લાહ તઆલાને ઈસ નફ્સકી ખાસિયત યે રખ્ખી હૈ કે, અગર કોઈ શખ્સ ઈસ મશક્કત ઔર તકલીફકે બાવજૂદ એક મરતબા ડટ જાએ કે ચાહે મશક્કત હો યા તકલીફ હો, ચાહે દિલ પર આરે ચલ જાએં તબભી યે કામ નહીં કરૂંગા. જિસ દિન યે શખ્સ નફ્સકે સામને ઈસ તરહ ડટ ગયા, બસ ઉસ દિનસે યે નફ્સાની ખ્વાહિશાત ખૂદ બખૂદ ઢીલી પળની શુરૂ' હો જાએંગી. યે નફ્સ ઔર શૈતાન કમઝોરકે ઉપર શેર હૈં, જો ઉસ્કે સામને ભીગી બિલ્લી બના રહે. ઔર ઉસ્કે તકાઝોં પર ચલતા રહે, ઉસ્કે ઉપર યે છા જાતા હૈ, ઔર ગાલિબ આ જાતા હૈ. ઔર જો શખ્સ એક મરતબા પુખતા ઈરાદા કરકે ઉસ્કે સામને ડટ ગયા કે મૈં યે કામ નહીં કરૂંગા, ચાહે કિતના તકાઝા હો, ચાહે દિલ પર આરે ચલ જાએં, તો ફિર યે નફ્સ ઢીલા પળ જાતા હૈ. ઔર ઉસ કામકે ન કરને પર પેહલે દિન જિતની તકલીફ હુઈ થી દૂસરે દિન ઉસસે કમ હોગી, ઔર તીસરે દિન ઉસસે કમ. ઔર હોતે હોતે વો તકલીફ એક દિન બિલકુલ ખતમ હો જાએગી, ઔર નફ્સ ઉસ્કા આદી બન જાએગા.

નફ્સ દૂધ પીતે બચ્ચેકી તરહ હૈ

અલ્લામહ બૂસીરી (રહ.) એક બહોત બળે બુઝુર્ગ ગુઝરે હૈં, જિન્કા

'કસીદહ બુરદહ' બહોત મશહૂર હૈ. જો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કી શાનમેં એક નઅતિયહ કસીદહ હૈ. ઉસ્મેં ઉન્હોંને એક અજીબો ગરીબ હકીમાના શે'ર કહા હૈ.

અન્નફ્સુ કત્તિફ્લિ અન્ તહ્મિલુહૂ શબ અલી
હુબ્બુર્રઝાઈ વઅન્ તફ્તિમુહૂ યન્ફતિમુ

યે ઈન્સાનકા નફ્સ એક છોટે બચ્ચેકી તરહ હૈ. જો માંકા દૂધ પીતા હૈ. ઔર ફિર વો બચ્ચા દૂધ પીનેકા આદી બન ગયા. અબ અગર ઉસસે દૂધ છુળાનેકી કોશિશ કરો, તો વો બચ્ચા કયા કરેગા ? રોએગા, ચિલ્લાએગા, શોર કરેગા. અબ અગર માં-બાપ યે સોચેં કે દૂધ છુળાનેસે બચ્ચેકો બળી તકલીફ હો રહી હૈ. ચલો છોળો ! ઉસે દૂધ પીને દો. ઔર વો બચ્ચા દૂધ પીતા રહે, તો અલ્લામહ બૂસીરી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે, અગર બચ્ચેકો ઈસ તરહ દૂધ પીનેકી હાલતમેં છોળ દિયા, તો નતીજા યે હોગા કે વો જવાન હો જાએગા. ઔર ઉસસે દૂધ નહીં છૂટ પાએગા. ઈસલિએ કે તુમ ઉસ્કી તકલીફ, ઉસ્કી ફરિયાદ ઔર ઉસ્કી ચીખોં પુકારસે ડર ગયે, જિસ્કા નતીજા યે નિકલા કે ઉસસે દૂધ નહીં છુળા સકે. અબ અગર ઉસ્કે સામને રોટી લાતે હૈં તો વો કેહતા હૈ કે, મૈં તો નહીં ખાઉગા, મૈં તો દૂધહી પીઉગા.

લેકિન દુનિયામેં કોઈ માં-બાપ ઐસે નહીં હોંગે, જો યે કહેં કે ચૂં કે બચ્ચેકો દૂધ છુળાનેસે તકલીફ હો રહી હૈ. ઈસલિએ દૂધ નહીં છુળાતે. માં-બાપ જાનતે હૈં કે, બચ્ચા દૂધ છુળાનેસે રોએગા, ચિલ્લાએગા, રાતકો નિન્દ નહીં આએગી, ખૂદભી જાગેગા હમેંભી જગાએગા, લેકિન ફિરભી દૂધ છુળાતે હૈં. ઈસલિએ કે વો જાનતે હૈં કે, બચ્ચેકી ભલાઈ ઈસીમેં હૈ. અગર આજ ઉસ્કો દૂધ ન છુળાયા ગયા, તો સારી ઉમર યે કભી રોટી ખાનેકે લાઈક નહીં હોગા.

ઉસ્કો ગુનાહોંકી ચાટ લગી હુઈ હૈ

અલ્લામહ બૂસીરી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે, યે ઈન્સાનકા નફ્સભી બચ્ચેકી તરહ હૈ. ઉસ્કે મુંહકો ગુનાહ લગે હુએ હૈં. ગુનાહોંકા મઝહ ઔર ઉસ્કી ચાટ લગી હુઈ હૈ. અગર તુમને ઉસ્કો ઐસેહી છોળ દિયા કે ચલો

કરને દો, ગુનાહ છુળાનેસે તકલીફ હોગી. નઝર ગલત જગહ પર પળતી હે, ઔર ઉસ્કો હટાનેમેં બળી તકલીફ હોતી હે. ઝબાનકો ઝૂઠ બોલનેકી આદત પળ ગઈ હે, અગર ઝૂઠ બોલના છોળેંગે તો બળી તકલીફ હોગી. ઔર ઈસ ઝબાનકો મજલિસોં કે અંદર બૈઠકર ગીબત કરનેકી આદત પળ ગઈ હે. અગર ઉસ્કો રોકેંગે તો બળી તકલીફ હોગી. નફ્સ ઈન બાતોંકા આદી બન ગયા હે. રિશ્વત લેનેકી આદત પળ ગઈ હે. અલ્લાહ બચાએ ! સૂદ ખાનેકી આદત પળ ગઈ ઔર બહોતસે ગુનાહોંકી આદત પળ ગઈ હે. ઔર અબ ઈન આદતોંકો છુળાનેસે નફ્સકો તકલીફ હો રહી હે. અગર નફ્સકી ઈસ તકલીફસે ઘભરાકર ઔર ડરકર બૈઠ ગએ તો ઈસ્કા નતીજા યે હોગા કે, સારી ઉમર ન કભી ગુનાહ છૂટેંગે ઔર ન કરાર મિલેગા.

સુકૂન અલ્લાહકે ઝિક્રમેં હે

યાદ રખ્ખો ! અલ્લાહ તઆલાકી નાફરમાનીમેં ચેન ઔર સુકૂન નહીં હે. સારી દુનિયાકે અસ્બાબ ઔર વસાઈલ જમા' કર લિએ, લેકિન ઈસ્કે બાવજૂદ સુકૂન નસીબ નહીં, ચેન નહીં મિલતા.

મૈંને આપકો અભી મગરિબી મઆશરેકી મિસાલ દી થી કે વહાં પૈસેકી રેલપેલ, તા'લીમકા મેઅયાર બુલંદ, લઝ્ઝત હાસિલ કરનેકે સારે દરવાઝે ચોપટ ખુલે હુએ કે, જિસ તરહ ચાહો લઝ્ઝત હાસિલ કરો. લેકિન ઈસ્કે બાવજૂદ યે હાલ હે કે, નિન્દકી ગોલીયાં ખા ખાકર ઉસ્કી મદદસે સો રહે હે. કયૂં ? દિલમેં સુકૂન ઔર ચેન નહીં. સુકૂન કયૂં નહીં મિલા ? ઈસલિએ કે ગુનાહોંમેં સુકૂન કહાં તલાશ કરતે ફિર રહે હો. યાદ રખ્ખો ! ઈન ગુનાહોં ઔર નાફરમાનીયોં ઔર મઅસિયતોંમેં સુકૂન નહીં. સુકૂનતો સિર્ફ એક ચીઝમેં હે. ઔર વો હે

'અલા બિઝિક્રિલ્લાહિ તત્મઈન્નુલ્કુલૂબ' (સૂરએ રઅદ – ૨૮)

અલ્લાહકી યાદમેં ઈત્મીનાન ઔર સુકૂન હે. ઈસ વાસ્તે યે સમઝના ધોકા હે કે, નાફરમાનીયાં કરતે જાએંગે ઔર સુકૂન મિલતા જાએગા. યાદ રખ્ખો ! ઝિન્દગીભર નહીં મિલેગા. ઈસ દુનિયાસે તળપ તળપકર જાઓગે. અગર નાફરમાનીયોંકો ન છોળા તો સુકૂનકી મંઝિલ હાસિલ ન હોગી.

સુકૂન અલ્લાહ તઆલા ઉન લોગોંકો દેતે હૈં, જિન્કે દિલમેં ઉસ્કી મુહબ્બત હો, જિન્કે દિલમેં ઉસ્કી યાદ હો, જિન્કા દિલ ઉસ્કે ઝિક્રસે આબાદ હો. ઉન્કે સુકૂન ઔર ઈત્મીનાનકો દેખો કે, ઝાહિરી તૌર પર પરેશાનહાલ ભી હૈં. ફકરો ફાકેભી ગુઝર રહે હૈં, લેકિન દિલકો સુકૂન ઔર કરારકી નેઅમત મય્યસર હે.

લિહાઝા અગર દુનિયાકા ભી સુકૂન હાસિલ કરના ચાહતે હો, તો ઈન નાફરમાનીયોં ઔર ગુનાહોંકો તો છોળના પળેગા, ઔર ગુનાહોંકો છોળને કે લિએ ઝરાસા મુજાહિદહ કરના પળેગા, નફ્સકે મુકાબલેમેં ઝરાસા ડટના પળેગા.

અલ્લાહકા વા'દા ઝૂઠા નહીં હો સકતા

ઔર સાથ હી અલ્લાહ તઆલાને યે વા'દાભી ફરમા લિયા કે, 'વલ્લઝીન જાહદૂ ફીના લનહ્દિયન્નહુમ્ સુબુલના.'

જો લોગ હમારે રાસ્તેમેં યે મુજાહિદહ ઔર મેહનત કરતે હૈં કે, માહોલકા, મઆશરેકા, નફ્સકા, શૈતાનકા ઔર ખ્વાહિશાતકા તકાઝા છોળકર વો હમારે હુકમ પર ચલના ચાહતે હૈં, તો હમ કયા કરતે હૈં ?

'લનહ્દિયન્નહુમ્ સુબુલના'

હઝરત થાનવી (રહ.) ઉસ્કા તર્જુમા ફરમાતે હૈં કે, 'હમ ઉન્કે હાથ પકળકર લે ચલેંગે', યે નહી કે દૂરસે દિખા દિયા કે 'યે રાસ્તા' હે, બલ્કે ફરમાયા કે, હમ ઉસ્કા હાથ પકળકર લે જાએંગે, લેકિન ઝરા કોઈ કદમ તો બળહાએ, ઝરા કોઈ ઈરાદા તો કરે, ઝરા કોઈ અપને ઈસ નફ્સકે મુકાબલેમેં એક મરતબા ડટે તો સહી, ફિર અલ્લાહ તઆલાકી મદદ આતી હે. યે અલ્લાહ તઆલાકા વા'દા હે, જો કભી ઝૂઠા નહી હો સકતા.

લિહાઝા 'મુજાહિદહ' ઉસીકા નામ હે કે, એક મરતબા આદમી ડટકર ઈરાદા કર લે કે યે કામ નહીં કરૂંગા, દિલ પર આરે ચલ જાએંગે, ખ્વાહિશાત પામાલ હો જાએંગી, દિલો દિમાગ પર કિયામત ગુઝર જાએગી, લેકિન યે ગુનાહકા કામ નહી કરૂંગા. જિસ દિન નફ્સકે સામને ડટ ગયા, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે, ઉસ દિનસે હમારા મેહબૂબ હો ગયા. અબ હમ ખૂદ ઉસ્કા હાથ પકળકર અપને રાસ્તે પર લે જાએંગે.

અબ તો ઈસ દિલકો તેરે કાબિલ બનાના હે મુઝે

ઈસલિએ ઈસ્લાહકે રાસ્તેમેં સબસે પેહલા કદમ 'મુજાહિદહ' હે. ઉસ્કા અઝ્મ કરના હોગા. હમારે હઝરત ડૉકટર અબ્દુલ હય સાહબ કુદ્દિસ સિર્રુહૂ યે શે'ર પઢ્હા કરતે થે કે,

આરઝૂએં ખૂન હોં, યા હસરતેં પામાલ હોં
અબતો ઈસ દિલકો બનાના હે, તેરે કાબિલ મુઝે

જો આરઝૂએં દિલમેં પૈદા હો રહી હૈં વો ચાહે બરબાદ હો જાએં, ચાહે ઉન્કા ખૂન હો જાએ, અબ મૈંને તો ઈરાદા કર લિયા હે કે, અબતો ઈસ્કો બનાના હે તેરે કાબિલ મુઝે, અબ ઈસ દિલમેં અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહુકે અનવારકા નુઝૂલ હોગા, અબ ઈસ દિલમેં અલ્લાહકી મુહબ્બત જાગુઝી હોગી. અબ યે ગુનાહ નહીં હોંગે. ફિર દેખો કે અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે કૈસી રહમતેં નાઝિલ હોતી હૈં. ઔર આદમી ઈસ રાહ પર ચલ પળતા હે.

યાદ રખ્ખો કે શુરૂ' શુરૂ' મેં તો યે કામ કરનેમેં બળી તકલીફ હોતી હે કે, દિલતો કુછ ચાહ રહા હે. ઔર અલ્લાહકે ખાતિર ઈસ કામકો છોળે હુએ હૈં. ઉસ્મેં બળી તકલીફ હોતી હે, લેકિન બા'દમેં ઈસ તકલીફમેં હી મઝહ આને લગતા હે, ઔર લુત્ફ આને લગતા હે. જબ યે ખિયાલ આતા હે કે, મૈં નફસકો જો કુચલ રહા હૂં, ઔર આરઝૂઓંકા જો ખૂન કર રહા હૂં યે અપને માલિક ઔર ખાલિકકે ખાતિર કર રહા હૂં, તો ઉસ્મેં જો મઝહ ઔર કૈફ હે, આપ અભી ઉસ્કા તસવ્વુર નહીં કર સકતે.

માં યે તકલીફ કયૂં બરદાશ્ત કરતી હે ?

માંકો દેખિયે કે ઉસ્કી કયા હાલત હોતી હે કે, સખ્ત સરદીકા આલમ હે, ઔર કળકળાતી ઠંડીકી રાત હે, ચાદરમેં લેટી હુઈ હે ઔર બચ્ચા પાસ પળા હે. ઈસ હાલતમેં ઉસ બચ્ચેને પેશાબ કર દિયા, અબ નફસકા તકાઝા તો યે હે કે, યે ગરમ ગરમ બિસ્તર છોળકર કહાં જાઉ ? યે તો ઠંડીકા મોસમ હે, ગરમ ગરમ બિસ્તર છોળકર જાના તો બળા મુશ્કિલ કામ હે. લેકિન માં યે સોચતી હે કે, અગર મૈં ન ગઈ તો બચ્ચા

ગીલા પળા રહેગા. ઉસ્કે કપળે ગીલે હૈં. ઈસ તરહ ગીલા પળા રહેગા, તો કહીં ઉસ્કો બુખાર ન હો જાએ. ઉસ્કી તબીઅત ખરાબ ન હો જાએ. વો બેચારી અપને નફ્સકા તકાઝા છોળકર સખ્ત કળાકેકી ઠંડીમેં બાહિર જાકર ઠન્ડે પાનીસે ઉસ્કે કપળે ધો રહી હૈ, ઔર ઉસ્કે કપળે બદલ રહી હૈ. યે કોઈ મા'મૂલી મશક્કત હૈ ? મા'મૂલી તકલીફ હૈ ? લેકિન માં યે તકલીફ બરદાશ્ત કર રહી હૈ, ક્યૂં ? ઈસલિએ કે અપને બચ્ચેકી ફલાહ ઔર ઉસ્કી તંદુરૂસ્તી માં કે સામને હૈ. ઈસલિએ વો ઈસ સખ્ત ઠંડીમેં અપને નફ્સકે તકાઝેકો પામાલ કરકે યે સારે કામ કર રહી હૈ.

મુહબ્બત તકલીફકો ખતમ કર દેતી હૈ

એક ઔરતકા કોઈ બચ્ચા નહીં હૈ, કોઈ ઔલાદ નહીં હૈ, વો કેહતી હૈ ભાઈ ! કિસી તરહ મેરા ઈલાજ કરાઓ તાકે બચ્ચા હો જાએ, ઔલાદ હો જાએ. ઔર ઈસ્કે લિએ દુઆએં કરાતી ફિરતી હૈ કે, દુઆ કરો અલ્લાહ મિયાં સે કે મુઝે ઔલાદ દે દે, ઔર ઈસ્કે લિએ તા'વીઝ, ગન્ડે ઔર ખુદા જાને ક્યા ક્યા કરાતી ફિર રહી હૈ.

એક દૂસરી ઔરત ઉસસે કેહતી હૈ કે અરે ! તૂ કિસ ચક્કરમેં પળી હૈ ? બચ્ચા પૈદા હોગા તો તુઝે બહોતસી મશક્કતેં ઉઠાની પળેગી. ઠંડીકી રાતોંમેં ઉઠકર ઠન્ડે પાનીસે કપળે ધોને હોંગે, તો વો ઔરત જવાબ દેતી હૈ કે, મેરે એક બચ્ચે પર હઝાર ઠંડીકી રાતેં કુર્બાન હૈં. ઈસલિએ કે ઉસ બચ્ચેકી કદરો કીમત ઔર ઉસ્કે દૌલત હોનેકા એહસાસ ઉસ્કે દિલમેં હૈં. ઈસ વાસ્તે ઉસ માં કે લિએ સારી તકલીફેં રાહત બન ગઈ.

વો માં જો અલ્લાહસે માંગ રહી હૈ કે, યા અલ્લાહ ! મુઝે ઔલાદ દે દે. ઉસ્કે મઅના યે હૈં કે, ઔલાદકી જિતની ઝિમ્મેદારીયાં હૈં, જિતની તકલીફેં હૈં, વો દે દે. લેકિન વો તકલીફેં ઉસ્કી નઝરમેં તકલીફેં હી નહીં, બલ્કે વો રાહત હૈં.

અબ જો માં ઠંડીકી રાતમેં ઉઠકર કપળે ધો રહી હૈ, ઉસ્કો તબઈ તૌર પર તકલીફતો ઝરૂર હો રહી હૈ. લેકિન અકલી તૌર પર ઉસે ઈત્મીનાન હૈ કે, મૈં યે કામ અપને બચ્ચેકી ભલાઈ કે લિએ કર રહી હૂં. જબ યે ઈત્મીનાન હોતા હૈ, તો ઉસ વકત ઉસે અપની આરઝૂઓંકો કુચલનેમેં ભી લુત્ફ આને લગતા હૈ.

ઈસી બાતકો મૌલાના રૂમી (રહ.) ઈસ તરહ ફરમાતે હૈં :

અઝ મુહબ્બત તલ્ખહા શીરી શવદ

કે જબ મુહબ્બત પૈદા હો જાતી હૈ, તો કળવીસે કળવી ચીઝે ભી મીઠી મા'લૂમ હોને લગતી હૈં. જિન કામોંમેં તકલીફ હો રહી થી, મુહબ્બતકે ખાતિર ઉન્મેંભી મઝહ આને લગતા હૈ, લુત્ફ આને લગતા હૈ કે મૈં યે કામ મુહબ્બતકી વજહસે કર રહા હૂં, મુહબ્બતકે ખાતિર કર રહા હૂં.

મૌલાકી મુહબ્બત લૈલાસે કમ ન હો

મૌલાના રૂમી (રહ.)ને મસનવીમેં મુહબ્બતકી બળી અજીબ હિકાયતેં લિખ્ખી હૈં. લૈલા મજનૂનકા કિસ્સા લિખ્ખા હૈ કે, મજનૂન લૈલાકે ખાતિર કિસ તરહ દીવાના બના, ઔર કયા કયા મશક્કતેં ઉઠાઈ. દૂધકી નહર નિકાલનેકે ઈરાદાસે ચલ ખળા હુવા, ઔર કામ શુરૂ' ભી કર દિયા. યે સારી મશક્કતેં ઉઠા રહા હૈ. કોઈ ઉસસે કહે કે તૂ યે જો કામ કર રહા હૈ, યે બળી મશક્કતકા કામ હૈ ઉસે છોળ દે, તો વો કેહતા હૈ કે, હઝાર મશક્કતેં કુરબાન, જિસ્કે ખાતિર યે કામ કર રહા હૂં ઉસ્કી મુહબ્બતમેં કર રહા હૂં, મુઝે તો ઈસી નહર ખોદનેમેં મઝહ આ રહા હૈ. ઈસલિએ કે યે મૈં અપની મેહબૂબાકે ખાતિર કર રહા હૂં. મૌલાના રૂમી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે,

ઈશ્ક મૌલા કય કમ અઝ લૈલા બુવદ
ગોએ ગશ્તન બહરે ઉ ઔલા બુવદ

મૌલાકા ઈશ્ક હકીકી કબ લૈલાકે ઈશ્કસે કમ હો સકતા હૈ. મૌલા કે લિએ ગેન્દ બન જાના ઝિયાદહ અવલા હૈ. લિહાઝા જબ આદમી મુહબ્બતકે ખાતિર યે તકલીફેં ઉઠાતા હૈ, તો ફિર બળા લુત્ફ આને લગતા હૈ.

તન્ખ્વાહસે મુહબ્બત હૈ

એક આદમી મુલાઝિમત કરતા હૈ, જિસ્કે લિએ સુબહ સવેરે ઉઠના પળતા હૈ. અચ્છી ખાસી સરદીમેં બિસ્તર પર લેટા હુવા હૈ. ઔર જાનેકા વકત આ ગયા તો બિસ્તર છોળકર જા રહા હૈ. નફ્સકા તકાઝા તો યે થા કે, ગરમ ગરમ બિસ્તરમેં પળા રેહતા, લેકિન ઘર છોળકર, બીવી બચ્ચોંકો

છોળકર જા રહા હૈ. ઔર સારા દિન મેહનતકી ચક્કી પીસનેકે બા'દ રાતકો કિસી વકત ઘર વાપસ આતા હૈ. ઔર બહોતસે લોગ ઐસે ભી હૈં, જો સુબ્હ અપને બચ્ચોંકો સોતા હુવા છોળકર જાતે હૈં. ઔર રાતકો વાપસ આકર સોતા હુવા પાતે હૈં. ગર્ઝ વો શખ્સ યે સબ તકલીફેં બરદાશ્ત કર રહા હૈં.

અબ અગર કોઈ શખ્સ ઉસસે કહે કે અરે ભાઈ ! તુમ મુલાઝિમતમેં બહોત તકલીફ ઉઠા રહે હો, ચલો મૈં તુમહારી મુલાઝિમત છુળા દેતા હૂં. વો જવાબ દેગા નહીં ભાઈ નહીં, બળી મુશ્કિલસે તો યે મુલાઝિમત લગી હૈ, ઈસ્કો મત છુળવાના. ઉસ્કો સુબ્હ સવેરે ઉઠકર જાનેમેં હી મઝહ આ રહા હૈ. ઔર ઔલાદકો, બીવીકો છોળકર જાનેમેં ભી મઝહ આ રહા હૈ. કયૂં ? ઈસલિએ કે ઈસ્કો ઉસ તન્ખ્વાહસે મુહબ્બત હો ગઈ હૈ, જો મહીને કે આખિરમેં મિલનેવાલી હૈ. ઈસ મુહબ્બતકે નતીજેમેં યે સારી તકલીફેં શીરી (મીઠી) બન ગઈ. અબ અગર કિસી વકત મુલાઝિમત છૂટ ગઈ, તો રોતા ફિર રહા હૈ કે હાય વો દિન કહાં ગએ જબ સુબ્હ સવેરે ઉઠકર જાયા કરતા થા, ઔર લોગોંસે સિફારિશેં કરાતા ફિર રહા હૈ કે, મુઝે મુલાઝિમત પર દો બારહ બહાલ કર દિયા જાએ. અગર મુહબ્બત કિસી ચીઝસે હો જાએ, તો ઉસ રાસ્તેકી સારી તકલીફેં આસાન ઔર મઝેદાર હો જાતી હૈં ઉસીમેં લુત્ફ આને લગતા હૈ.

ઈસી તરહ ગુનાહોંકો છોળનેમેં તકલીફ ઝરૂર હૈ. શુરૂ' મેં મશક્કત હોગી. લેકિન જબ એક મરતબા ડટ ગએ, ઔર ઉસ્કે મુતાબિક અમલ શુરૂ' કર દિયા તો અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે મદદભી હોગી. ઔર ફિર ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા ઉસ તકલીફમેં મઝહ આને લગેગા. ઔર અલ્લાહ તઆલાકી ઈતાઅતમેં મઝહ આને લગેગા.

ઈબાદતકી લઝ્ઝતસે આશના કર દો

હમારે હઝરત ડૉકટર અબ્દુલ હય સાહબ કુદ્દિસ સિર્રુહૂને એક મરતબા બળી અજીબો ગરીબ બાત ઈર્શાદ ફરમાઈ, ફરમાયા કે ઈન્સાનકે ઈસ નફસકો લઝ્ઝત ઔર મઝહ ચાહિયે. ઉસ્કી ખોરાક લઝ્ઝત ઔર મઝહ હૈ. લેકિન લઝ્ઝત ઔર મઝેકી કોઈ ખાસ શકલ ઉસ્કો મતલૂબ નહીં કે, ફલાં કિસમકા મઝહ ચાહિયે, ઔર ફલાં કિસમકા નહીં ચાહિયે. બસ

ઉસ્કો તો મઝહ ચાહિયે. અબ તુમને ઉસ્કો ખરાબ કિસમકે મઝેકા આદી બના દિયા હૈ. ઔર ખરાબ કિસમકી લઝ્ઝતોંકા આદી બના દિયા હૈ. એક મરતબા ઉસ્કો અલ્લાહ તઆલાકી ઈતાઅત ઔર ઈબાદતકી લઝ્ઝતસે આશના કર દો. ફિર યે નફ્સ ઉસીમેં લઝ્ઝત ઔર મઝહ લેને લગેગા.

હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.)કા ફરમાન

હઝરત સુફ્યાન સૌરી (રહ.) જો બળે દરજેકે મુહદ્દિસીન ઔર ઔલિયા અલ્લાહમેં સે હૈં. વો ફરમાતે હૈં કે, અલ્લાહ તઆલાને હમ લોગોંકો મહઝ અપને ફઝલો કરમસે ઈલ્મકી, ઈબાદતકી ઔર અલ્લાહકી યાદ ઔર ઝિક્રકી જો લઝ્ઝત અતા ફરમાઈ હુઈ હૈ, અગર ઉસ લઝ્ઝતકી ઈત્તિલાઅ ઔર ખબર ઉન બળે બળે બાદશાહોં ઔર સરમાયાદારોંકો હો જાએ, તો વો તલવારેં સોંતકર હમારે પાસ આ જાએં કે, યે લઝ્ઝત હમેં ભી દો. લેકિન ચૂં કે ઉન્કો પતા નહીં કે હમ લોગ લઝ્ઝતકે કિસ આલમમેં હૈં, ઔર કિસ કૈફમેં ઝિન્દગી ગુઝાર રહે હૈં. ઈસ લઝ્ઝતકી હવાભી ઉન્કો નહીં લગી. ઈસલિએ વો યે સમઝ રહે હૈં કે, ઉન ગુનાહોં કે અંદરભી મઝહ હૈ. લેકિન હકીકી લઝ્ઝત અલ્લાહ તઆલાને હમકો અતા ફરમાઈ હૈ.

મુઝે તો દિન-રાત બેખૂદી ચાહિયે

ગાલિબકા એક મશ્હૂર શે'ર હૈ, ખુદા જાને લોગ ઈસ્કા કયા મતલબ લેતે હોંગે, લેકિન હમારે હઝરત (રહ.)ને ઈસ્કા બળા અચ્છા મતલબ નિકાલા હૈ વો શે'ર હૈ.

મય સે ગર્ઝ નિશાત હૈ કિસ રૂસિયાહકો
એક કોના બેખૂદી મુઝે દિન રાત ચાહિયે

યા'ની શરાબસે મુઝકો કોઈ તઅલ્લુક નહીં, મુઝે તો દિન રાત લઝ્ઝતકી બેખૂદી ચાહિયે. તુમને મુઝે શરાબકા આદી બના દિયા. તો મુઝે શરાબમેં બેખૂદી હાસિલ હો ગઈ, ઔર શરાબમેં લઝ્ઝત આને લગી. અગર તુમને મુઝે અલ્લાહ તઆલાકી યાદ ઔર ઉસ્કે ઝિક્ર ઔર ઉસ્કી ઈતાઅતકા આદી બના દેતે, તો યે બેખૂદી મુઝે અલ્લાહકે ઝિક્રમેં હાસિલ હો જાતી, મૈં તો ઈસીમેં ખૂશ હો જાતા. લેકિન યે તુમ્હારી ગલતી હૈ કે, તુમને મુઝે ઈન ચીઝોં કે બજાએ શરાબકા આદી બના દિયા.

નફ્સકી કુચલનેમેં મઝહ આએગા

ઈસી તરહ યે મુજાહિદહ શુરૂ' મેં તો બળા મુશ્કિલ લગતા હૈ કે, બળા કઠિન સબક દિયા જા રહા હૈ કે અપને નફ્સકી મુખાલિફત કરો, અપને નફ્સકી ખ્વાહિશાતકી ખિલાફ વર્ઝી કરો. નફ્સ તો ચાહ રહા હૈ કે ગીબત કરૂં. મજલિસમેં ગીબત કરનેકા મૌઝૂઅ આ ગયા. અબ જી ચાહ રહા હૈ કે, ઉસ્મેં બઢ્ઢ ચઢ્ઢકર હિસ્સા લૂં. અબ ઈસ વકત ઈસ્કો લગામ દેના કે નહી, યે કામ મત કરો, યે બળા મુશ્કિલ કામ લગતા હૈ. લેકિન યાદ રખિયે કે, દૂર દૂરસે યે મુશ્કિલ નઝર આતા હૈ. જબ આદમીને યે પક્કા ઈરાદા કર લિયા કે યે કામ નહી કરૂંગા, તો ઉસ્કે બા'દ અલ્લાહ તઆલાકી રહમતસે ઔર ફઝલો કરમસે મદદભી હોગી. ઔર ફિર તુમને ઉસ લઝ્ઝત, આરઝૂ ઔર ખ્વાહિશકો જો કુચલા હૈ, ઈસ કુચલનેમેં જો મઝહ આએગા, ઈન્શા અલ્લાહ સુમ્મ ઈન્શા અલ્લાહ ઈસ્કી હલાવત ઉસ ગીબતકી લઝ્ઝતસે કહી ઝિયાદહ હોગી.

ઈમાનકી હલાવત હાસિલ કર લો

હદીસમેં આતા હૈ કે, નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે, એક શખ્સકે દિલમેં તકાઝા પૈદા હુવા કે, નિગાહ ગલત જગહ પર ડાલૂં. ઔર કોન શખ્સ હૈ, જિસ્કે દિલમેં તકાઝા નહી હોતા. અબ દિલ બળા કસમસા રહા હૈ કે ઉસ્કો દેખહી લૂં. લેકિન આપને અલ્લાહ તઆલાકે ડર ઔર ખૌફકે ખિયાલસે નઝરકો બચા લિયા ઔર નિગાહ નહી ડાલી, તો ઈસ્મેં બળી તકલીફ તો હુઈ, દિલ પર આરે ચલ ગએ. લેકિન ઈસી તકલીફકે બદલેમેં અલ્લાહ તઆલા ઈમાનકી ઐસી હલાવત અતા ફરમાએંગે કે, ઈસ્કે આગે દેખનેકી લઝ્ઝત હેચ હૈ. યે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.)કા વા'દા હૈ ઔર હદીસમેં મૌજૂદ હૈ. (મુસ્નદે અહમદ, જિ.–૫, સફા–૨૬૪)

યે વા'દા સિર્ફ નિગાહકે ગુનાહકે સાથ મખસૂસ નહી, બલ્કે હર ગુનાહ છોળને પર યે વા'દા હૈ. જૈસે ગીબતમેં બળા મઝહ આ રહા હૈ. લેકિન એક મરતબા આપને અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહૂ કે ખિયાલસે ગીબત છોળ દી, ઔર ગીબત કરતે કરતે રૂક ગએ. અલ્લાહકે ડરકે ખિયાલસે ગીબતકા કલિમહ ઝબાન પર આતે આતે રૂક ગયા, ફિર દેખો કેસી

લઝ્ઝત હાસિલ હોતી હૈ. ઔર જબ ઈન્સાન ગુનાહોંકી લઝ્ઝતકે મુકાબલેમેં ઈસ લઝ્ઝતકા આદી હોતા ચલા જાતા હૈ, તો ફિર અલ્લાહ તઆલાકી મુહબ્બત ઔર ઉસ્કે સાથ તઅલ્લુક પૈદા હો જાતા હૈ.

તસવ્વુફકા હાસિલ

હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત કદ્દસલ્લાહુ સિર્રહૂને કયા હી અચ્છી બાત ઈર્શાદ ફરમાઈ યાદ રખનેકે લાઈક હૈ. વો ઝરાસી બાત જો તસવ્વુફકા હાસિલ હૈ, યે હૈ કે જબ દિલમેં કિસી ઈતાઅતકે કરનેમેં સુસ્તી પૈદા હો, જૈસે નમાઝકા વકત હો ગયા. લેકિન નમાઝકો જાનેમેં સુસ્તી હો રહી હૈ તો ઈસ સુસ્તીકા મુકાબલા કરકે ઉસ ઈતાઅતકો કરે. ઔર જબ ગુનાહસે બચનેમેં દિલ સુસ્તી કરે, તો ઈસ સુસ્તીકા મુકાબલા કરકે ઉસ ગુનાહસે બચે. ફિર ફરમાયા કે, બસ ઈસીસે તઅલ્લુક મઅલ્લાહ પૈદા હોતા હૈ. ઈસીસે તઅલ્લુક મઅલ્લાહમેં તરક્કી હોતી હૈ. ઔર જિસ શખ્સકો યે બાત હાસિલ હો જાએ ઉસ્કો ફિર કિસી ચીઝકી ઝરૂરત નહી. લિહાઝા નફસાની ખ્વાહિશાત પર આરે ચલા ચલાકર ઔર હથોળે માર મારકર જબ ઉસ્કો કુચલ દિયા, તો અબ વો નફસ કુચલનેકે નતીજેમેં અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહૂકી તજલ્લીગાહ બન ગયા.

દિલ તો હૈ ટૂટનેકે લિએ

હમારે વાલિદ હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ કદ્દસલ્લાહુ સિર્રહૂ એક મિસાલ દિયા કરતે થે. અબ તો વો ઝમાના ચલા ગયા. પેહલે ઝમાનેમેં યૂનાની હકીમ હુવા કરતે થે. વો કુશ્તા બનાયા કરતે થે. સોનેકા કુશ્તા, ચાંદીકા કુશ્તા, સંખિયાકા કુશ્તા ઔર ન જાને કયા કયા કુશ્તે તૈયાર કરતે થે. ઔર કુશ્તા બનાનેકે લિએ વો સોનેકો જલાતે થે. ઔર ઈતના જલાતે થે કે, વો સોના રાખ બન જાતા થા. ઔર કેહતે થે કે, સોનેકો જિતના ઝિયાદહ જલાયા જાએગા, ઉતનાહી ઉસ્કી તાકતમેં ઈઝાફા હોગા. અબ જલા જલાકર જબ કુશ્તા તૈયાર કિયા, તો વો કુશ્તા તલાએ તૈયાર હો ગયા. કોઈ ઉસ્કો ઝરાસા ખા લે તો પતા નહી કહાં કી કુવ્વત આ જાએગી. તો જબ સોનેકો જલા જલાકર, મિટા મિટાકર, પામાલ કર

કરકે રાખ બના દિયા તો અબ યે કુશ્તા તૈયાર હો ગયા. હમારે હઝરત વાલિદ સાહબ કદ્દસલ્લાહુ સિર્રહૂ ફરમાયા કરતે થે કે, ઈન ખ્વાહિશાતે નફસકો જબ કુચલોગે, ઔર કુચલ કુચલકર, પીસ પીસકર રાખ બનાકર ફના કર દોગે, તબ યે કુશ્તા બન જાએગા. ઉસમેં અલ્લાહ જલ્લ જલાલુહૂકે સાથ તઅલ્લુકકી કુવ્વત આ જાએગી. ઔર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાકી મુહબ્બત આ જાએગી. અબ દિલ અલ્લાહ તઆલાકી તજલ્લીગાહ બન જાએગા. તો ઈસ દિલકો જિતના તોળોગે, ઉતનાહી યે અલ્લાહ તઆલાકી નિગાહમેં મેહબૂબ બનેગા.

તૂ બચા બચાકે ન રખ ઈસે, કે યે આઈના હે વો આઈના,
જો શકિસ્તા હો તો અઝીઝ તર હૈ, નિગાહે આઈના સાઝમેં,

તુમ ઈસ પર જિતની ચોટેં લગાઓગે, ઉતના હી યે બનાનેવાલેકી નિગાહમેં મેહબૂબ હોગા. બનાનેવાલેને ઈસ્કો ઈસલિએ બનાયા હૈ કે, ઈસે તોળા જાએ. ઉસ્કે ખાતિર ઈસ્કી ખ્વાહિશાતકો કુચલા જાએ. ઔર જબ વો કુચલ જાતા હૈ, તો કયાસે કયા બન જાતા હૈ. હમારે હઝરત ડૉકટર સાહબ કદ્દસલ્લાહુ સિર્રહૂ કયા અચ્છા શે'ર પળહા કરતે થે કે,

યે કેહકે કાસા સાઝને પિયાલા પટક દિયા,
અબ ઔર કુછ બનાએંગે ઈસ્કો બિગાળકે,

ઔર કુછ બનાએંગે, યા'ની વો જો ચાહેંગે વો બનાએંગે. લિહાઝા યે ન સમઝો કે ખ્વાહિશાતે નફસકો કુચલનેસે જો ચોટેં લગ રહી હૈં, ઔર જો તકલીફ હો રહી હૈ વો બેકાર જા રહી હૈં. બલ્કે ઈસ્કે બા'દ જબ યે દિલ અલ્લાહ તઆલાકી મુહબ્બતકા મહલ બનેગા ઔર અલ્લાહ તઆલાકે ઝિક્ર ઔર ઉસ્કી યાદકા મહલ બનેગા. તો ઉસ વકત ઉસ્કો જો હલાવત નસીબ હોગી ખુદાકી કસમ ! ઉસ્કે મુકાબલેમેં ગુનાહોંકી યે સારી લઝ્ઝતેં ખાક દર ખાક હૈં. ઈન્કી કોઈ હકીકત નહી. અલ્લાહ તઆલા યે દૌલત હમ સબકો નસીબ ફરમાએં, ઔર હમારી સમઝકો દુરૂસ્ત ફરમાએં, ઔર ઈન બાતોં પર અમલકી તૌફીક અતા ફરમાએં. આમીન !

'વ આખિરુ દઅ્વાન. અનિલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્આલ્મીન.'

'બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિરહીમ'

બીમારી ઔર પરેશાની એક નેઅમત

અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ નહ્‌મદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગ્ફિરુહૂ વ નુઅ્મિનુ બિહી વ નતવક્કલુ અલયૂહિ વ નઊઝુ બિલ્લાહિ મિન્ શુરૂરિ અન્ફુસિના વમિન્ સય્યિઆતિ અઅ્માલિના મંય્યહ્‌દિહિલ્લાહુ ફલા મુદિલ્લ લહૂ વ મંય્યુદ્‌લિલ્હુ ફલા હાદિય લહૂ વ નશ્હદુ અલ્લા ઈલ્લાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્‌દહુ લા શરીક લહૂ વ નશ્હદુ અન્ન સય્યિદના વ સનદના વ મવ્લાના મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ. સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયૂહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી વ બારિક વ સલ્લિમ્ તસ્લીમન્ કસીરન્ કસીરા.

અમ્મા બાદ ! ફકદ કાલન્નબિય્યુ સલ્લલ્લાહુ અલયૂહિ વ સલ્લમ : અશદ્દુન્નાસિ બલાઅન્ અલ્ અંબિયાઉ, સુમ્મલ્ અમ્સલુ ફલ્અમ્સલુ.

પરેશાન હાલકે લિએ બશારત

ઈસ હદીસમેં ઉસ શખ્સકે લિએ બશારત હૈ, જો મુખ્તલિફ પરેશાનીયોંમેં ઔર તકલીફોંમેં મુબતલા હો, ઔર ઈન પરેશાનીયોં કે બાવજૂદ ઉસ્કા તઅલ્લુક અલ્લાહ તઆલાકે સાથ કાઈમ હો. ઔર વો દુઆકે ઝરીએ અપની ઈસ તકલીફ ઔર પરેશાનીકો દૂર કરનેકી ફિકર કર રહા હો. ઐસે શખ્સકે લિએ ઈસ હદીસમેં બશારત યે હૈ કે, અલ્લાહ તઆલાને અપની મુહબ્બતમેં ઔર અપને ફઝલો કરમસે યે તકલીફ દી હૈ. ઔર ઈસ તકલીફકા મન્શા અલ્લાહ તઆલાકી નારાઝગી નહીં હૈ.

પરેશાનીયોંકી દો કિસમેં

જબ ઈન્સાન કિસી પરેશાનીમેં હો, યા કિસી બીમારી યા તકલીફમેં હો, યા ઈફ્લાસ ઔર તંગદસ્તીમેં હો, યા કર્ઝકી પરેશાની યા બેરોઝગારીકી પરેશાનીમેં હો, યા ઘરકી તરફસે પરેશાની હો, ઈસ કિસમકી જિતની પરેશાનીયાં જો ઈન્સાનકો દુનિયામેં પેશ આતી હૈં, યે દો કિસમકી હોતી

હૈ. પેહલી કિસમકી પરેશાનીયાં વો હૈ, જો અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે કહર ઔર અઝાબ હોતા હૈ. ગુનાહોંકી અસલ સઝા તો ઈન્સાનકો આખિરતમેં મિલની હૈ. લેકિન બા'ઝ ઔકાત અલ્લાહ તઆલા ઈન્સાનકો દુનિયામેં ભી અઝાબકા મઝહ ચખા દેતે હૈં, જૈસે કુર્આન કરીમમેં ઈર્શાદ હૈ.

'વલ નુઝીકન્નહુમ્ મિનલ્ અઝાબિલ્અદના દૂનલ્ અઝાબલ્અકબરિ લઅલ્લહુમ્ યરૂજિઊન.'

યા'ની આખિરતમેં જો બળા અઝાબ આનેવાલા હૈ. હમ ઈસસે પેહલે દુનિયામેં ભી થોળાસા અઝાબ ચખા દેતે હૈં, તાકે યે લોગ અપને બુરે અમલોંસે બાઝ આ જાએં.

ઔર દૂસરી કિસમકી તકાલીફ ઔર પરેશાનીયાં વો હોતી હૈં, જિન્કે ઝરીએ બન્દેકે દરજાત બુલંદ કરને હોતે હૈં. ઔર ઉસ્કે દરજાતકી બુલંદી ઔર ઉસ્કો અજરો સવાબ દેનેકે લિએ ઉસ્કો તકલીફેં દી જાતી હૈં.

તકાલીફ અલ્લાહકા અઝાબ હૈ

લેકિન દોનોં કિસમકી પરેશાનીયોં ઔર તકાલીફમેં ફર્ક કિસ તરહ કરેંગે કે, યે પેહલી કિસમકી પરેશાની હૈ યા દૂસરી કિસમકી પરેશાની હૈ ? ઈન દોનોં કિસમોંકી પરેશાનીયોં ઔર તકાલીફકી અલામતેં અલગ અલગ હૈં.

વો યે કે અગર ઈન્સાન ઈન તકાલીફકે અંદર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરના છોળ દે, ઔર ઈસ તકલીફકે નતીજેમેં વો અલ્લાહ તઆલાકી તકદીરકા શિકવા કરને લગે. જૈસે યે કેહને લગે કે, (નઊઝુબિલ્લાહ) ઈસ તકલીફ ઔર પરેશાની કે લિએ મૈં હી રેહ ગયા થા ? મેરે ઉપર યે તકલીફ ક્યૂં આ રહી હૈ ? યે પરેશાની મુઝે ક્યૂ દી જા રહી હૈ ? વગૈરહ. ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે દિયે હુએ અહકામ છોળ દે. જૈસે પેહલે નમાઝ પળ્હતા થા. અબ તકલીફકી વજહસે નમાઝ પળ્હના છોળ દિયા. પેહલે ઝિક્ર ઔર અઝકારકે મા'મૂલાતકા પાબંદ થા, અબ વો મા'મૂલાત છોળ દિયે. ઔર ઈસ તકલીફકો દૂર કરને કે લિએ દૂસરે ઝાહિરી અસ્બાબ તો ઈખ્તિયાર કર રહા હૈ. લેકિન અલ્લાહ તઆલાસે

તૌબા ઔર ઈસ્તિગફાર નહી કરતા, દુઆ નહી કરતા. યે ઉસ બાતકી અલામાત હૈં કે, જો તકલીફ ઉસ પર આઈ હે યે અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઉસ ઈન્સાન પર કહર ઔર અઝાબ હે, ઔર સઝા હે. અલ્લાહ તઆલા હર મો'મિનકો ઈસસે મેહફૂઝ રખ્ખે. આમીન.

તકાલીફ અલ્લાહકી રહમતભી હૈં

ઔર અગર તકાલીફ આને કે બાવજૂદ અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કર રહા હે, ઔર દુઆ કર રહા હે કે યા અલ્લાહ ! મૈં કમઝોર હૂં ઈસ તકલીફકો બરદાશ્ત નહી કર સકતા, યા અલ્લાહ ! મુઝે ઈસ તકલીફસે અપની રહમતસે નજાત દે દીજિએ. ઔર દિલકે અંદર ઈસ તકલીફ પર શિકવા નહી હે. વો ઈસ તકલીફકા એહસાસતો કર રહા હે, રો ભી રહા હે, રંજ ઔર ગમકા ઈઝહારભી કર રહા હે. લેકિન અલ્લાહ તઆલાકી તકદીર પર શિકવા નહી કર રહા હે, બલ્કે ઈસ તકલીફમેં વો પેહલેસે ઝિયાદહ અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કર રહા હે. પેહલેસે ઝિયાદહ નમાઝેં પઢ રહા હે, પેહલેસે ઝિયાદહ અલ્લાહ તઆલાસે દુઆએં માંગ રહા હે, તો યે ઈસ બાતકી અલામત હે કે, યે તકલીફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે દરજાતકી તરક્કી કે તૌર પર હે. ઔર યે તકાલીફ ઉસ્કે લિએ અજરો સવાબકા ઝરીઆ હૈં. ઔર યે તકલીફભી ઉસ્કે લિએ રહમત હે. ઔર યે ઉસ ઈન્સાનકે સાથ અલ્લાહકી મુહબ્બતકી દલીલ ઔર અલમાત હે.

કોઈ શખ્સ પરેશાનીસે ખાલી નહીં

અબ સવાલ પૈદા હોતા હે કે, જબ કિસીકો દૂસરેસે મુહબ્બત હોતી હે, તો મુહબ્બતમેં તો ઉસ્કો આરામ પહોંચાયા જાતા હે, રાહત દી જાતી હે. તો જબ અલ્લાહ તઆલાકો ઉસ બન્દેસે મુહબ્બત હે, તો ઉસ બન્દેકો આરામ પહોંચાના ચાહિયે. ફિર અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો તકલીફ ક્યૂં દે રહે હૈં ? ઉસ્કા જવાબ યે હે કે, ઈસ દુનિયામેં કોઈ ઈન્સાન ઐસા નહી જિસ્કો કભી ન કભી, કોઈ ન કોઈ તકલીફ ન પહોંચે, કોઈ ન કોઈ સદમા ઔર પરેશાની ન હો. ચાહે વો બળેસે બળા નબી હો, ઔર પયગમ્બર

હો, વલી ઔર સૂફી હો, યા બાદશાહ હો, યા સરમાયાદાર હો. ઐસા નહી હો સકતા હૈ કે, વો દુનિયામેં તકલીફકે બગૈર ઝિન્દગી ગુઝારે. ઈસલિએ કે યે આલમ યા'ની દુનિયા અલ્લાહ તઆલાને ઐસી બનાઈ હૈ કે ઈસમેં ગમ ઔર ખૂશી, રાહત ઔર તકલીફ સબ સાથ સાથ ચલતે હૈં. ખાલિસ ખૂશી ઔર રાહતકી જગહ દુનિયા નહી હૈ, બલ્કે વો આલમે જન્નત હૈ. જિસ્કે બારેમેં ફરમાયા કે,

'લા ખૌફુન્ અલયહિમ્ વલા હુમ્ યહ્ઝનૂન' યા'ની વહાં ન કોઈ ખૌફ હૈ ઔર ન ગમ હૈ. અસલ ખૂશી ઔર રાહતકા મકામ તો વો હૈ. દુનિયાતો અલ્લાહ તઆલાને બનાઈ હી ઐસી હૈ કે, ઈસમેં કભી ખૂશી હોગી ઔર કભી ગમ હોગા, કભી સરદી હોગી કભી ગરમી હોગી, કભી ધૂપ હોગી કભી છાંઉ હોગી, કભી એક હાલત હોગી કભી દૂસરી હાલત હોગી. લિહાઝા યે મુમ્કિન નહી કે કોઈ શખ્સ ઈસ દુનિયામેં બે-ગમ હોકર બૈઠ જાએ.

એક નસીહત આમોઝ કિસ્સા

હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત કદ્દસલ્લાહુ સિર્રહૂને અપને મવાઈઝમેં એક કિસ્સા લિખ્ખા હૈ કે, એક શખ્સકી હઝરત ખિઝર અલયહિસ્સલામસે મુલાકાત હો ગઈ. ઉસ શખ્સને હઝરત ખિઝર અલયહિસ્સલામસે કહા કે હઝરત ! મેરે લિએ યે દુઆ ફરમા દેં કે, મુઝે ઝિન્દગીમેં કોઈ ગમ ઔર તકલીફ ન આએ. ઔર સારી ઝિન્દગી બે-ગમ ગુઝર જાએ. હઝરત ખિઝર અલયહિસ્સલામને ફરમાયા કે, યે દુઆ તો મૈં નહી કર સકતા. ઈસલિએ કે ઈસ દુનિયામેં ગમ ઔર તકલીફ તો આએગી. અલબત્તા એક કામ કર સકતા હૂં, વો યે કે તુમ દુનિયામેં ઐસા આદમી તલાશ કરો, જો તુમ્હેં સબસે ઝિયાદહ બે-ગમ, યા કમ ગમવાલા નઝર આએ. ફિર મુઝે ઉસ શખ્સકા પતા બતા દેના. મૈં અલ્લાહ તઆલાસે યે દુઆ કરૂંગા કે, અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં ઉસ જૈસા બના દે. યે શખ્સ બહોત ખૂશ હુવા કે, ચલો ઐસા આદમીતો મિલ જાએગા, જો બહોત ઝિયાદહ આરામ ઔર રાહતમેં હોગા. ઔર મૈં ઉસ જૈસા બનનેકી દુઆ કરા લૂંગા.

અબ તલાશ કરનેકે લિએ નિકલા. કભી એક આદમી કે બારેમેં ફૈસલા કરતા કે, ઈસ જૈસા બનનેકી દુઆ કરાઉંગા, ફિર દૂસરા આદમી

ઈસસે ઝિયાદહ દૌલતમંદ નઝર આતા તો ફિર યે ફૈસલા બદલ દેતા કે નહી, ઈસ જૈસા બનનેકી દુઆ કરાઉંગા. ગર્ઝ બહોત ઝમાને તક તલાશ કરેને બા'દ ઉસ્કો એક જોહરી ઔર ઝરગર નઝર આયા, જો સોના–ચાંદી, જવાહિરાત ઔર કીમતી પત્થરકી તિજારત કરતા થા. બહોત બળી ઔર આરાસ્તા ઉસ્કી દુકાન થી. ઉસ્કા મહલ બળા આલીશાન થા. બળી કીમતી ઔર આ'લા કિસમકી સવારી થી. નોકર–ચાકર ખિદમતમેં લગે હુએ થે. ઉસ્કે બેટે બળે ખૂબસૂરત ઔર નવજવાન થે. ઝાહિરી હાલાત દેખકર ઉસ્ને અંદાઝા લગાયા કે, યે શખ્સ બળે ઐશો આરામમેં હૈ. ઉસ્ને ફૈસલા કર લિયા કે, ઈસ જૈસા બનનેકી દુઆ કરાઉંગા.

જબ વાપસ જાને લગા તો ખિયાલ આયા કે ઈસ શખ્સકી ઝાહિરી હાલતતો બહોત અચ્છી હૈ, કહીં ઐસા ન હો કે અંદરસે કિસી બીમારી યા પરેશાનીમેં મુબતલા હો. જિસ્કી વજહસે મેરી મૌજૂદહ હાલતભી ખતમ હો જાએ. ઈસલિએ ઈસ જોહરીસે જાકર પૂછના ચાહિયે કે વો કિસ હાલતમેં હૈ ? ચુનાંચે યે શખ્સ ઉસ જોહરી કે પાસ ગયા, ઔર ઉસસે જાકર કહા કે તુમ બળે ઐશો આરામમેં ઝિન્દગી ગુઝાર રહે હો, દૌલતકી રેલપેલ હૈ, નોકર–ચાકર લગે હુએ હૈં, તો મૈં તુમ જૈસા બનના ચાહતા હૂં. કહીં ઐસા તો નહી હૈ કે અંદરૂની તૌર પર તુમ્હેં કોઈ પરેશાની લાહિક હો, ઔર કિસી બીમારી યા મુસીબતકે અંદર મુબતલા હો ?

વો જોહરી ઉસ શખ્સકો તન્હાઈ મેં લે ગયા, ઔર ઉસસે કહા કે તુમહારા ખિયાલ યે હૈ કે, મૈં બળે ઐશો આરામમેં હૂં, બળા દૌલતમેંદ હૂં, બળે નોકર–ચાકર ખિદમતગુઝારીમેં લગે હુએ હૈં. લેકિન ઈસ દુનિયામેં મુઝસે ઝિયાદહ ગમ ઔર તકલીફમેં કોઈ શખ્સ નહી હોગા. ફિર ઉસને અપની બીવીકી અખ્લાકી હાલતકા બળા ઈબરતનાક કિસ્સા સુનાતે હુએ કહા કે, યે ખૂબસૂરત ઔર જવાન બેટે જો તુમ્હેં નઝર આ રહે હૈં, યે હકીકતમેં મેરે બેટે નહી હૈ. જિસ્કી વજહસે મેરા કોઈ લમ્હા તકલીફ ઔર પરેશાનીસે ખાલી નહી ગુઝરતા. ઔર અંદરસે મેરે દિલમેં ગમ ઔર સદમાકી જો આગ સુલગ રહી હૈ, તુમ ઈસસે વાકિફ નહી હો. ઈસલિએ મેરે જૈસા બનનેકી હરગિઝ દુઆ મત કરાના. અબ ઈસ શખ્સકો પતા ચલા કે, જિતને લોગ માલો દૌલત ઔર ઐશો આરામમેં નઝર આ રહે હૈં, વો કિસી ન કિસી મુસીબત ઔર પરેશાનીમેં ગિરિફ્તાર હૈં.

જબ દોબારહ હઝરત ખિઝર અલયૂહિસ્સલામસે મુલાકાત હુઈ, તો ઉન્હોંને પૂછા કે હાં બતાઓ તુમ કિસ જૈસા બનના ચાહતે હો ? ઉસ શખ્સને જવાબ દિયા કે, મુઝે કોઈભી શખ્સ ગમ ઔર પરેશાનીસે ખાલી નઝર નહી આયા, જિસ્કે જૈસા બનનેકી દુઆ કરાઉ. હઝરત ખિઝર અલયૂહિસ્સલામને ફરમાયા કે, મૈંને તુમસે પેહલેહી કેહ દિયા થા કે, ઈસ દુનિયામેં કોઈ ભી શખ્સ તુમ્હેં બે–ગમ નઝર નહી આએગા. અલબત્તા મૈં તુમહારે લિએ યે દુઆ કરતા હૂં કે અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં આફિયતકી ઝિન્દગી અતા ફરમાએ.

હર શખ્સકો દૌલત અલગ અલગ દી ગઈ હે

ઈસ દુનિયામેં કોઈ ભી શખ્સ સદમે, ગમ ઔર તકલીફસે ખાલી હો હી નહી સકતા. અલબત્તા કિસીકો કમ તકલીફ હે, કિસીકો ઝિયાદહ હે, કિસીકો કોઈ તકલીફ, કિસીકો કોઈ તકલીફ. અલ્લાહ તઆલાને ઈસ કાઈનાતકા નિઝામ હી ઐસા બનાયા હે કે, કિસીકો કોઈ દૌલત દે દી હે ઔર કિસીસે કોઈ દૌલત લે લી હે, કિસીકો તંદુરૂસ્તીકી દૌલત દે દી હે લેકિન રૂપિયા પૈસાકી દૌલતસે મેહરૂમ હે, કિસીકો રૂપિયા પૈસાકી દૌલત હાસિલ હે તો તંદુરૂસ્તીકી દૌલતસે મેહરૂમ હે, કિસી કે ઘરકે હાલાત અચ્છે હેં લેકિન મઆશી હાલાત ખરાબ હેં, કિસી કે મઆશી હાલાત અચ્છે હેં લેકિન ઘરકી તરફસે પરેશાની હે. ગર્ઝ હર શખ્સકા અપના અલગ હાલ હે, ઔર હર શખ્સ કિસી ન કિસી તકલીફ ઔર પરેશાનીમેં ઘિરા હુવા હે. લેકિન અગર યે પરેશાની પેહલી કિસમસે હે તો યે ઉસ્કે લિએ અઝાબ હે. ઔર અગર દૂસરી કિસમસે હે તો યે ઉસ્કે લિએ રહમત ઔર અજરો સવાબકા ઝરીઆ હે.

મેહબૂબ બન્દે પર પરેશાની ક્યૂં ?

એક હદીસ શરીફમેં હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયૂહિ વ સલ્લમને ફરમાયા, 'ઈઝા અહબ્બલ્લાહુ અબ્દન્ સુબ્બ અલયૂહિલ્ બલાઉ સુબ્બન.'

યા'ની જબ અલ્લાહ તઆલા કિસી બન્દેસે મુહબ્બત ફરમાતે હેં, તો ઉસ પર મુખ્તલિફ કિસમકી આઝમાઈશેં ઔર તકાલીફ ભેજતે હેં. વો

આઝમાઈશેં ઔર તકાલીફ ઉસ પર બારિશકી તરહ બરસતી હૈં. બા'ઝ રિવાયાતમેં આતા હૈ કે, ફરિશ્તે પૂછતે હૈં કે યા અલ્લાહ ! યે તો આપકા મેહબૂબ બંદહ હૈ, નેક બંદહ હૈ, આપસે મુહબ્બત કરનેવાલા હૈ, તો ફિર ઈસ બન્દે પર ઈતની આઝમાઈશેં ઔર તકાલીફ કયૂં ભેજી જા રહી હૈં ? જવાબમેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે, ઈસ બન્દેકો ઈસી હાલમેં રેહને દો. ઈસલિએ કે મુઝે યે બાત પસંદ હૈ કે, મૈં ઉસ્કી દુઆકી ઔર ઉસ્કી ગિરીયાઝારી ઔર આહો પુકારકી આવાઝ સુનૂં.

યે હદીસ અગરચે સનદકે એઅતિબારસે કમઝોર હૈ, લેકિન ઈસ મઅનાકી મુતઅદ્દદ અહાદીસ આઈ હૈં. જૈસે એક હદીસમેં હૈ કે, અલ્લાહ તઆલા ફરિશ્તોંસે ફરમાતે હૈં કે મેરે બન્દેકે પાસ જાઓ, ઔર ઉસ્કો આઝમાઈશમેં મુબતલા કરો. ઈસલિએ કે મૈં ઉસ્કી આહો પુકાર ઔર ઉસ્કી ગિરીયાઝારીકી આવાઝ સુનના પસંદ કરતા હૂં. બાત વોહી હૈ કે દુનિયામેં તકાલીફ ઔર પરેશાનીયાં તો આની હૈં, તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે યે મેરા મેહબૂબ બંદહ હૈ. મૈં ઉસ્કે લિએ તકલીફકો દાઈમી રાહતકા ઝરીઆ બનાના ચાહતા હૂં ઔર તાકે ઉસ્કા દરજા બુલંદ હો જાએ. ઔર જબ આખિરતમેં મેરે પાસ પહોંચે તો ગુનાહોંસે બિલકુલ પાક ઔર સાફ હોકર પહોંચે, ઈસલિએ અપને મેહબૂબ ઔર અપને પ્યારોંકો તકાલીફ ઔર પરેશાનીયાં અતા ફરમાતે હૈં.

સબ્ર કરનેવાલોં પર ઈન્આમાત

ઈસ કાઈનાતમેં અંબિયા અલયહિમુસ્સલામસે ઝિયાદહ મેહબૂબ તો અલ્લાહ તઆલાકા કોઈ ઔર હો નહીં સકતા. લેકિન ઉન્કે બારેમેં હદીસ શરીફમેં હૈ કે, 'અશદ્દુન્નાસિ બલાઅન્ અલ્ અંબિયાઉ સુમ્મલ્ અમ્સલુ ફલ્અમ્સલુ'

યા'ની ઈસ દુનિયામેં સબસે ઝિયાદહ આઝમાઈશેં અંબિયા અલયહિમુસ્સલામ પર આતી હૈં. ફિર ઉસ્કે બા'દ જો શખ્સ અંબિયા અલયહિમુસ્સલામસે જિતના ઝિયાદહ કરીબ હોતા હૈ, ઔર જિતના તઅલ્લુક રખનેવાલા હોતા હૈ ઉસ પર ઉતનીહી આઝમાઈશેં ઝિયાદહ આએંગી. હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકો દેખિયે ! જિન્કા લકબ હૈ 'ખલીલુલ્લાહ' (અલ્લાહકા દોસ્ત.). લેકિન ઉન પર બળી બળી બલાએં

ઔર બળી બળી મુસીબતેં આઈં. ચુનાંચે આગમેં ઉન્કો ડાલા ગયા, બેટેકો ઝબહ કરનેકા હુકમ ઉન્કો દિયા ગયા, બીવી બચ્ચેકો એક બગૈર દાના-પાનીકી વાદી (જંગલ)મેં છોળનેકા હુકમ ઉન્કો દિયા ગયા. મતલબકે યે બળી બળી આઝમાઈશેં ઉન પર આઈ. યે તકાલીફ ક્યૂં દી ગઈ ? તાકે ઉન્કે દરજાત બુલંદ કિયે જાએં. ચુનાંચે જબ તકાલીફ પર કિયામતકે રોઝ અલ્લાહ તઆલા લોગોંકો ઈન્આમ અતા ફરમાએંગે, તો ઉસ વકત મા'લૂમ હોગા કે ઈન તકલીફોંકી પરકાહ (પર) કે બરાબરભી હેસિયત નહી થી, ઔર વો ઈન તકાલીફકો ભૂલ જાએંગે. એક ઔર હદીસમેં હૈં કે, જબ અલ્લાહ તઆલા તકાલીફ પર સબર કરનેવાલોંકો આખિરતમેં ઈન્આમ અતા ફરમાએંગે, તો દૂસરે લોગ ઈન ઈન્આમાતકો દેખકર યે તમન્ના કરેંગે કે કાશ ! હમારી ખાલેં કેંચિયોંસે કાટી ગઈ હોતી, ઔર ઉસ પર હમ સબર કરતે તો આજ હમભી ઈન ઈન્આમાતકે હકદાર હોતે.

તકાલીફકી બેહતરીન મિસાલ

હકીમુલ ઉમ્મત હઝરત મૌલાના અશરફ અલી સાહબ થાનવી કદ્દસલ્લાહુ સિર્રહૂ ફરમાતે હૈં કે, ઈન તકાલીફકી મિસાલ ઐસી હૈ જૈસે એક આદમી કે જિસ્મમેં કોઈ બીમારી હૈ, જિસ્કી વજહસે ડૉકટરને આપરેશન કરના તજવીઝ કિયા. અબ મરીઝકો મા'લૂમ હૈ કે આપરેશનમેં ચીરફાળ હોગી, તકલીફ હોગી. લેકિન ઈસ્કે બાવજૂદ ડૉકટરસે દરખ્વાસ્ત કરતા હૈ કે મેરા આપરેશન જલ્દી કર દો, ઔર દૂસરોંસે સિફારિશભી કરા રહા હૈ, ઔર ડૉકટરકો ભારી ફીસ ભી દે રહા હૈ. ગોયા કે ઈસ મકસદકે લિએ પૈસે દે રહા હૈ કે, મેરે ઉપર નશ્તર ચલાઓ. વો યે સબ કુછ ક્યૂં કર રહા હૈ ? ઈસલિએ કે વો જાનતા હૈ કે, યે આપરેશનકી ઔર નશ્તર ચલાનેકી તકલીફ મા'મૂલી ઔર આરઝી હૈ. ચંદ રોઝકે બા'દ ઝખમ ઠીક હો જાએગા. લેકિન ઈસ આપરેશનકે બા'દ જો તંદુરૂસ્તીકી નેઅમત મિલનેવાલી હૈ, વો ઈત્ની બળી હૈ કે ઉસ્કે મુકાબલેમેં યે તકલીફ કોઈ હૈસિયત નહી રખતી. ઔર જો ડૉકટર ચીરફાળ કર રહા હૈ. અગરચે ઝાહિરમેં તકલીફ દે રહા હૈ. લેકિન ઈસ મરીઝકે લિએ ઈસ વકતમેં ઈસસે ઝિયાદહ મહેરબાન ઔર મોહસીન કોઈ ઔર નહી હૈ. ક્યૂં કે યે ડૉકટર આપરેશનકે ઝરીએ ઉસ્કે લિએ તંદુરૂસ્તીકા સામાન કર રહા હૈ.

બિલકુલ ઈસી તરહ જબ અલ્લાહ તઆલા કિસી બન્દેકો તકલીફ દેતે હૈં, તો હકીકતમેં ઉસ્કા આપરેશન હો રહા હૈ. તાકે ઉસ્કે ઝરીએ હમ ઉસ્કો પાકો સાફ કર લેં. ઔર જબ યે બંદહ હમારે પાસ આએ તો ગુનાહોંસે પાકો સાફ હોકર ઔર ધુલકર હમારે પાસ આએ.

યા જૈસે તુમહારા એક મેહબૂબ હે, જિસસે બહોત મુદ્દતસે તુમહારી મુલાકાત નહી હુઈ. ઔર ઉસસે મિલનેકો દિલ ચાહતા હૈ. કિસી મૌકા' પર અચાનક વો મેહબૂબ તુમહારે પાસ આયા ઔર તુમ્હેં પીછે સે પકળકર ઝોરસે દબાના શુરૂ' કર દિયા. ઔર ઈતની ઝોરસે દબાયાકે પસલીયોંમેં દર્દ હોને લગા. અબ યે મેહબૂબ ઈસસે કેહતા હે કે, મૈં તુમહારા ફલાં મેહબૂબ હૂં. અગર મેરે દબાનેસે તુમ્હેં તકલીફ હો રહી હે, તો ચલો મૈં તુમ્હેં છોળકર કિસી ઔર કો દબાના શુરૂ' કર દેતા હૂં. તાકે તુમહારી યે તકલીફ દૂર હો જાએ. અગર યે શખ્સ અપની મુહબ્બતકે દા'વામેં સચ્ચા હે, તો ઉસ વકત યેહી કહેગા કે તુમ ઈસસે ઝિયાદહ ઝોરસેં દબાદો ઔર ઝિયાદહ તકલીફ પહોંચા દો. ઈસલિએ કે મૈં તો મુદ્દતોંસે તુમહારી મુલાકાતકા તાલિબ થા. ઔર યે શે'ર પળ્હેગા કે,

નશવદ નસીબ દુશ્મન કે શવદ હલાકે તેગસ્ત,
સરે દોસ્તાં સલામત કે તૂ ખંજર આઝમાઈ,

દુશ્મનકો યે નસીબ ન હો કે વો તેરી તલવારસે હલાક હો જાએં, દોસ્તોંકા સર સલામત હે આપ અપના ખંજર ઉસ પર આઝમાએં.

તકાલીફ પર 'ઈન્ના લિલ્લાહ' પળ્હનેવાલે

ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે જો તકાલીફ આતી હૈં, હકીકતમેં ઉન બંદોં કે દરજાતકી બુલંદી કે લિએ આતી હૈં. જો અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરનેવાલે હૈં. કુર્આન કરીમમેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં, 'વલ નબ્લુવન્નકુમ્ બિશયૂઈમ્ મિનલ્ખવ્ફિ વલ્જૂઈ વ નકસિમ્ મિનલ્અમ્વાલિ વલ્ અન્ફુસિ વસ્સમરાતિ વ બશ્શિરિસ્સાબિરીન. અલ્લઝીન ઈઝા અસાબત્હુમ્ મુસીબતુન્ કાલૂ ઈન્ના લિલ્લાહિ વઈન્ના ઈલયૂહિ રાજિઊન.

ઊલાઈક અલયૂહિમ્ સલવાતુમ્ મિર્રબ્બિહિમ્ વરહ્મતુન્. વઊલાઈક હુમુલ્ મુહ્તદૂન.

(ઔર બયાન કિયા ઉસ્કો મુલ્લાઅલી કારીને મિરકાત શર્હે મિશ્કાતમેં. જિ.-૮, સફા-૧૯૪)

યા'ની હમ તુમ્હેં ઝરૂર બિઝ્ઝરૂર આઝમાએંગે. કભી ખૌફ્સે આઝમાએંગે, કભી ભૂકસે, કભી તુમહારે માલોંમેં કમી હો જાએગી, કભી તુમહારે રિશ્તેદાર, ઔર મિલને જુલનેવાલોંમેં કમી હો જાએગી, કભી તુમહારે ફ્લોંમેં કમી હો જાએગી. ફિર આગે ફરમાયા કે, ઉન લોગોંકો ખૂશખબરી સુના દો કે, જો ઈન મુશ્કિલતરીન આઝમાઈશોં પર સબર કરેં ઔર યે કેહ દેં 'ઈન્ના લિલ્લાહિ વ ઈન્ના ઈલયૂહિ રાજિઊન' એૈસે લોગોં પર અલ્લાહ તઆલાકી રહમતેં હૈં, ઔર યેહી લોગ હિદાયત પર હૈં.

બહર હાલ યે અલ્લાહ તઆલાકા નિઝામ હૈ કે, અલ્લાહ તઆલા અપને નેક બંદોંકો બા'ઝ ઔકાત ઈસલિએ તકલીફેં દેતે હૈં તાકે ઉન્કે દરજાત બુલંદ ફરમાએં.

હમ દોસ્તકો તકલીફ દેતે હૈં

મેરે વાલિદ માજીદ હઝરત મુફ્તી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ (રહ.) બા'ઝ ઔકાત બળે વજ્દકે અંદાઝમેં યે શે'ર પળ્હા કરતે થે કે,

મા પરવરેમ દુશ્મન વમા મી કશીમે દોસ્ત,
કસ રા ચૂનો ચિરા ન રસદ દર કઝાએ મા,

યા'ની બા'ઝ ઔકાત હમ અપને દુશ્મનકો પાલતે હૈં, ઔર ઉસ્કો દુનિયાકે અંદર તરક્કી દેતે હૈં, ઔર અપને દોસ્તકો તકલીફ દેતે હૈં, ઔર ઉસ્કો મારતે હૈં. હમારી કઝા ઔર તકદીરમેં કિસીકો ચૂનો ચિરાકી મજાલ નહી. ઈસલિએ કે હમારી હિકમતોંકો કોન સમઝ સકતા હૈ.

એક અજીબો ગરીબ કિસ્સા

હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત (રહ.)ને અપને મવાઈઝમેં એક કિસ્સા લિખ્ખા હૈ કે, એક શહરમેં દો આદમી બિસ્તરે મર્ગ પર થે, મરને કે કરીબ

થે, એક મુસલમાન થા ઔર એક યહૂદી થા. ઉસ યહૂદી કે દિલમેં મછલી ખાનેકી ખ્વાહિશ પૈદા હુઈ, ઔર મછલી કરીબમેં કહીં મિલતી નહીં થી. ઔર ઉસ મુસલમાનકે દિલમેં ઝૈતૂનકા તેલ ખાનેકી ખ્વાહિશ પૈદા હુઈ, તો અલ્લાહ તઆલાને દો ફરિશ્તોંકો બુલાયા. એક ફરિશ્તેસે ફરમાયા કે, ફલાં શહરમેં એક યહૂદી મરનેકે કરીબ હૈ, ઔર ઉસ્કા દિલ મછલી ખાનેકો ચાહ રહા હૈ. તુમ ઐસા કરો કે એક મછલી લેકર ઉસ્કે ઘરકે તાલાબમેં ડાલ દો, તાકે વો મછલી ખાકર અપની ખ્વાહિશ પૂરી કર લે. દૂસરે ફરિશ્તેસે ફરમાયા કે, ફલાં શહરમેં એક મુસલમાન મરનેકે કરીબ હૈ, ઔર ઉસ્કા દિલ ઝૈતૂનકા તેલ ખાનેકો ચાહ રહા હૈ, ઔર ઝૈતૂનકા તેલ ઉસ્કી અલમારી કે અંદર મૌજૂદ હૈ. તુમ જાઓ ઔર ઉસ્કા તેલ નિકાલકર ઝાએઅ કર દો. તાકે વો અપની ખ્વાહિશ પૂરી ન કર સકે. ચુનાંચે દોનોં ફરિશ્તે અપને અપને કામ પર ચલે. રાસ્તેમેં ઉન દોનોંકી મુલાકાત હો ગઈ. દોનોંને એક દૂસરેસે પૂછા કે, તુમ કિસ કામ પર જા રહે હો ? એક ફરિશ્તેને બતાયા કે, મૈં ફલાં યહૂદીકો મછલી ખિલાને જા રહા હૂં. દૂસરે ફરિશ્તેને કહાં કે, મૈં ફલાં મુસલમાનકા ઝૈતૂનકા તેલ ઝાએઅ કરને જા રહા હૂં. દોનોંકો તઅજ્જુબ હુવા કે, હમ દોનોંકો દો મુતઝાદ કામોંકા હુકમ ક્યૂં દિયા ગયા ? લેકિન ચૂં કે અલ્લાહ તઆલાકા હુકમ થા. ઈસલિએ દોનોંને જાકર અપના અપના કામ પૂરા કર લિયા.

જબ વાપસ આએ તો દોનોંને અર્ઝ કિયા કે યા અલ્લાહ ! હમને આપકે હુકમકી તા'મીલ તો કર લી, લેકિન યે બાત હમારી સમઝમેં નહીં આઈ કે એક મુસલમાન જો આપકે હુકમકો માનનેવાલા થા ઔર ઉસ્કે પાસ ઝૈતૂનકા તેલ મૌજૂદ થા, ઉસ્કે બાવજૂદ આપને ઉસ્કા ઝૈતૂનકા તેલ ઝાએઅ કરા દિયા. ઔર દૂસરી તરફ એક યહૂદી થા, ઔર ઉસ્કે પાસ મછલી મૌજૂદ ભી નહીં થા, લેકિન ઉસ્કે બાવજૂદ આપને ઉસ્કો મછલી ખિલા દી ? ઈસલિએ હમારી સમઝમેં નહીં આયા કે કયા કિસ્સા હૈ ? અલ્લાહ તઆલાને જવાબમેં ફરમાયા કે, તુમકો હમારે કામોંકી હિકમતોંકા પતા નહીં હૈ. બાત દરઅસલ યે હૈ કે, હમારા મઆમલા કાફિરોં કે સાથ કુછ ઔર હૈ, ઔર મુસલમાનોં કે સાથ કુછ ઔર હૈ. કાફિરોં કે સાથ હમારા મઆમલા યે હૈ કે, ચૂં કે કાફિરભી દુનિયામેં નેક આ'માલ કરતે રેહતે હૈં. જૈસે કભી સદકહ ખૈરાત કર દિયા, કભી કિસી ફકીરકી મદદ કર દી. ઉસ્કે યે નેક આ'માલ અગરચે આખિરતમેં હમારે યહાં મકબૂલ

નહી હૈં, લેકિન હમ ઉન્કે નેક આ'માલકા હિસાબ દુનિયામેં ચુકા દેતે હૈં, તાકે જબ યે આખિરતમેં હમારે પાસ આએં તો નેક આ'માલકા હિસાબ ચુકા હુવા હો, ઔર હમારે ઝિમ્મે ઉન્કી કિસી નેકીકા બદલા બાકી ન હો. ઔર મુસલમાનોં કે સાથ હમારા મઆમલા જુદા હે. વો યે કે, હમ યે ચાહતે હૈ કે, મુસલમાનોં કે ગુનાહોંકા હિસાબ દુનિયાકે અંદરહી ચુકા દેં, તાકે જબ યે હમારે પાસ આએં તો ગુનાહોં સે પાકો સાફ હોકર આએં.

લિહાઝા ઈસ યહૂદીને જિતને નેક આ'માલ કિયે થે, ઉન સબકા બદલા હમને દે દિયા થા. સિર્ફ એક નેકીકા બદલા દેના બાકી થા. ઔર અબ યે હમારે પાસ આ રહા થા. જબ ઉસ્કે દિલમેં મછલી ખાનેકી ખ્વાહિશ પૈદા હુઈ તો હમને ઉસ્કી ઈસ ખ્વાહિશકો પૂરા કરતે હુએ ઉસ્કો મછલી ખિલા દી. તાકે જબ યે હમારે પાસ આએ, તો ઉસ્કી નેકીયોંકા હિસાબ ચુકા હુવા હો.

ઔર ઉસ મુસલમાનકી બીમારી કે દૌરાન બાકી સારે ગુનાહતો મઆફ હો ચુકે થે. અલબત્તા એક ગુનાહ ઉસ્કે સર પર બાકી થા. ઔર અબ યે હમારે પાસ આનેવાલા થા. અગર ઈસી હાલતમેં હમારે પાસ આ જાતા, તો ઉસ્કા યે ગુનાહ ઉસ્કે નામએ આ'માલમેં હોતા. ઈસલિએ હમને યે ચાહા કે, ઉસ્કા ઝૈતૂનકા તેલ ઝાએઅ કરકે ઔર ઉસ્કી ખ્વાહિશકો તોડ કર ઉસ્કે દિલપર એક ચોટ ઔર લગાએં. ઔર ઈસ્કે ઝરીએ ઉસ્કે ગુનાહકો ભી સાફ કર દેં, તાકે જબ યે હમારે પાસ આએ તો બિલકુલ પાકો સાફ હોકર આએ.

બહર હાલ અલ્લાહ તઆલાકી હિકમતોંકો કોન સમઝ સકતા હે ? કયા હમારી યે છોટીસી અકલ ઈન હિકમતોંકા ઈહાતા કર સકતી હે ? અલ્લાહ તઆલાકી હિકમતોં કે તહત કાઈનાતકા યે નિઝામ ચલ રહા હે. ઉન્કી હિકમતેં ઈસ કાઈનાતમેં મુતસર્રિફ હૈં. ઈન્સાનકે બસકા કામ નહીં કે, વો ઉન્કા ઈદરાક ભી કર સકે. હમેં કયા મા'લૂમ કે કોનસે વકતમેં અલ્લાહ તઆલાકી કોનસી હિકમત જારી હે.

યે તકાલીફ ઈઝતિરારી મુજાહિદાત હૈં

હમારે હઝરત ડૉકટર અબ્દુલ હય સાહબ કદ્દસલ્લાહુ સિર્રહૂ ફરમાયા કરતે થે કે, પેહલે ઝમાનેમેં લોગ જબ અપની ઈસ્લાહ કરને કે લિએ કિસી

શૈખ યા કિસી બુઝુર્ગ કે પાસ જાતે તો, વો બુઝુર્ગ ઔર શૈખ ઉનસે બહોતસે મુજાહિદાત ઔર રિયાઝતેં કરાયા કરતે થે, મુજાહિદાત ઈખ્તિયારી હોતે થે. અબ ઈસ મૌજૂદહ દૌરમેં વો બળે બળે મુજાહિદાત નહીં કરાએ જાતે, લેકિન અલ્લાહ તઆલાને ઉન બંદોંકો મુજાહિદાતસે મેહરૂમ નહીં ફરમાયા, બલ્કે બા'ઝ ઔકાત અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઐસે બંદોંસે ઈઝતિરારી ઔર ઝબરદસ્તી મુજાહિદહત કરાયા જાતા હૈ. ઔર ઈન ઈઝતિરારી મુજાહિદાતકે ઝરીઆ ઈન્સાનકો જો તરક્કી હોતી હૈ, વો ઈખ્તિયારી મુજાહિદાતકે મુકાબલેમેં ઝિયાદહ તેઝ રફતારીસે હોતી હૈ.

ચુનાંચે સહાબએ કિરામ (રદિ.)કી ઝિન્દગીમેં ઈખ્તિયારી મુજાહિદાત ઈતને નહીં થે. જૈસે ઉન્કે યહાં યે નહીં થા કે, જાન બુઝકર ફાકા કિયા જા રહા હૈ, યા જાન બુઝકર તકલીફ દી જા રહી હૈ, વગૈરહ. લેકિન ઉન્કી ઝિન્દગીમેં ઈઝતિરારી મુજાહિદાત બેશુમાર થે. ચુનાંચે કલિમએ તય્યિબહ પળ્હનેકી પાદાશમેં ઉન્કો તપતી હુઈ રેત પર લિટાયા જાતા થા, સીને પર પત્થરકી સીલેં રખ્ખી જાતી થીં. ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.)કા સાથ દેનેકી પાદાશમેં ઉન પર ન જાને કૈસે કૈસે ઝુલ્મ કિયે જાતે થે. યે સબ મુજાહિદાત ઈઝતિરારી થે. ઔર ઈન ઈઝતિરારી મુજાહિદાતકે નતીજેમેં સહાબએ કિરામ (રદિ.)કે દરજાત ઈતને બુલંદ હો ગયે કે, અબ કોઈ ગૈરસહાબી ઉન્કે મકામકો છૂ નહીં સકતા.

ઈસલિએ ફરમાયા કે ઈઝતિરારી મુજાહિદાતસે દરજાત ઝિયાદહ તેઝ રફતારીસે બુલંદ હોતે હૈં. ઔર ઈન્સાન તેઝ રફતારીસે તરક્કી કરતા હૈં. લિહાઝા ઈન્સાનકો જો તકાલીફ, પરેશાનીયાં ઔર બીમારીયાં આ રહી હૈં, યે સબ ઈઝતિરારી મુજાહિદાત કરાએ જા રહે હૈં. ઔર જિસ્કો હમ તકલીફ સમઝ રહે હૈં, હકીકતમેં વો અલ્લાહ તઆલાકી રહમત ઔર મુહબ્બતકા ઉન્વાન હોતી હૈં.

ઈન તકાલીફકી તીસરી મિસાલ

જૈસે એક છોટા બચ્ચા હૈ, વો નહાને ઔર હાથ મુંહ ધુલવાનેસે ઘભરાતા હૈ ઔર ઉસ્કો નહાનેસે તકલીફ હોતી હૈ, લેકિન માં ઝબરદસ્તી પકળકર ઉસ્કો નેહલા દેતી હૈ, ઔર ઉસ્કા મેલ કુચેલ દૂર કર દેતી હૈ. અબ નહાનેકે દૌરાન વો રોતા ભી હૈ, ચીખતા ચિલ્લાતાભી હૈ, ઈસ્કે

બાવજૂદ માં ઉસ્કો નહીં છોળતી હે. અબ વો બચ્ચાતો યે સમઝ રહા હે કે, મુઝપર ઝુલ્મ ઔર ઝિયાદતી હો રહી હે, મુઝે તકલીફ પહોંચાઈ જા રહી હે. લેકિન માં શફકત ઔર મુહબ્બતકી વજહસે બચ્ચેકો નેહલા રહી હે, ઔર ઉસ્કા મેલ કુચેલ દૂર કર રહી હે, ઔર ઉસ્કા જિસ્મ સાફ કર રહી હે. ચુનાંચે જબ વો બચ્ચા બળા હોગા, ઉસ વકત ઉસ્કી સમઝમેં આએગા કે, યે નેહલાને ધુલાનેકા જો કામ મેરી માં કરતી થી, વો બળી મુહબ્બત ઔર શફકતકા અમલ થા, જિસ્કો મૈં ઝુલ્મ ઔર ઝિયાદતી સમઝ રહા થા. અગર મેરી માં મેરા મેલ કુચેલ દૂર ન કરતી, તો મૈં ગંદા રેહ જાતા.

ચોથી મિસાલ

યા જૈસે એક બચ્ચેકો માં-બાપને સ્કૂલમેં દાખિલ કર દિયા. અબ રોઝાના સુબ્હકો માં-બાપ ઝબરદસ્તી ઉસ્કો સ્કૂલ ભેજ દેતે હૈં. સ્કૂલ જાતે વકત વો બચ્ચા રોતા ચીખતા હે, ચિલ્લાતા હે, ઔર સ્કૂલમેં ચાર-પાંચ ઘન્ટે બૈઠનેકો અપને લિએ કૈદ સમઝતા હે. લેકિન બચ્ચેકે સાથ મુહબ્બતકા તકાઝા યે હે કે ઉસ્કો ઝબરદસ્તી સ્કૂલ ભેજેં. ચુનાંચે જબ વો બચ્ચા બળા હોગા તો તબ ઉસ્કી સમઝમેં આએગા કે, અગર બચપનમેં માં-બાપ ઝબરદસ્તી મુઝે સ્કૂલ ન ભેજતે, ઔર મુઝે ન પળ્હાતે તો આજ મૈં પળ્હે લિખ્ખોંકી સફમેં શામિલ ન હોતા, બલ્કે જાહિલ રેહ જાતા.

ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઈન્સાન પર જો તકાલીફ ઔર પરેશાનીયાં આતી હૈં, વો ભી અલ્લાહ તઆલાકી મુહબ્બત ઔર શફકતકા ઐન તકાઝા હે. ઔર ઈન્સાનકે દરજાત બુલંદ કરનેકે લિએ ઉસ્કો યે તકાલીફ દી જા રહી હૈં. બશર્તે કે ઈન તકાલીફમેં અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરનેકી તૌફીક હો જાએ, તો ફિર સમઝ લો કે યે તકાલીફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે રહમતહી રહમત હૈં.

હઝરત અય્યૂબ અલયૂહિસ્સલામ ઔર તકાલીફ

હઝરત અય્યૂબ અલયૂહિસ્સલામકો દેખિયે ! કૈસી સખ્ત બીમારી કે અંદર મુબતલા હુએ કે, ઉસ બીમારી કે તસવ્વુર કરનેસે ઈન્સાનકે રોંગટે ખળે હોતે હૈં. ઔર ફિર ઉસ બીમારી કે અંદર શૈતાન ઉન્કે પાસ

આયા, ઔર ઉસ્ને આપકો તકલીફ દેનેકે લિએ યે કેહના શુરૂ' કર દિયા કે, આપકે ગુનાહોંકી વજહસે યે બીમારી આઈ હે, ઔર અલ્લાહ તઆલા તુમસે નારાઝ હૈં. ઈસલિએ આપકો તકલીફકે અંદર મુબતલા કર દિયા હે. ઔર અલ્લાહ તઆલાકે ગઝબ ઔર કહરકી વજહસે આપકો યે તકાલીફ આ રહી હૈં. ઔર ઈસ પર ઉસ્ને અપને દલાઈલભી પેશ કિયે. ઈસ મૌકા' પર હઝરત અય્યૂબ અલયૂહિસ્સલામને શૈતાનસે મુનાઝરહ કિયા. બાઈબલકે સહીફએ અય્યૂબીમેં અબભી ઈસ મુનાઝરેકે બારેમેં કુછ તફસીલ મૌજૂદ હે.

ચુનાંચે હઝરત અય્યૂબ અલયૂહિસ્સલામને શૈતાનકે જવાબમેં ફરમાયા કે, તુમહારી બાત દુરૂસ્ત નહી કે યે બીમારી ઔર તકાલીફ મેરે ગુનાહોંકી વજહસે અલ્લાહકે ગઝબ ઔર કહરકે તૌર પર આઈ હે. બલ્કે યે તકાલીફ મેરે ખાલિક ઔર મેરે માલિકકી તરફસે મુહબ્બતકા ઉનવાન હે. ઔર અલ્લાહ તઆલા અપની રહમત ઔર શફકતકી વજહસે યે તકાલીફ દે રહે હૈં.

મૈં અલ્લાહ તઆલાસે યે દુઆ તો ઝરૂર માંગતા હૂં કે યા અલ્લાહ ! મુઝે ઈસ બીમારીસે શિફા અતા ફરમા દીજિએ. લેકિન મુઝે અલ્લાહ તઆલાસે ઈસ બીમારી પર ગિલા ઔર શિકવા નહીં હે, ઔર મુઝે ઈસ બીમારી પર કોઈ એઅ્તિરાઝ નહીં હે કે, અલ્લાહ તઆલાને મુઝે યે બીમારી કયૂં દી હે ? ઔર અલ્હમ્દુલિલ્લાહ ! રોઝાના મૈં અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરતા હૂં, ઔર યે દુઆ કરતા હૂં કે,

'રબ્બિ અન્નિી મસ્સનિયદ્દુર્રૂ વ અન્ત અર્હમુર્રાહિમીન.'

અય અલ્લાહ ! મુઝે યે તકલીફ હે, આપ અર્હમુર્રાહિમીન હૈં. ઈસ તકલીફકો દૂર ફરમા દીજિએ.

લિહાઝા યે મેરા અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરનાભી ઉન્કી તરફસે અતા હે. ઔર જબ વો મુઝે ઈસ તકલીફકે દૌરાન અપની બારગાહમેં રૂજૂઅ કરનેકી તૌફીક દે રહે હૈં, તો યે ઈસ બાતકી અલામત હે કે યે તકલીફભી ઉન્કી તરફસે રહમત ઔર મુહબ્બતકા એક ઉનવાન હે. યે સારી બાતેં સહીફએ અય્યૂબીમેં મૌજૂદ હૈં.

તકલીફકે રહમત હોનેકી અલામાત

ઈસમેં હઝરત અય્યૂબ અલયૂહિસ્સલામને ઈસ્કી અલામાત બતા દી કે, કોનસી તકલીફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે કહર ઔર અઝાબ હોતી હે, ઔર કોનસી તકલીફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે રહમત ઔર ઈન્આમ હોતી હે. વો અલામત યે હે કે, પેહલી કિસમકી તકલીફમેં ઈન્સાન અલ્લાહ તઆલાસે ગિલા શિકવા કરતા હે. ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તકદીર પર એઅ્તિરાઝ કરતા હે. ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ નહીં કરતા. ઔર દૂસરી કિસમકી તકલીફમેં અલ્લાહ તઆલાસે ગિલા શિકવા કોઈ નહીં હોતા, લેકિન દુઆ કરતા હે કે યા અલ્લાહ ! મૈં કમઝોર હૂં, ઔર ઈસ તકલીફ ઔર આઝમાઈશકો બરદાશ્ત નહી કર સકતા હૂં. અપની રહમતસે મુઝે ઈસ તકલીફ ઔર આઝમાઈશસે નિકાલ દીજિએ.

લિહાઝા જબ કભી સદમેકે વકત, તકલીફ ઔર પરેશાનીકે વકત બીમારીમેં અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરનેકી તૌફીક હો જાએ, તો સમઝ લો કે, 'અલ્હમ્દુલિલ્લાહ' ! યે બીમારી, યે પરેશાની, યે તકલીફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે રહમત હે. ઈસ સૂરતમેં ઘભરાનેકી ઝરૂરત નહી. ક્યૂં કે યે તકલીફ બિલ આખિર ઈન્શા અલ્લાહ દુનિયા ઔર આખિરતમેં તુમહારે લિયે ખૈરકા ઝરીઆ બનેગી. બસ શર્ત યે હે કે, અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅકી તૌફીક હો જાએ. ઈસલિએ કે અગર યે તકલીફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે કહર ઔર ગઝબ હોતા તો ઈસ સૂરતમેં અલ્લાહ તઆલા ઈસ તકલીફકે અંદર અપના નામ લેને ઔર અપની તરફ રૂજૂઅ કરનેકી તૌફીક હી ન દેતે. જબ વો અપની તરફ રૂજૂઅ કરનેકી તૌફીક દે રહે હૈં, તો યે ઈસ બાતકી અલામત હે કે, યે તકલીફ ઉન્કી તરફસે રહમત હે.

દુઆકી કબૂલિય્યતકી અલામત

અલબત્તા યે ઈશ્કાલ પૈદા હોતા હે કે, બા'ઝ ઔકાત જબ તકલીફકે અંદર અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરતે હૈં. ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરતે હૈં, ઈસ્કે બાવજૂદ વો તકલીફ ઔર પરેશાની નહીં જાતી.

ઔર દુઆ કબૂલ નહી હોતી. ઉસ્કા જવાબ યે હૈ કે, અલ્લાહ તઆલાકી બારગાહમેં દુઆ કરને ઔર અર્ઝ મઅરૂઝ પેશ કરનેકી તૌફીક મિલ જાના હી ઈસ બાતકી અલામત હૈ કે, હમારી દુઆ કબૂલ હો ગઈ. વરના દુઆ કરનેકી ભી તૌફીક ન મિલતી. ઔર અબ ઈસ સૂરતમેં તકલીફ પર અલગ ઈન્આમ મિલેગા, ઔર ઈસ દુઆ કરને પર અલગ ઈન્આમ હાસિલ હોગા, ઔર ઈસ દુઆકે બા'દ દો–બારહ દુઆ કરનેકી જો તૌફીક હોગી ઉસપર અલગ ઈન્આમ મિલેગા. લિહાઝા યે તકલીફ દરજાતકે બુલંદ હોનેકા ઝરીઆ બન રહી હૈ. ઈસી કે બારેમેં મૌલાના રૂમી (રહ.) ફરમાતે હૈં,

ગુફ્ત આં 'અલ્લાહ' તો લબ્બયૂક માસ્ત

યા'ની જિસ વકત તૂ હમારા નામ લેતા હૈ, ઔર 'અલ્લાહ' કેહતા હૈ, તો યે તેરા 'અલ્લાહ' કેહના હી હમારી તરફસે 'લબ્બયૂક' કેહના હૈ. ઔર તુમહારા અલ્લાહ કેહના હી ઈસ બાતકી અલામત હૈ કે, હમને તુમહારી પુકારકો સુન લિયા, ઔર ઉસ્કો કબૂલભી કર લિયા. લિહાઝા દુઆકી તૌફીક હો જાના હી હમારી તરફસે દુઆકી કબૂલિય્યતકી અલામત હૈ. અલબત્તા યે હમારી હિકમતકા તકાઝા હૈ કે, કબ ઈસ પરેશાનીકો તુમસે દૂર કરના હૈ, ઔર કબ તક ઉસ્કો બાકી રખના હૈ. તુમ જલ્દ બાઝ હો. ઈસલિએ જલ્દી ઈસ તકલીફકો દૂર કરાના ચાહતે હો, લેકિન ઈસ તકલીફકો કુછ દેરકે બા'દ દૂર કિયા જાએગા તો ઈસ્કે નતીજેમેં તુમહારે દરજાત બહોત ઝિયાદહ બુલંદ હો જાએંગે. લિહાઝા તકલીફમેં યે ગિલા શિકવા નહી હોના ચાહિયે. અલબત્તા યે દુઆ ઝરૂર કરની ચાહિયે કે યા અલ્લાહ ! મૈં કમઝોર હૂં, મુઝસે બરદાશ્ત નહી હો રહા હૈ, મુઝસે યે તકલીફ દૂર ફરમા દીજિએ.

હઝરત હાજી ઈમદાદુલ્લાહ સાહબ (રહ.)કા એક વાકિઆ

તકલીફ માંગનેકી ચીઝ નહી કે, આદમી યે દુઆ કરે કે યા અલ્લાહ ! મુઝે તકલીફ દે દે. લેકિન જબ તકલીફ આ જાએ, તો વો સબર કરનેકી ચીઝ હૈ. ઔર સબરકા મતલબ યે હૈ કે, ઈસ પર ગિલા શિકવા

ન કરે. ચુનાંચે હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને તકાલીફ્સે પનાહ માંગી હે. એક દુઆમેં આપને ફરમાયા થા અલ્લાહ ! મૈં આપસે બુરી બુરી બીમારીયોંસે ઔર બુરે બુરે અમરાઝસે પનાહ માંગતા હૂં. લેકિન જબ કભી તકલીફ આ ગઈ તો ઉસ્કો અપને હકમેંભી રહમત સમઝા, ઔર ઈસ્કે દૂર હોનેકી ભી દુઆ માંગી.

હઝરત થાનવી (રહ.)ને અપને મવાઈઝમેં યે કિસ્સા લિખ્ખા હૈ કે, એક મરતબા હઝરત હાજી ઈમદાદુલ્લાહ સાહબ (રહ.) મજલિસમેં યે મઝમૂન બયાન ફરમા રહે થે કે, જિતની તકાલીફ હોતી હૈં, યે સબ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે રહમત ઔર ઈન્આમ હોતી હૈં. બશર્તે કે વો બન્દહ ઉસ્કી કદર પેહચાને, ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રૂજૂઅ કરે. ઈસ બયાનકે દૌરાન એક શખ્સ મજલિસમેં આયા, જો કોઢકા મરીઝ થા. ઔર ઈસ બીમારીકી વજહસે ઉસ્કા સારા જિસ્મ ગલા હુવા થા. મજલિસમેં આકર હઝરત હાજી સાહબસે કહા કે હઝરત ! દુઆ ફરમા દીજિએ કે, અલ્લાહ તઆલા મેરી યે તકલીફ દૂર ફરમા દે. હાઝિરીન યે સોચને લગે કે, અભી તો હઝરત યે બયાન ફરમા રહે થે કે, જિતની તકાલીફ હોતી હૈં, વો સબ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઈન્આમ ઔર રહમત હોતી હૈં. ઔર યે શખ્સ ઈસ બીમારીકિ દૂર હોનેકી દુઆ કરા રહા હૈ. અબ કયા હઝરત હાજી સાહબ યે દુઆ ફરમાએંગે કે, યા અલ્લાહ ! ઈસ રહમતકો દૂર કર દીજિએ ? હઝરત હાજી સાહબને દુઆ કે લિએ હાથ ઉઠાએ ઔર ફરમાયા યા અલ્લાહ ! યે બીમારી ઔર તકલીફ જો ઈસ બન્દેકો હે, અગરચે યે ભી આપકી રહમતકા ઉનવાન હે, લેકિન હમ અપની કમઝોરીકી વજહસે ઈસ રહમત ઔર નેઅમતકો બરદાશ્ત નહી કર સકતે હૈં. લિહાઝા અય અલ્લાહ ! ઈસ બીમારીકી નેઅમતકો તંદુરૂસ્તીકી નેઅમતસે તબદીલ ફરમા દીજિએ યે હે દીનકી સમઝ જો બુઝુર્ગોકી સોહબતસે હાસિલ કી જાતી હૈ.

હદીસકા ખુલાસા

બહર હાલ ઈસ હદીસકા ખુલાસા યે હૈ કે, જબ અલ્લાહ તઆલા જબ કિસી બન્દેસે મુહબ્બત ફરમાતે હૈં, તો ઉસ્કો કિસી આઝમાઈશમેં મુબતલા ફરમા દેતે હૈં. ઔર યે ફરમાતે હૈં કે, મુઝે ઈસ બન્દેકા રોના

ઔર ઉસ્કા પુકારના, ઔર ઉસ્કા ગિરીયાઝારી કરના હમેં અચ્છા લગતા હૈ. ઈસલિએ હમ ઈસ્કો તકલીફ દે રહે હૈં, તાકે યે ઈસ તકલીફકે અંદર હમેં પુકારે, ઔર ફિર હમ ઈસ પુકારકે નતીજેમેં ઉસ્કે દરજાત બુલંદ કરેં. ઔર ઉસ્કો આ'લા મકામ તક પહોંચાએં. અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો બીમારી ઔર તકલીફસે અપની પનાહમેં રખ્ખે. ઔર અગર તકલીફ આએ તો ઉસપર સબર કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. ઉસ તકલીફમેં અપની તરફ રૂજૂઅ કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન !

તકલીફમેં આજિઝીકા ઈઝહાર કરના ચાહિયે

બા'ઝ બુઝુર્ગો સે મનકૂલ હૈ કે, વો તકલીફમેં હાય હાય કરતે થે, ઔર ઉસ તકલીફકા ઈઝહાર કરતે થે. અબ ઝાહિરમેં ઐસા મા'લૂમ હોતા હૈ કે, તકલીફ પર હાય હાય કરના, ઔર ઉસ તકલીફકા ઈઝહાર કરના તો બે–સબરી હૈ. ઔર ઉસ તકલીફ પર શિકવા હૈ કે, હમેં યે તકલીફ ક્યૂં દી ગઈ ? ઔર તકલીફ પર બે–સબરી યા શિકવા કરના દુરૂસ્ત નહી. ઈસકા જવાબભી ઈસ હદીસસે મા'લૂમ હુવા કે, જો અલ્લાહકે નેક ઔર મકબૂલ બન્દે હોતે હૈં, વો શિકાયતકી વજહસે તકલીફકા ઈઝહાર નહી કરતે, બલ્કે વો ફરમાતે હૈં કે મુઝે તકલીફ ઈસી વજહસે દી ગઈ હૈ કે, મૈં અલ્લાહ તઆલાકે સામને અપની શકિસ્તગી ઔર બંદગીકા ઈઝહાર કરૂ ઔર અપની આજિઝીકા ઈઝહાર કરૂ, ઔર ઈસ તકલીફ પર હાય હાય ભી કરૂ., યે તકલીફ મુઝે ઈસીલિએ દી ગઈ હૈ કે, મેરી આહેં સુનના મકસૂદ હૈ, મેરી ગિરીયાઝારી સુનના મકસૂદ હૈ. ઈસલિએ ઈસ મૌકા' પર બહાદુરીકા મુઝાહિરહ કરના ઠીક નહી હૈ.

એક બુઝુર્ગકા વાકિઆ

મૈંને અપને વાલિદ માજીદ હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ (રહ.) સે સુના હૈ કે, એક મરતબા એક બુઝુર્ગ બીમાર પળ ગયે. એક દૂસરે બુઝુર્ગ ઉન્કી ઈયાદતકે લિએ તશરીફ લે ગયે. ઉન્હોંને જાકર દેખા કે, વો બીમાર બુઝુર્ગ 'અલ્હમ્દુલિલ્લાહ, અલ્હમ્દુલિલ્લાહ' કા વિર્દ કર રહે હૈં. ઉન્હોંને ફરમાયા કે, આપકા યે અમલ તો બહોત અચ્છા હૈ કે, આપ

અલ્લાહ તઆલાકા શુક્ર અદા કર રહે હૈં. લેકિન ઈસ મૌકા' પર થોળીસી હાય હાય ભી કરો, ઔર જબ તક હાય હાય નહી કરોગે શિફા નહી હોગી. ઈસલિએ કે અલ્લાહ તઆલાને આપકો યે તકલીફ ઈસલિએ દી હૈ કે, આપ અલ્લાહ તઆલાકે સામને ગિરીયાઝારીભી કરેં. ઔર બંદગીકા તકાઝાભી યે હૈ કે, આદમી અલ્લાહ તઆલાકે સામને બહાદુર ન બને, બલ્કે શકિસ્તગી ઔર કમઝોરીકા ઈઝહાર કરે. ઔર યે કહે કે યા અલ્લાહ ! મૈં આજિઝ ઔર કમઝોર હૂં ઈસ બીમારીકો બરદાશ્ત નહી કર સકતા હૂં. મેરી યે બીમારી દૂર ફરમા દીજિએ. મેરે બળે ભાઈ જનાબ ઝકી કૈફી સાહબ મરહૂમ બળે અચ્છે શે'ર કહા કરતે થે. એક શે'રમેં ઉન્હોંને ઈસ મઝમૂનકો બળે ખૂબસૂરત અંદાઝમેં બયાન કિયા હૈ. ફરમાયા કે,

ઈસ કદરભી ઝબતે ગમ અચ્છા નહી,
તોળના હૈ હુસ્નકા પિન્દાર કયા,

યા'ની જબ અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં કોઈ તકલીફ દે રહે હૈં, તો ઈસ તકલીફ પર ઈસ કદર ઝબ્ત કરના કે, આદમી કે મુંહસે આહ ભી ન નિકલે. ઔર તકલીફકા ઝર્રહ બરાબરભી ઈઝહાર ન હો, યે ભી કોઈ અચ્છી બાત નહી. કયા ઈસ્કે ઝરીએ અલ્લાહ તઆલાકે સામને બહાદુરી દિખાના મકસૂદ હૈ કે આપકો જો કરના હૈ કર લેં, હમ તો વૈસે કે વૈસેહી રહેંગે. 'અલ્અયાઝુબિલ્લાહ.' !

ઈસલિએ અલ્લાહ તઆલાકે સામને આજિઝીકા ઈઝહાર કરના ચાહિયે.

એક ઈબરત આમોઝ (ઈબરતનાક) વાકિઆ

હઝરત થાનવી (રહ.)ને એક બુઝુર્ગકા વાકિઆ લિખ્ખા હૈ કે, એક મરતબા કિસી હાલમેં ઉન્કે મુંહસે યે જુમ્લા નિકલ ગયા, જિસ્મેં અલ્લાહ તઆલાસે ખિતાબ કરતે હુએ કહા કે :

લયૂસ લી ફી સિવાક હઝ્ઝુન
ફ કયૂફ માશિઅ્તુ ફખ્તબિર્‌ની

અય અલ્લાહ ! આપકે અલાવહ મુઝે કિસીકી ઝાતમેં, કિસી કામમેં

કોઈ મઝહ નહીં હૈ. આપ જિસ તરહ ચાહેં મુઝે આઝમાકર દેખ લેં. 'અલ્અયાઝુબિલ્લાહ'.... ગોયા કે અલ્લાહ તઆલાકો આઝમાનેકી દા'વત હે. નતીજા યે હુવા કે, ઉન્કા પેશાબ બંદ હો ગયા. અબ મસાના પેશાબસે ભરા હુવા હૈ, લેકિન નિકલનેકા રાસ્તા નહીં. કઈ દિન ઈસ હાલતમેં ગુઝર ગએ. આખિરકાર તનબ્બુહ હુવા કે કિતની ગલત બાત મેરે મુંહસે નિકલ ગઈ થી. ઉન બુઝુર્ગ કે પાસ છોટે છોટે બચ્ચે પઢનેકે લિયે આયા કરતે થે. ઈસ હાલતમેં વો ઉન બચ્ચોંસે કેહતે કે, 'ઉદ્ઉ લિઅમ્મિકુમુલ્ કઝ્ઝાબ' અપને ઝૂઠે ચચા કે લિએ અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરો કે, મુઝે ઈસ બીમારીસે નિકાલ દે. ઈસલિએ કે ઉસને ઝૂઠા દા'વા કર દિયા થા. અલ્લાહ તઆલાને દિખા દિયા કે તુમ યે દા'વા કરતે હો કે કિસી ચીઝમેં કોઈ મઝહ નહીં હૈ. અરે તુમકો તો પેશાબકે અંદર મઝહ હૈ. અલ્લાહ તઆલાકે સામને બહાદુરી નહીં ચલા કરતી.

તકલીફમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.)કા તરીકા

લિહાઝા ન તો તકલીફ પર શિકવા હો, ઔર ન તકલીફ પર બહાદુરીકા ઈઝહાર હો. બલ્કે દોનોં કે દરમિયાન એઅ્તિદાલ ઔર સુન્નતકા રાસ્તા ઈખ્તિયાર કરના ચાહિયે. હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) જબ મરઝે વફાતકી તકલીફમેં થે. હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે, ઈસ મૌકા' પર આપ બારબાર અપના મુબારક હાથ પાનીમેં ભિગોતે ઔર ચેહરે પર મલતે થે. ઔર ઈસ તકલીફકા ઈઝહાર ફરમાતે.

ઔર હઝરત ફાતિમા (રદિ.)ને ઈસ મૌકા' પર ફરમાયા, 'વાકર્બ અબાહૂ' મેરે વાલિદકો કિતની તકલીફ હો રહી હૈ. જવાબમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા, 'લા કર્બ અબીક બઅ્દલ્યવ્મિ' આજકે દિનેક બા'દ તેરે બાપ પર કોઈ તકલીફ નહીં હોગી. દેખિયે ઈસમેં આપને ઉસ તકલીફકા ઈઝહાર ફરમાયા, લેકિન શિકવા નહીં ફરમાયા, બલ્કે અગલી મંઝિલકે રાહતો આરામકી તરફ ઈશારા ફરમા દિયા, યે હૈ સુન્નત તરીકા.

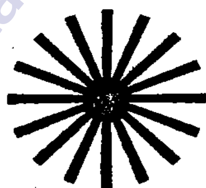
જબ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કે સાહબઝાદે હઝરત ઈબ્રાહીમકા ઈન્તિકાલ હુવા, તો આપ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા,

'અન બિફિરાકિક યા ઈબ્રાહીમ લમહ્ઝૂનૂન'

અય ઈબ્રાહીમ ! હમેં તુમહારી જુદાઈ પર બળા સદમા હૈ. આપકી બેટી હઝરત ઝયનબ (રદિ.)કા બચ્ચા આપકી ગોદમેં હૈ, આપકી ગોદમેં ઉસ્કી જાન નિકલ રહી હૈ, આપકી આંખોંસે આંસૂ જારી હૈ, ઈસમેં ઈઝહારે અબદિય્યત ઔર ઈઝહારે બંદગી હૈ કે, અય અલ્લાહ ! ફૈસલા તો આપકા બરહક હૈ, લેકિન આપને યે તકલીફ ઈસીલિએ દી હૈ કે મૈં આપકે સામને આજિઝીકા ઈઝહાર કરૂં ઔર આંસૂ બહાઉ, ગિરીયા ઝારી કરૂં.

લિહાઝા સુન્નત યે હૈ કે ગિલા શિકવાભી ન હો, ઔર બહાદુરીકા ઈઝહારભી ન હો, બલ્કે અલ્લાહ તઆલાકે સામને હાઝિર હોકર યે કહે કે યા અલ્લાહ ! મેરી ઈસ તકલીફકો દૂર ફરમાદે, યેહી મસનૂન તરીકા હૈ, ઔર યેહી ઈસ હદીસકા મફહૂમ હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઈસ્કી સહીહ સમઝ હમકો અતા ફરમાએ, ઔર ઈસ પર અમલ કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન !

'વઆખિરુ દઅ્વાના અનિલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્આલમીન.'

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ

પુરફિતન દૌરકી નિશાનીયા ઔર મુસલમાનોં કે લિયે તર્ઝે અમલ

'અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ નહ્‌મદુહૂ વ નસ્તઈનુહૂ વ નસ્તગ્ફિરુહૂ વ નુઅ્‌મિનુ બિહી વ નતકવ્વલુ અલયૂહિ વ નઊઝુ બિલ્લાહિ મિન્ શુરૂરિ અન્ફુસિના વમિન્ સચ્યિઆતિ અઅ્‌માલિના મંય્યહ્‌દિહિલ્લાહુ ફલા મુદ્દિલ્લ લહૂ વ મંય્યુદ્દલિલ્હુ ફલા હાદિય લહૂ વ નશ્હદુ અલ્લા ઈલ્લાહ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્‌દહુ લા શરીક લહૂ વ નશ્હદુ અન્ન સચ્યિદના વ સનદના વ મવ્‌લાના મુહમ્મદન્ અબ્દુહૂ વ રસૂલુહૂ. સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયૂહિ વ અલા આલિહી વ અસ્હાબિહી વ બારિક વ સલ્લિમ્ તસ્લીમન્ કસીરન્ કસીરા.

અમ્મા બા'દ ! ફઅઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શયૂતા નિર્રજીમ–બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ. : યા અય્યુહલ્લઝીન આમનૂ અલૈકુમ્ અન્ફુસકુમ્ લાયદુર્રુકુમ્ મન્દલ્લ ઈઝહ્ તદયૂતુમ્ ઈલલ્લાહિ મર્‌જિઉકુમ્ જમીઅન્ ફયુનબ્બિઉકુમ્ બિમા કુન્તુમ્ તઅ્‌મલૂન.

વકાલ રસૂલુલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલયૂહિ વ સલ્લમ : ઈઝા રઅયૂત શુહ્‌હન્ મુતાઅન્ વહવા મુત્તબિઅન્ વદ્દીનન્ મુઅસ્સરતન્ વઅ્‌જાબ કુલ્લ ઝી રાચિન્ બિરાઅ્‌યિહી ફઅલયૂક યઅ્‌ની નફસક વદઅ્ અન્કલ્અવામ.'

(અબૂ દાઉદ, કિતાબુલ્મલાહિમ, બાબુલ અમ્રિ વન્નહ્‌યિ)

'આમન્તુ બિલ્લાહિ સદકલ્લાહુ મવ્‌લાનલ્અઝીમ. વ સદક રસૂલુહૂન્નબિય્યુલ્ કરીમ. વ નહ્‌નુ અલા ઝાલિક મિનશ્શાહિદીન વશ્શાકિરીન વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્આલમીન.'

હુઝૂર (સ.અ.વ.) તમામ કૌમોં કે લિયે કિયામત તકકે લિયે નબી હૈં

હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કી તા'લીમાતકે સિલસિલેમેં આજ એક ઐસે મૌઝૂઅ પર મુખ્તસરન અર્ઝ કરના ચાહતા હૂં, જિસ્કી આજ

ઝરૂરતભી હે, ઔર આપકે ઈર્શાદાત ઔર તા'લીમાતકા યે પેહલૂ બહોત કમ બયાન કિયા જાતા હે. અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કો ઈસ દુનિયામેં ખાતિમુન્નબિય્યીન બનાકર મબઊસ ફરમાયા, આપ પર નબુવ્વતકે સિલસિલેકી તકમીલ હો ગઈ. ઔર આપકો દૂસરે અંબિયા પર યે ઈમ્તિયાઝ અતા ફરમાયા કે, પેહલે જો અંબિયા તશરીફ લાતે થે વો ઉમૂમન કિસી ખાસ કૌમકે લિએ ઔર ખાસ જગહકે લિએ ઔર ખાસ ઝમાનેકે લિએ હોતે થે. ઉન્કી તા'લીમાત ઔર દા'વત એક ખાસ ઈલાકે તક મેહદૂદ હોતી થી, ઔર એક ખાસ ઝમાને તક મેહદૂદ હોતી થી. જૈસે હઝરત મૂસા અલયૂહિસ્સલામ મિસરકે ઈલાકેમેં બની ઈસ્રાઈલકી તરફ મબઊસ ફરમાએ ગયે. ઉસી કૌમ ઔર ઉસી ઈલાકે તક આપકી નબુવ્વત ઔર રિસાલત મેહદૂદ થી, લેકિન હુઝૂર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.)કો અલ્લાહ તઆલાને કિસી ખાસ કૌમ, કિસી ખાસ કબીલે ઔર કિસી ખાસ જગહકે લિએ નબી નહીં બનાયા થા, બલ્કે પૂરી દુનિયા, પૂરી ઈન્સાનિય્યત ઔર કિયામત કાઈમ હોને તક તમામ ઝમાનોં કે લિએ નબી બનાયા થા. કુર્આન કરીમમેં અલ્લાહ તઆલાને ઈર્શાદ ફરમાયા :

'વમા અર્સલ્નાક ઈલ્લા કાફ્ફતલ્લિન્નાસિ બશીરંવ્વ નઝીરા'

(સૂરએ સબા—૨૮)

યા'ની અય નબી સલ્લલ્લાહુ અલયૂહિ વ સલ્લમ ! હમને આપકો તમામ ઈન્સાનોં કે લિએ બશારત દેનેવાલા ઔર ડરાનેવાલા બનાકર ભેજા હે. તમામ ઈન્સાનોંસે મુરાદ યે હે કે, વો જહાં ભી બસનેવાલે હોં, ઔર જિસ ઝમાનેમેં ભી આનેવાલે હોં ઉન સબકી તરફ આપકો ભેજા, ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે આપકી રિસાલત સિર્ફ અરબ તક મખ્સૂસ નહીં, ઔર સિર્ફ કિસી એક ઝમાનેકે સાથ મખ્સૂસ નહીં, બલ્કે કિયામત કાઈમ હોને તક જિતને આનેવાલે ઝમાને હૈં ઉન સબકે લિએ આપકો રસૂલ બનાયા.

આઈન્દહ પેશ આનેવાલે હાલાતકી ખબર

ઈસસે યે બાત મા'લૂમ હુઈ કે, આપકી તા'લીમાત ઔર આપકે બતાએ હુએ અહકામ કિયામત તક નાફિઝુલ અમલ હૈં. કિસી ઝમાનેકે સાથ આપકી તા'લીમાત મખ્સૂસ નહીં. ઈસીલિએ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને હમેં જો તા'લીમાત અતા ફરમાઈ, વો ઝિન્દગીકે હર શોઅબે

પર હાવી હૈં. ઔર ફિર ઈન તા'લીમાતકે દો પેહલૂ હૈં. એક પેહલૂમેં તો શરીઅતકા બયાન હે કે, ફલાં ચીઝ હલાલ હે ઔર ફલાં હરામ હે, યે કામ જાઈઝ હે ઔર યે કામ નાજાઈઝ હૈ, ફલાં અમલ વાજીબ હે ફલાં અમલ મસનૂન હે, ફલાં અમલ મુસ્તહબ હે વગૈરહ. દૂસરા પેહલૂ યે હે કે, ઉમ્મતકો આઈન્દહ આનેવાલે ઝમાનોંમેં કયા કયા હાલાત આનેવાલે હૈં ? ઔર ઉમ્મતકો કિન કિન મસાઈલસે દો ચાર હોના હે ? ઔર ઈન હાલાતમેં ઉમ્મતકો કયા કરના ચાહિયે ?

યે દૂસરા પેહલૂ ભી હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કી તા'લીમાતકા બહોત અહમ હિસ્સા હે. ચુનાંચે આપને નિગાહે નબુવ્વતસે આઈન્દહ પેશ આનેવાલે અહમ વાકિઆતકો દેખનેકે બા'દ ઉમ્મતકો ખબર દી કે, આઈન્દહ ઝમાનેમેં યે વાકિઆ પેશ આનેવાલા હૈ, ઔર યે હાલાત પેશ આનેવાલે હૈં. ઔર સાથમેં આપ (સ.અ.વ.)ને ઉમ્મતકો યે ભી બતાયા કે, જબ ઐસે હાલાત પેશ આએં તો એક મો'મિનકો ઔર સીધે રાસ્તે પર ચલનેવાલે કો કયા તરીકા ઈખ્તિયાર કરના ચાહિયે ? ઔર કયા તર્ઝ ઈખ્તિયાર કરના ચાહિયે ? આજ ઈસ દૂસરે પેહલૂ પર થોળીસી ગુઝારિશાત અર્ઝ કરના ચાહતા હૂં.

ઉમ્મતકી નજાતકી ફિકર

હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કો અપની ઉમ્મતકી ઐસી ફિકર થી કે, ઉસ ફિકરકે અંદર આપ હર વકત પરેશાન રેહતે થે. ચુનાંચે એક હદીસમેં હે કે : 'કાન રસૂલુલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ અલયૂહિ વ સલ્લમ દાઈમલ્ ફિકતિ મુતવાસિલલ્અહ્ઝાનિ'

યા'ની હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) હમેશા ફિકરમંદ, સોચમેં ડૂબે હુએ હોતે થે. ઔર ઐસા મા'લૂમ હોતા થા કે, હર વકત આપ પર કોઈ ગમ છાયા હુવા હે. કયા વો ગમ પૈસે જમા' કરનેકા થા ? યા વો ગમ અપની શાનો શૌકત બળ્હાનેકા થા ? બલ્કે વો ગમ ઈસ બાતકા થા કે, જિંસ કૌમકી તરફ મુઝે ભેજા ગયા હે મૈં ઉસ્કો કિસ તરહ જહન્નમકી આગસે બચાઉ, ઔર કિસ તરહ ઉન્કો ગમરાહીસે નિકાલકર સીધે રાસ્તે પર લે આઉ. ઔર ઈસ સખ્ત ગમમેં મુબતલા હોનેકી વજહસે કુર્આન કરીમમેં અલ્લાહ તઆલાને બારબાર આયાત નાઝિલ ફરમાઈ, જિસમેં

આપકો ઈસ ગમ કરનેસે રોકા ગયા. ફરમાયા : 'લઅલ્લક બાખિઉન્નફસક અલ્લા યકૂનૂ મુઅ્મિનીન'

યા'ની આપ અપની જાનકો કયૂં હલાક કર રહે હૈં ? ઈસ વજહસે કે યે લોગ ઈમાન નહીં લા રહે હૈં. એક હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, મેરી મિસાલ ઉસ શખ્સ જૈસી હૈ જિસ્ને એક આગ સુલગાઈ. ઔર આગકો દેખકર પરવાને આગ પર ગિરને લગે. વો શખ્સ ઈન પરવાનોંકો આગસે દૂર રખનેકી કોશિશ કર રહા હે, તાકે વો આગમેં ગિરકર જલ ન જાએં. ઈસી તરહ મૈં ભી તુમ્હેં જહન્નમકી આગસે બચાનેકેકી કોશિશ કર રહા હૂં. તુમહારી કમરેં પકળ પકળકર તુમ્હેં રોક રહા હૂં, મગર તુમ જહન્નમકી આગકે અંદર ગિરે જા રહે હો. આપકો અપની ઉમ્મતકી ઈતની ફિકર થી ઔર સિર્ફ ઉસ ઉમ્મતકી ફિકર નહીં થી જો આપકે ઝમાનેમેં મૌજૂદ થી, બલ્કે આઈન્દહ આનેવાલે ઝમાનેકે લોગોંકી ભી આપકો ફિકર થી.

આઈન્દહ કયા કયા ફિતને આનેવાલે હૈં ?

ચુનાંચે આપને આઈન્દહ આનેવાલે લોગોંકો બતાયા કે, તુમહારે ઝમાનેમેં કયા કયા હાલાત પેશ આનેવાલે હૈં ? ચુનાંચે તકરીબન તમામ અહાદીસકી કિતાબોંમેં એક મુસ્તકિલ બાબ 'અબ્વાબુલ ફિતન' કે નામસે મૌજૂદ હે, જિસ્મેં ઈન અહાદીસકો જમા' કિયા ગયા હે, જિનમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને આનેવાલે ફિતનોં કે બારેમેં લોગોંકો બતાયા ઔર ઉન્કો ખબરદાર કિયા કે, દેખો આઈન્દહ ઝમાનેમેં યે યે ફિતને આનેવાલે હૈં. ચુનાંચે એક હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા,

'તકઉલ્ ફિતનુ ફી બુયૂતિકુમ્ ક વકઈલ્મતર'

યા'ની આઈન્દહ ઝમાનેમેં ફિતને તુમહારે ઘરોંમેં ઈસ તરહ ગિરેંગે, જૈસે બારિશકે કતરે ગિરતે હૈં. બારિશકે કતરોંસે ઈસલિએ તશ્બીહ દી કે જિસ તરહ બારિશકા પાની કસરતસે ગિરતા હે, ઈસી તરહ વો ફિતનેભી કસરતસે આએંગે.

ઔર દૂસરે યે કે બારિશકા પાની જિસ તરહ મુસલસલ ગિરતા હે કે, એક કતરેકે બા'દ દૂસરા કતરહ, દૂસરેકે બા'દ ફૌરન તીસરા કતરહ,

ઈસી તરહ વો ફિતનેભી મુસલસલ ઔર લગાતાર આએંગે, કે અભી એક ફિતના આકર ખતમ નહીં હોગા કે દૂસરા ફિતના ખળા હો જાએગા, દૂસરેકે બા'દ તીસરા આએગા, ઔર યે ફિતને તુમ્હારે ઘરોંમેં આકર ગિરેંગે.

એક દૂસરી હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા :

'સતકૂનુ ફિતનુન ક કતઈલ્લયૂલિલ્ મઝ્લમિ'

અન્કરીબ અંધેરી રાતકી તારીકિયોંકી તરહ તારીક ફિતને હોંગે. યા'ની જિસ તરહ તારીક રાતમેં ઈન્સાનકો કુછ નઝર નહીં આતા કે કહાં જાએ, રાસ્તા કહાં હે ? ઈસી તરહ ઉન ફિતનોંકે ઝમાનેમેં ભી યે સમઝમેં નહીં આએગા કે ઈન્સાન કયા કરે ઔર કયા ન કરે ? ઔર વો ફિતને તુમ્હારે પૂરે મઆશરે ઔર માહોલકો ઘેર લેંગે. ઔર ઝાહિરમેં તુમ્હેં ઉન્સે કોઈ પનાહકી જગહ નઝર નહીં આએગી. ઔર આપને ફરમાયા કે, ઈન ફિતનોંસે પનાહકી દુઆભી માંગા કરો, ઔર યે દુઆ કિયા કરો.

'અલ્લાહુમ્મ ઈન્નાનઊઝુબિક મિનલ્ ફિતનિ મા ઝહર મિન્હા વમા બતન'

અય અલ્લાહ ! હમ આનેવાલે ફિતનોંસે આપકી પનાહ ચાહતે હૈં. ઝાહિરી ફિતનોંસે ભી ઔર બાતિની ફિતનોંસે ભી પનાહ ચાહતે હૈં. દોનોં કિસ્મકે ફિતનોંસે પનાહ માંગા કરો. ઔર યે દુઆ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કે મા'મૂલાતકી દુઆઓંમેં શામિલ થી.

ફિતના કયા હે ?

અબ ઉસ્કો સમઝના ચાહિયે કે, ફિતના કયા ચીઝ હે ? કિસકો ફિતના કેહતે હૈં ? ઔર ઈસ ફિતનાકે દૌરમેં હમારે ઔર આપકે લિએ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કી તા'લીમ કયા હે ? ઔર ઉસ્મેં હમેં કયા કરના ચાહિયે ? અબ યે લફ્ઝ તો હમ સુબ્હો શામ ઈસ્તે'માલ કરતે હૈં કે, યે બળે ફિતનેકા દૌર હે. કુર્આન કરીમમેં ભી 'ફિતના' કા લફ્ઝ કઈ બાર આયા હે. એક જગહ ફરમાયા :

'વલ્ફિત્નતુ અશદ્દુ મિનલ્કત્લિ' યા'ની અલ્લાહકે નઝદીક ફિતના કત્લસે ભી સખ્ત ચીઝ હે.

ફિતનાકે મઅ્ના ઔર મફહૂમ

'ફિતના' અરબી ઝબાનકા લફ્ઝ હૈ. લુગતમેં ઉસ્કે મઅ્ના હૈ, 'સોને યા ચાંદી વગૈરહકો આગ પર પિઘલાકર ઉસ્કા ખરા ખોટા મા'લૂમ કરના' આગમેં તપાકર ઉસ્કી હકીકત સામને આ જાતી હૈ કે, યે ખાલિસ હૈ યા નહી ? ઈસી વજહસે ઈસ લફ્ઝકો આઝમાઈશ ઔર ઈમ્તિહાનકે મઅનામેં ભી ઈસ્તે'માલ કિયા જાને લગા. ચુનાંચે 'ફિતના' કે દૂસરે મઅના હુએ આઝમાઈશ, લિહાઝા જબ ઈન્સાન પર કોઈ તકલીફ યા મુસીબત યા પરેશાની આએ ઔર ઉસ્કે નતીજેમેં ઈન્સાનકી અંદરૂની કૈફિયતકી આઝમાઈશ હો જાએ કે, વો ઈન્સાન ઐસી હાલતમેં ક્યા તર્ઝે અમલ ઈખ્તિયાર કરતા હૈ ? આયા ઉસ વકત સબર કરતા હૈ યા વાવૈલા કરતા હૈ, ફરમાં બરદાર રેહતા હૈ યા નાફરમાન હો જાતા હૈ. ઈસ આઝમાઈશકો ભી 'ફિતના' કહા જાતા હૈ.

હદીસ શરીફમેં ફિતનાકા લફ્ઝ

હદીસ શરીફમેં ફિતનાકા લફ્ઝ જિસ ચીઝકે લિએ ઈસ્તે'માલ હુવા હૈ, વો યે હૈ કે કિસીભી વકત કોઈ ઐસી સૂરતે હાલ પૈદા હો જાએ, જિસમેં હક મુશ્તબેહ હો જાએ, ઔર હક ઔર બાતિલમેં ઈમ્તિયાઝ કરના મુશ્કિલ હો જાએ. સહીહ ઔર ગલતમેં ઈમ્તિયાઝ બાકી ન રહે. યે પતા ન ચલે કે સચ ક્યા હૈ ઔર ઝૂઠ ક્યા હૈ ? જબ યે સૂરતે હાલ પૈદા હો જાએ તો યે કહા જાએગા, કે યે ફિતનેકા દૌર હૈ.

ઈસી તરહ મઆશરે કે અંદર ગુનાહ, ફિસ્કો ફુજૂર, નાફરમાનિયાં આમ હો જાએં, તો ઉસ્કો ભી 'ફિતના' કહા જાતા હૈ. ઈસી તરહ જો ચીઝ હક ન હો ઉસ્કો હક સમઝના, ઔર જો ચીઝ દલીલે સુબૂત ન હો ઉસ્કો દલીલે સુબૂત સમઝ લેના ભી એક 'ફિતના' હૈ. જૈસે આજકલ સૂરતે હાલ હૈ કે, અગર કિસીસે દીનકી બાત કહો કે ફલાં કામ ગુનાહ હૈ, નાજાઈઝ હૈ, બિદઅત હૈ. જવાબમેં વો શખ્સ કેહતા હૈ કે અરે ! યે કામ તો સબ કર રહે હૈ. અગર યે કામ ગુનાહ ઔર નાજાઈઝ હૈ, તો ફિર સારી દુનિયા યે કામ ક્યૂં કર રહી હૈ ? યે કામ તો સઉદી અરબમેં ભી હો રહા હૈ. આજ

કે દૌરમેં યે એક નઈ મુસ્તકિલ દલીલ ઈજાદ હો ચૂકી હે કે, હમને યે કામ સઉદી અરબમેં હોતે હુએ દેખા હે. ઈસ્કા મતલબ યે હે કે, જો કામ સઉદી અરબમેં હોતા હો, વો યકીની તૌર પર હક ઔર દુરૂસ્ત હે. યે ભી એક 'ફિતના' હે કે જો ચીઝ હક કી દલીલ નહી થી, ઉસ્કો દલીલ સમઝ લિયા ગયા હે.

ઈસી તરહ શહરકે અંદર બહોત સારી જમાઅતે ખળી હો ગઈ. ઔર યે પતા નહી ચલ રહા હે કે કોન હક પર હે ઔર કોન બાતિલ પર હે ? કોન સહીહ કેહ રહા હે ઔર કોન ગલત કેહ રહા હે ? ઔર હક વ બાતિલકે દરમિયાન ઈમ્તિયાઝ કરના મુશ્કિલ હો ગયા. યે ભી 'ફિતના' હે.

દો જમાઅતોંકી લળાઈ 'ફિતના' હે

ઈસી તરહ જબ દો મુસલમાન યા મુસલમાનોંકી દો જમાઅતેં આપસમેં લળ પળેં, ઔર એક દૂસરે કે ખિલાફ આમનેસામને આ જાએં, ઔર એક દૂસરેકે ખૂનકે પ્યાસે હો જાએં, ઔર યે પતા ચલાના મુશ્કિલ હો જાએ કે, હક પર કોન હે ઔર બાતિલ પર કોન હે ? તો યે ભી એક 'ફિતના' હે. એક હદીસ શરીફમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા : 'ઈઝલ્તકલ્ મુસ્લિમાનિ બિ સયૂફી હિમા ફલ્કાતિલુ વલ્મકતૂલુ ફિલા હુમા ફીન્નાર.'

જબ દો મુસલમાન તલવારેં લેકર આપસમેં લળને લગેં, તો કાતિલ ઔર મકતૂલ દોનોં જહન્નમમેં જાએંગે. એક સહાબીને સવાલ કિયા કે, યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! કાતિલકા જહન્નમમેં જાના તો ઠીક હે. ઈસલિએ કે ઉસ્ને એક મુસલમાનકો કતલ કર દિયા, લેકિન મકતૂલ જહન્નમમેં કયૂં જાએગા ? હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.)ને જવાબમેં ફરમાયા કે, મકતૂલ ઈસલિએ જહન્નમમેં જાએગા કે, વો ભી ઈસી ઈરાદેસે હથિયાર લેકર નિકલા થા કે મૈં દૂસરેકો કતલ કર દૂં. ઈસ્કા દાવ ચલ જાતા તો યે કતલ કર દેતા, લેકિન ઉસ્કા દાવ ચલ ગયા. ઈસલિએ ઉસ્ને કતલ કર દિયા. ઉન્મેંસે કોઈ ભી અલ્લાહકે લિએ નહી લળ રહા થા, બલ્કે દુનિયાકે લિએ, દૌલતકે લિએ ઔર સિયાસી મકાસિદકે લિએ લળ રહે થે. ઔર દોનોં એક દૂસરેકે ખૂનકે પ્યાસે થે. લિહાઝા દોનોં જહન્નમમેં જાએંગે.

કતલો ગારતગીરી 'ફિત્તના' હૈ

એક ઔર હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા,

'ઈન્ન મિંવ્વરાઈકુમ્ અય્યામન્ યર્ફઉ ફીહા અલ્ઈલ્મુ વયકસુરુ ફીહા અલ્હરજુ કાલૂ યા રસૂલલ્લાહ ! મલ્હરજુ ? કાલ : અલ્કત્લુ' (તિરમિઝી)

યા'ની લોગોં પર એક ઐસા ઝમાના આએગા, જિસમેં 'હરજ' બહોત ઝિયાદહ હો જાએગા. સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને પૂછા કે, યે હરજ કયા ચીઝ હૈ ? આપ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે કતલો ગારતગિરી, યા'ની ઉસ ઝમાનેમેં કતલો ગારતગિરી બેહદ હો જાએગી, ઔર ઈન્સાનકી જાન મચ્છર મખ્ખીસે ઝિયાદહ બેહકીકત હો જાએગી.

એક ઔર હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા :

'યાઅ્તી અલન્નાસિ યવ્મુન્ લા યદ્રીલ્કાતિલુ ફીમ કતલ, વલલ્ મકતૂલુ ફીમ કુતિલ, ફકીલ : કયૂફ યકૂનુ ઝાલિક ? કાલ : અલ્હરજુ, અલ્કાતિલુ વલ્મકતૂલુ ફીન્નાર' (સહીહ મુસ્લિમ)

યા'ની લોગોં પર એક ઐસા ઝમાના આએગા કે, જિસમેં કાતિલકો યે મા'લૂમ નહીં હોગા કે મૈંને કયૂં કતલ કિયા ? ઔર મકતૂલકો યે પતા નહીં હોગા કે મૈં કયૂં કતલ કિયા ગયા ?

આજકે ઝમાનેકે મૌજૂદહ હાલાત પર નઝર ડાલ લો. ઔર હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કે ઉન અલ્ફાઝકો પઢ લો. ઐસા લગતા હૈ કે, હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈસ ઝમાનેકો દેખકર યે અલ્ફાઝ ઈર્શાદ ફરમાયે થે.

પેહલે ઝમાનેમેં તો યે હોતા થા કે, યે મા'લૂમ નહીં હોતા થા કે કિસ્ને મારા ? લેકિન યે મા'લૂમ હો જાતા થા કે, યે શખ્સ કયૂં મારા ગયા ? જૈસે માલ છીનનેકી વજહસે મારા ગયા, ડાકૂઓંને માર દિયા, દુશ્મનીકી વજહસે માર દિયા ગયા. મારે જાનેકે અસ્બાબ સામને આ જાતે થે.

લેકિન આજ યે હાલ હૈ કે એક શખ્સ હૈ કિસીસે ન કુછ લેના ન દેના, ન કિસી સિયાસી જમાઅતસે તઅલ્લુક, ન કિસીસે કોઈ ઝગડા, બસ બૈઠે બિઠાએ મારા ગયા. યે સારી બાતે હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) સાફ સાફ બતા ગએ.

મક્કા મુકર્રમહકે બારેમેં હદીસ

એક હદીસમેં જો હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.)સે રિવાયત હૈ કે, હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને મક્કા મુકર્રમહકે બારેમેં ફરમાયા : 'ઈઝા દુઈયત કઝાઈમિ વ સઆવિ ઈબ્નયૂતહા રૂઉસુલ્ જિબાલિ ફઈન્દ ઝાલિક અઝફુલ્અમ્રિ'

આજસે ચંદ સાલ પેહલે તક ઈસ હદીસકા સહીહ મતલબ લોગોંકી સમઝમેં નહી આ રહા થા, લેકિન અબ સમઝમેં આ ગયા. હદીસકા તર્જુમા યે હૈ કે, આપને ફરમાયા કે જબ મક્કા મુકર્રમહકા પેટ ચાક કર દિયા જાએગા. ઔર ઉસ્મેં નહરોં જૈસે રાસ્તે નિકાલ દિએ જાએંગે. ઔર મક્કા મુકર્રમહકી ઈમારતેં ઉસ્કે પહાળોંસે ઝિયાદહ બુલંદ હો જાએંગી. જબ યે ચીંઝે નઝર આએંગી, તો સમઝ લો કે ફિતનેકા વકત કરીબ આ ગયા.

મક્કા મુકર્રમહકા પેટ ચાક હોના

યે હદીસ ચૌદહસો (૧૪૦૦) સાલસે હદીસકી કિતાબોંમેં લિખ્ખી ચલી આ રહી હૈ. ઔર ઈસ હદીસકી તશરીહ કરતે વકત હદીસકી શરહ કરનેવાલે હૈરાન થે કે, મક્કા મુકર્રમહકા પેટ કિસ તરહ ચાક હોગા ? ઔર નહરોં જૈસે રાસ્તે બનનેકા કયા મતલબ હૈ ? કયૂં કે ઈસ્કા તસવ્વુર કરના મુશ્કિલ થા.

લેકિન આજકે મક્કા મુકર્રમહકો દેખા જાએ તો ઐસા મા'લૂમ હોતા હૈ કે, હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને આજકે મક્કા મુકર્રમહકો દેખકર યે બાતેં ઈર્શાદ ફરમાઈ થી. આજક મક્કા મુકર્રમહકો ચાક કરકે ઉસ્મેં બેશુમાર સુરંગેં નિકાલ દી ગઈ હૈં.

આજસે પેહલે હદીસકી શરહ કરનેવાલે ફરમાતે થે કે, ઈસ વકત તો યે મક્કા મુકર્રમહકા ઈલાકા ખુશ્ક ઔર સંગલાખ (પથરીલા) પહાળી ઈલાકા હૈ. લેકિન આઈન્દહ કિસી ઝમાનેમેં અલ્લાહ તઆલા ઈસમેં નહરેં ઔર નદીયાં જારી કર દેંગે. લેકિન આજ ઈન સુરંગોંકો દેખકર યે નઝર આ રહા હૈ કે, કિસ તરહ મક્કા મુકર્રમહકા પેટ ચાક કર દિયા ગયા.

ઈમારતોંકા પહાળોંસે બુલંદ હોના

દૂસરા જુમલા આપને યે ફરમાયા થા કે, જબ ઉસ્કી ઈમારતેં પહાળોંસે ભી બુલંદ હો જાએંગી. આજસે ચંદ સાલ પેહલે તક કિસી કે તસવ્વુરમેં ભી યે બાત નહી આ સકતી થી કે મક્કા મુકર્રમહમેં પહાળોં સે ભી ઝિયાદહ બુલંદ ઈમારતેં બન જાએગી. ક્યૂં કે સારા મક્કા પહાળોં કે દરમિયાન ઘિરા હુવા હૈ, લેકિન આજ મક્કા મુકર્રમહમેં જાકર દેખ લેં કે, કિસ તરહ પહાળોંસે બુલંદ ઈમારતેં બની હુઈ હૈં.

ઈસ હદીસસે મા'લૂમ હો રહા હૈ કે, હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ચૌદહસો (૧૪૦૦) સાલ પેહલે આજકે હાલાત ગોયા અપની આંખોંસે દેખકર બયાન ફરમા દિયે થે. અલ્લાહ તઆલાકે અતા ફરમાએ હુઈ વહી ઔર ઈલ્મકે ઝરીએ યે સારી બાતેં રોઝે રોશનકી તરહ ઝાહિર કર દી ગઈ થી. આપને એક એક ચીઝ ખોલ ખોલકર બયાન ફરમા દી કે, આઈન્દહ ઝમાનેમેં કયા હોનેવાલા હૈ ? ઔર આપને યે બતાયા કે ઉસ ઝમાનેમેં મુસલમાનોંકો કયા કયા મુશ્કિલાત ઔર ફિતને પેશ આનેવાલે હૈં ? ઔર સાથમેં યે ભી બતા દિયા કે ઉસ વકતમેં એક મુસલમાનકો કયા રાહે અમલ ઈખ્તિયાર કરના ચાહિયે ?

મૌજૂદહ દૌર હદીસકી રોશનીમેં

જિન અહાદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને આઈન્દહ આનેવાલે ફિતનોંકી નિશાનદહી ફરમાઈ હૈ, હર મુસલમાનકો વો અહાદીસ યાદ રખની ચાહિયે. હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ યૂસુફ લુધયાનવી સાહબ મદ્દઝિલ્લુહુમને એક કિતાબ 'અસરે હાઝિર હદીસકે આઈનેમેં' કે નામસે તહરીર ફરમાઈ હૈ, ઉસ કિતાબમેં ઉન્હોંને ફિતનોંસે મુતઅલ્લિક તમામ અહાદીસકો જમા' કરનેકી કોશિશ ફરમાઈ હૈ. ઉસ્મેં એક હદીસ ઐસી લાએ હૈ જિસ્મેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફિતના કે દૌરકી બહત્તર (૭૨) બાતેં બયાન ફરમાઇ હૈં. ઉન્કો આપ સુનતે જાએં, ઔર અપને ગર્દો પેશકા જાઈઝહ લેતે જાએં કે, યે સબ બાતેં હમારે મૌજૂદહ માહોલ પર કિસ તરહ સાદીક આ રહી હૈં.

ફિત્નાકી બહત્તર (૭૨) નિશાનીયાં

હઝરત હુઝયફહ (રદિ.)સે રિવાયત હૈ કે, હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે, કિયામતકે કરીબ બહત્તર (૭૨) બાતેં પેશ આએંગી.

(૧) લોગ નમાઝેં ગારત કરને લગેંગે, યા'ની નમાઝોંકા એહતિમામ રૂખસત હો જાએગા. યે બાત અગર ઈસ ઝમાનેમેં કહી જાએ તો કોઈ ઝિયાદહ તઅજ્જુબકી બાત નહીં સમઝી જાએગી. ઈસલિએ કે આજ મુસલમાનોંકી ઝિયાદહ તા'દાદ ઐસી હૈ, જો નમાઝકી પાબંદ નહીં હૈ. 'અલ્અયાઝુબિલ્લાહ....' લેકિન હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને યે બાત ઉસ વકત ઈર્શાદ ફરમાઈ થી કે, જબ નમાઝકો કુફ્ર ઔર ઈમાનકે દરમિયાન હદ્દે ફાસિલ કરાર દિયા ગયા થા. ઉસ ઝમાનેમેં મો'મિન કિતના હી બુરેસે બુરા હો, ફાસિક ફાજિર હો, બદકાર હો, લેકિન નમાઝ નહીં છોળતા થા. ઉસ ઝમાનેમેં આપને ઈર્શાદ ફરમાયા કે, લોગ નમાઝેં ગારત કરને લગેંગે.

(૨) અમાનત ઝાએઅ કરને લગેંગે. યા'ની જો અમાનત ઉન્કે પાસ રખ્ખી જાએંગી, ઉસ્મેં ખિયાનત કરને લગેંગે.

(૩) સૂદ ખાને લગેંગે.

(૪) જૂઠકો હલાલ સમઝને લગેંગે. યા'ની જૂઠ એક ફન ઔર હુનર બન જાએગા.

(૫) મા'મૂલી મા'મૂલી બાતોં પર ખૂનરેઝી કરને લગેંગે. ઝરાસી બાત પર દૂસરેકી જાન લે લેંગે.

(૬) ઉચી ઉચી બિલ્ડીગેં બનાએંગે.

(૭) દીન બેચકર દુનિયા જમા' કરેંગે.

(૮) કતઅ રહમી યા'ની રિશ્તેદારોંસે બદસુલૂકી હોગી.

(૯) ઈન્સાફ નાયાબ (ખતમ) હો જાએગા.

(૧૦) 'જૂઠ' સચ બન જાએગા.

(૧૧) લિબાસ રેશમકા પેહના જાએગા.

(૧૨) ઝુલ્મ આમ હો જાએગા.

(૧૩) તલાકોંકી ઝિયાદતી હોગી.

(૧૪) અચાનકકી મૌત આમ હો જાએગી. યા'ની ઐસી મૌત આમ હો જાએગી, જિસ્કા પેહલેસે પતા નહી હોગા. બલ્કે અચાનક પતા ચલેગા કે ફલાં શખ્સ અભી ઝિન્દહ ઠીક ઠાક થા ઔર અબ મર ગયા.

(૧૫) ખિયાનત કરનેવાલેકો અમાનતદાર સમઝા જાએગા.

(૧૬) અમાનતદારકો ખિયાનત કરનેવાલા સમઝા જાએગા. યા'ની અમાનતદાર પર તોહમત લગાઈ જાએગી કે યે ખિયાનત કરનેવાલા હૈ.

(૧૭) ઝૂઠેકો સચ્ચા સમઝા જાએગા.

(૧૮) સચ્ચેકો ઝૂઠા સમઝા જાએગા.

(૧૯) તોહમતદરાઝી આમ હો જાએગી. યા'ની લોગ એક દૂસરે પર ઝૂઠી તોહમતેં લગાએંગે.

(૨૦) બારિશકે બાવજૂદ ગરમી હોગી.

(૨૧) લોગ ઔલાદકી ખ્વાહિશ કરનેકે બજાએ ઔલાદસે નફરત કરેંગે. યા'ની જિસ તરહ લોગ ઔલાદ હોનેકી દુઆએં કરતે હૈં, ઉસ્કે બદલે લોગ યે દુઆએં કરેંગે કે ઔલાદ ન હો. ચુનાંચે આજ દેખ લેં કે, ખાનદાની મન્સૂબાબંદી હો રહી હૈ. ઔર યે ના'રા લગા રહે હૈં કે, 'બચ્ચે દો હી અચ્છે'.

(૨૨) કમીનોં કે ઠાઠ હોંગે. યા'ની કમીને લોગ બળે ઠાઠસે ઐશો ઈશરતકે સાથ ઝિન્દગી ગુઝારેંગે.

(૨૩) શરીફોંકા નાકમેં દમ આ જાએગા. યા'ની શરીફ લોગ શરાફતકો લેકર બૈઠેંગે તો દુનિયાસે કટ જાએંગે.

(૨૪) અમીર ઔર વઝીર ઝૂઠકે આદી બન જાએંગે. યા'ની હુકૂમતકે સરબરાહ ઔર ઉસ્કે અઅવાન, ઔર મદદ કરનેવાલે, ઔર વઝીર લોગ ઝૂઠકે આદી બન જાએંગે, ઔર સુબ્હો શામ ઝૂઠ બોલેંગે.

(૨૫) અમાનતદાર ખિયાનત કરને લગેંગે.

(૨૬) સરદાર ઝુલ્મપેશા હોંગે.

(૨૭) આલિમ ઔર કારી બદકાર હોંગે. યા'ની આલિમભી હૈં ઔર કુર્આન કરીમકી તિલાવતભી કર રહે હૈં, મગર બદકાર હૈં. 'અલ્અયાઝુબિલ્લાહ' !

(૨૮) લોગ જાનવરોંકી ખાલોંકા લિબાસ પેહનેંગે.

(૨૯) મગર ઉન્કે દિલ મુરદારસે ઝિયાદહ બદબૂદાર હોંગે. યા'ની લોગ જાનવરોંકી ખાલોંસે બને હૂએ આ'લા દરજેકે લિબાસ પેહનેંગે, લેકિન ઉન્કે દિલ મુરદારસે ઝિયાદહ બદબૂદાર હોંગે.

(૩૦) ઔર એલવેસે ઝિયાદહ કળવે હોંગે.

(૩૧) સોના આમ હો જાએગા.

(૩૨) ચાંદીકી માંગ હોગી.

(૩૩) ગુનાહ ઝિયાદહ હો જાએંગે.

(૩૪) અમન કમ હો જાએગા.

(૩૫) કુર્આન કરીમકે નુસ્ખોંકો આરાસ્તા કિયા જાએગા, ઔર ઉસપર નકશો નિગાર બનાયા જાએગા.

(૩૬) મસ્જિદોંમેં નકશો નિગાર કિયે જાએંગે.

(૩૭) ઉચે ઉચે મીનારે બનેંગે.

(૩૮) લેકિન દિલ વૈરાન હોંગે.

(૩૯) શરાબેં પી જાએંગી.

(૪૦) શરઈ સઝાઓંકો મુઅત્તલ (ખતમ) કર દિયા જાએગા.

(૪૧) લોંડી અપને આકાકો જનેગી. યા'ની બેટી માં પર હુકમરાની કરેગી. ઔર ઉસ્કે સાથ ઐસા સુલૂક કરેગી, જૈસે આકા અપની કનીઝકે સાથ સુલૂક કરતા હે.

(૪૨) જો લોગ નંગે પાઉ, નંગે બદન, ગેરમુહઝ્ઝબ હોંગે, વો બાદશાહ બન જાએંગે. કમીને ઔર નીચ ઝાતકે લોગ જો નસબી ઔર અખ્લાકકે એઅતિબારસે કમીને ઔર નીચેકે દરજેકે સમઝે જાતે હૈં, વો સરબરાહ બનકર હુકૂમત કરેંગે.

(૪૩) તિજારતમેં ઔરત મર્દ કે સાથ શિરકત કરેગી, જૈસે આજકલ હો રહા હે કે ઔરતેં ઝિન્દગીકે હર કામમેં મરદોં કે સાથ કંધેસે કંધા મિલાકર ચલનેકી કોશિશ કર રહી હૈં.

(૪૪) મર્દ ઔરતોંકી નકલ કરેંગે.

(૪૫) ઔરતેં મરદોંકી નકલ કરેંગી. યા'ની મર્દ ઔરતોં જૈસા હુલિયા બનાએંગે, ઔર ઔરતેં મરદોં જૈસા હુલિયા બનાએંગી. આજ દેખ લેં કે નએ ફેશનને યે હાલત કર દી.હૈ કે દૂરસે દેખો તો પતા લગાના મુશ્કિલ હોતા હૈ કે યે મર્દ હૈ યા ઔરત હૈ ?

(૪૬) ગૈરુલ્લાહકી કસમેં ખાઈ જાએંગી. યા'ની કસમ તો સિર્ફ અલ્લાહકી યા અલ્લાહકી સિફતકી કસમ ખાના જાઈઝ હૈ. દૂસરી ચીઝોંકી કસમ ખાના હરામ હૈ. લેકિન ઉસ વકત લોગ ઔર ચીઝોંકી કસમ ખાએંગે, જૈસે તેરે સરકી કસમ વગૈરહ.

(૪૭) મુસલમાનભી બગૈર કહે ઝૂઠી ગવાહી દેનેકો તૈયાર હોગા. લફ્ઝ 'ભી' કે ઝરીએ યે બતા દિયા કે, ઔર લોગ તો યે કામ કરતે હી હૈં, લેકિન ઉસ વકત મુસલમાનભી ઝૂઠી ગવાહી દેનેકો તૈયાર હો જાએંગે.

(૪૮) સિર્ફ જાન પેહચાનકે લોગોંકો સલામ કિયા જાએગા. મતલબ યે હૈ કે અગર રાસ્તેમેં કહીંસે ગુઝર રહે હૈં, તો ઉન લોગોંકો સલામ નહી કિયા જાએગા જિન્સે જાન પેહચાન નહીં હૈ. અગર જાન પેહચાન હૈ તો સલામ કર લેંગે. હાલાં કે હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કા ફરમાન યે હૈ કે,

'અસ્સલામુ અલા મન્અરફ્ત વમલ્લમ્ તઅ્રિફ્.'

જિસ્કો તુમ જાનતે હો ઉસ્કોભી સલામ કરો, ઔર જિસ્કો તુમ નહી જાનતે ઉસ્કો ભી તુમ સલામ કરો. ખાસ તૌર પર ઉસ વકત જબકે રાસ્તેમેં ઈક્કા દુક્કા આદમી ગુઝર રહે હોં, તો ઉસ વકત સબ આને જાનેવાલોંકો સલામ કરના ચાહિયે, લેકિન અગર આને જાનેવાલોંકી તા'દાદ બહોત ઝિયાદહ હો, ઔર સલામકી વજહસે અપને કામમેં ખલલ આનેકા અન્દેશા હો તો ફિર સલામ ન કરને કી ભી ગુંજાઈશ હૈ, લેકિન એક ઝમાના ઐસા આએગા કે ઈક્કા દુક્કા આદમી ગુઝર રહે હોંગે તબભી સલામ નહી કરેંગે, ઔર સલામકા રિવાજ ખતમ હો જાએગા.

(૪૯) ગૈર દીનકે લિએ શરઈ ઈલ્મ પઢ્હા જાએગા. યા'ની શરઈ ઈલ્મ દીનકે લિએ નહી, બલ્કે દુનિયાકે લિએ પઢ્હા જાએગા. 'અલ્અયાઝુ બિલ્લાહ' !

ઔર મકસદ યે હોગા કે ઉસ્કે ઝરીએ હમેં ડિગ્રી મિલ જાએગી, મુલાઝિમત મિલ જાએગી, પૈસે મિલ જાએંગે, ઈઝ્ઝત ઔર શોહરત હાસિલ હો જાએગી. ઈન મકાસિદકે લિએ દીનકા ઈલ્મ પઢ્હા જાએગા.

(૫૦) આખિરતકે કામસે દુનિયા કમાઈ જાએગી.

(૫૧) માલે ગનીમતકો ઝાતી જાગીર સમઝ લિયા જાએગા. માલે ગનીમતસે મુરાદ જો કૌમી ખઝાના હે. યા'ની કૌમી ખઝાનાકો ઝાતી જાગીર ઔર ઝાતી દૌલત સમઝકર મઆમલા કરેંગે.

(૫૨) અમાનતકો લૂટકા માલ સમઝા જાએગા. યા'ની અગર કિસીને અમાનત રખવા દી, તો સમઝેંગે કે યે લૂટકા માલ હાસિલ હો ગયા.

(૫૩) ઝકાતકો જુર્માના સમઝા જાએગા.

(૫૪) સબસે રઝીલ આદમી કૌમકા લીડર ઔર કાઈદ બન જાએગા. યા'ની કૌમમેં જો શખ્સ સબસે ઝિયાદહ રઝીલ ઔર બદખસલત ઈન્સાન હોગા, ઉસ્કો કૌમકે લોગ અપના કાઈદ, અપના હીરો ઔર અપના સરબરાહ બના લેંગે.

(૫૫) આદમી અપને બાપકી નાફરમાની કરેગા.

(૫૬) આદમી અપની માં સે બદસુલૂકી કરેગા.

(૫૭) દોસ્તકો નુકસાન પહોંચાનેસે ગુરેઝ નહીં કરેગા.

(૫૮) બીવીકી ઈતાઅત કરેગા.

(૫૯) બદકારોંકી આવાઝે મસ્જિદોંમેં બુલંદ હોંગી.

(૬૦) ગાનેવાલી ઔરતોંકી તા'ઝીમ ઔર તકરીમ કી જાએગી. યા'ની જો ઔરતેં ગાને બજાનેકા પેશા કરનેવાલી હેં, ઉન્કી તા'ઝીમ ઔર તકરીમ કી જાએગી, ઔર ઉન્કો બુલંદ મરતબા દિયા જાએગા.

(૬૧) ગાને બજાને કે ઔર મૌસીકી કે આલાતકો સંભાલકર રખ્ખા જાએગા.

(૬૨) ખુલે રાસ્તોં પર શરાબેં પી જાએંગી.

(૬૩) ઝુલ્મકો ફખર સમઝા જાએગા.

(૬૪) ઈન્સાફ બિકને લગેગા. યા'ની અદાલતોંમેં ઈન્સાફ બેચા જાએગા. લોગ પૈસે દેકર ઉસ્કો ખરીદેંગે.

(૬૫) પોલીસવાલોંકી કસરત હો જાએગી.

(૬૬) કુર્આન કરીમકો નગમા સરાઈકા ઝરીઆ બના લિયા જાએગા. યા'ની મૌસીકી કે બદલેમેં કુર્આનકી તિલાવત કી જાએગી, તાકે ઉસ્કે ઝરીએ તરન્નુમકા લુત્ફ ઔર મઝહ હાસિલ હો. ઔર કુર્આનકી દા'વત ઔર ઉસ્કો સમઝને યા ઉસ્કે ઝરીએ અજરો સવાબ હાસિલ કરેનેકે લિએ તિલાવત નહી કી જાએગી.

(૬૭) દરિન્દોંકી ખાલ ઈસ્તે'માલ કી જાએગી.

(૬૮) ઉમ્મતકે આખિરી લોગ અપનેસે પેહલે લોગોં પર લાન, તાન કરેંગે. યા'ની ઉન પર તનકીદ કરેંગે. ઔર ઉન પર એઅતિમાદ નહી કરેંગે. ઔર તનકીદ કરતે હુએ યે કહેંગે કે, ઉન્હોંને યે બાત ગલત કહી, ઔર યે ગલત તરીકા ઈખ્તિયાર કિયા.

ચુનાંચે આજ બહોત બળી મખ્લૂક સહાબએ કિરામ (રદિ.)કી શાનમેં ગુસ્તાખિયાં કર રહી હૈ. બહોતસે લોગ દીનકે ઉન ઈમામોંકી શાનમેં ગુસ્તાખિયાં કર રહે હૈં, જિન્કે ઝરીએ યે દીન હમ તક પહોંચા. ઔર ઉન્કો બેવકૂફ બતા રહે હૈં, કે વો લોગ કુર્આન ઔર હદીસકો નહી સમઝે, દીનકો નહી સમઝે. આજ હમને દીનકો સહીહ સમઝા હૈ.

ફિર ફરમાયા કે જબ યે અલામાત ઝાહીર હોં, તો ઉસ વકત ઈસ્કા ઈન્તિઝાર કરો કે.

(૬૯) યા તો તુમ પર સુર્ખ આંધી અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે આ જાએ.

(૭૦) યા ઝલઝલે આ જાએં.

(૭૧) યા લોગોંકી સૂરતેં બદલ જાએં.

(૭૨) યા આસમાનસે પત્થર બરસેં. યા અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે કોઈ ઔર અઝાબ આ જાએ. 'અલ્અયાઝુ બિલ્લાહ' !

અબ આપ ઈન અલામાતમેં ઝરા ગૌર કરકે દેખેં કે, યે સબ અલામાત એક એક કરકે કિસ તરહ હમારે મઆશરે પર સાદિક આ રહી હૈં. ઔર ઈસ વકત જો અઝાબ હમ પર મુસલ્લત હૈં, વો દર હકીકત ઉન્હી બદઆ'માલિયોંકા નતીજા હૈ. (દુર્રે મન્સૂર, સફા – પર, જિ.– ૬)

મુસીબતોંકા પહાળ ટૂટ પળેગા

એક ઔર હદીસમેં હઝરત અલી (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે, હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે : જબ મેરી ઉમ્મતમેં પંદરહ (૧૫) કામ આમ હો જાએંગે તો ઉન પર મુસીબતોંકા પહાળ ટૂટ પળેગા. સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને સવાલ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! વો પંદરહ (૧૫) કામ કોનસે હૈં ? જવાબમેં આપને ફરમાયા :

કૌમી ખઝાનેકે ચોર કૌન કૌન ?

(૧) જબ સરકારી ખઝાનેકો લૂટકા માલ સમઝા જાને લગે. દેખ લીજિએ કે આજ કિસ તરહ કૌમી ખઝાનેકો લૂટા જા રહા હૈ. ઔર ફિર યે સિર્ફ હુકમરાનોં કે સાથ ખાસ નહીં, બલ્કે જબ હુકમરાન લૂંટતે હૈ, તો અવામમેં સે જિસ્કા ભી દાવ ચલ જાએ વો ભી લૂટતા હૈ.

ચુનાંચે બહોતસે કામ ઐસે હૈં, જિસ્મેં હમ ઔર આપ ઈસ બાતકી પરવા નહીં કરતે કે ઈસ કામકી વજહસે હમારી તરફસે કૌમી ખઝાને પર લૂટ હો રહી હૈ, જૈસે બિજલીકી ચોરી હૈ કે કહીં સે કાનૂનકે ખિલાફ કનિકશન લે લિયા ઔર ઉસ્કો ઈસ્તે'માલ કરના શુરૂ' કર દિયા, યે કૌમી ખઝાનેકી ચોરી હૈ. યા જૈસે ટેલિફોન એક્ષ્ચેંજવાલેસે દોસ્તી કર લી, ઔર અબ ઉસ્કે ઝરીએ લંબે લંબે કોલ મુફ્ત કિયે જા રહે હૈં, યે ભી કૌમી ખઝાનેકી ચોરી હૈ. યા જૈસે રેલકે ઝરીએ બગૈર ટિકટ સફર કર લિયા, યે ભી કૌમી ખઝાનેકી ચોરી હૈ. યા જૈસે રેલમેં ઉંચે દરજેમેં સફર કર લિયા જબકે ટિકટ નીચે દરજેકા ખરીદા હૈ, યે ભી કૌમી ખઝાનેકી ચોરી હૈ.

યે ખતરનાક ચોરી હૈ

ઔર યે કૌમી ખઝાનેકી ચોરી આમ ચોરીસે બહોત ઝિયાદહ ખતરનાક હૈ. ઈસલિએ કે અગર ઈન્સાન કિસી કે ઘર પર ચોરી કર લે, ઔર બા'દમેં ઉસ્કી તલાફી કરના ચાહે તો ઉસ્કી તલાફી કરના આસાન હૈ કે, જિતની રકમ ચોરી કી હૈ ઉતની રકમ ઉસ્કો લે જાકર વાપસ કર દે,

યા ઉસસે જાકર મઆફ કરા લે કે મુઝસે ગલતી હો ગઈ થી મુઝે મઆફ કર દેના. ઔર ઉસ્ને મઆફ કર દિયા તો ઈન્શા અલ્લાહ મઆફ હો જાએગા.

લેકિન કૌમી ખઝાનેકે અંદર લાખોં ઈન્સાનોંકા હિસ્સા હૈ. ઔર હર ઈન્સાનકા ઉસમેં હિસ્સા હૈ. અગર ઉસ માલકો ચોરી કર લિયા યા ઝિયાદતી કર લી, તો અબ કિસ કિસ ઈન્સાનસે મઆફ કરાઓગે ? ઔર જબ ઉન લાખોં હકદારોંસે મઆફ નહી કરાઓગે ઉસ વક્ત તક મઆફી નહી હોગી.

ઈસલિએ આમ માલકી ચોરીકી મઆફી આસાન હૈ, લેકિન કૌમી ખઝાનેકી ચોરીકે બા'દ ઉસ્કી મઆફી બહોત મુશ્કિલ હૈ. 'અલ્અયાઝુ બિલ્લાહ.' !

(૨) જબ અમાનતકો લોગ લૂટકા માલ સમઝને લગેંગે ઔર ખિયાનત કરને લગેંગે.

(૩) ઔર જબ ઝકાતકો તાવાન ઔર જુર્માના સમઝને લગેંગે.

(૪) આદમી બીવીકી ઈતાઅત કરે ઔર માંકી નાફરમાની કરને લગે. યા'ની આદમી બીવીકો ખૂશ રખનેકે લિએ માં કી નાફરમાની કરે, જૈસે બીવી એક ઐસે ગલત કામકો કરનેકે લિએ કેહ રહી હૈ, જિસમેં માં કી નાફરમાની હો રહી હૈ, તો વો શખ્સ માં કી હુરમતકો નઝર અંદાઝ કર દેતા હૈ. ઔર બીવીકો રાઝી કરનેકે લિએ વો કામ કર લેતા હૈ.

(૫) ઔર આદમી દોસ્તકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરેગા, ઔર બાપકે સાથ બુરા સુલૂક કરેગા. યા'ની દોસ્તકે સાથ દોસ્તીકા લિહાઝ કરેગા, લેકિન બાપકે સાથ સખ્તી ઔર બદસુલૂકીકા મઆમલા કરેગા.

મસાજિદમેં આવાઝોંકી બુલંદી

(૬) મસ્જિદોંમેં આવાઝેં બુલંદ હોંગી. મસ્જિદેં તો ઈસલિએ બનાઈ ગઈ હૈં કે, ઉસમેં અલ્લાહકા ઝિક્ર કિયા જાએ, ઔર અલ્લાહકી ઈબાદત ઔર ઝિક્ર કરનેવાલોં કે ઝિક્ર ઔર ઈબાદતમેં કોઈ ખલલ ન ડાલા જાએ. લેકિન લોગ મસ્જિદોંમેં આવાઝેં બુલંદ કરકે ખલલ ડાલેંગે. ચુનાંચે આજકલ

અલ્હમ્દુલિલ્લાહ મસ્જિદોંમેં નિકાહ કરનેકા રિવાજ તો હો ગયા હૈ, જો અચ્છા રિવાજ હૈ, લેકિન નિકાહકે મૌકા' પર મસ્જિદકી હુરમતકા લિહાઝ નહીં કિયા જાતા, ઔર ઉસ વકત શોર કિયા જાતા હૈ, આવાઝે બુલંદ કી જાતી હૈં જો એક ગુનાહે બે-લઝ્ઝત હૈ. ઈસલિએ કે બા'ઝ ગુનાહ વો હોતે હૈં જિસ્કે કરનેમેં કુછ લઝ્ઝત ઔર મઝહ આતા હૈ. લેકિન યે ગુનાહ ઐસા હૈ કે જિસ્કે કરનેમેં કોઈ લઝ્ઝત ઔર મઝહભી નહી હૈ, બલ્કે મસ્જિદમેં આવાઝ બુલંદ કરકે બિલા વજહ અપને સર ગુનાહ લે લિયા.

(૭) કૌમકા લીડર ઉન્કા ઝલીલતરીન આદમી હોગા.

(૮) આદમીકી ઈઝ્ઝતકે ઉસ્કે શરકે ખૌફસે કી જાને લગે કે, અગર ઉસ્કી ઈઝ્ઝત નહીં કરૂંગા તો મુઝે કિસી ન કિસી મુસીબતમેં ફંસા દેગા.

(૯) ઔર શરાબેં પી જાને લગેંગી.

(૧૦) રેશમ પેહના જાએગા.

ઘરોંમે ગાનેવાલી ઔરતેં

(૧૧) ગાને બજાનેવાલી ઔરતેં રખ્ખી જાએંગી. ઔર મૌસીકી કે આલાત સંભાલ સંભાલકર રખ્ખે જાએંગે. યે ઉસ વકત હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ફરમાં રહે હૈં, જબ ઈન બાતોંકા તસવ્વુરભી ન થા. ઔર હુઝૂર અકદસ (સ.અ.વ.)ને જો લફ્ઝ ઈસ્તે'માલ ફરમાયા, વો યે કે ગાને બજાનેવાલી ઔરતેં રખને લગેં.

અબ સવાલ યે હૈ કે, હર શખ્સ ગાને બજાનેવાલી ઔરતેં તો અપને પાસ કૈસે રખ સકતા હૈ ? ઈસલિએ કે હર શખ્સકે અંદર ઈતની તાકત કહાં હૈ કે, વો ગાને બજાનેવાલી ઔરતકો અપને પાસ રખ્ખે. ઔર જબ ચાહે ઉસસે ગાને સુને. લેકિન રેડિયો, ટેપ રિકાર્ડ, ટીવી ઔર વી.સી.આર. ને ઈસ મસ્અલાકો આસાન કર દિયા. અબ હર શખ્સકે ઘરમેં રેડિયો ઔર ટી.વી. મૌજૂદ હૈ, વિડીયો કેસેટ મૌજૂદ હૈ, જબ ચાહે ગાના સુને ઔર ગાનેવાલી ઔરતકો દેખ લે.

ઈસી તરહ ગાને બજાનેકે આલાત હર શખ્સ અપને પાસ નહીં રખતા, લેકિન આજકે રેડિયો, ટીવી ઔર વી.સી.આર. ને યે બાજે ઘર

ઘર પહોંચા દિયે. ઔર અબ મૌસીકી કે આલાત ખરીદકર લાનેકી ઝરૂરત નહી. બસ ટી.વી. ઓન કર દો તો મૌસીકી કે આલાતકે તમામ મકાસિદ ઉસકે ઝરીએ તુમ્હેં હાસિલ હો જાએંગે.

(૧૨) ઔર ઈસ ઉમ્મતકે આખિરી લોગ પેહલે લોગોં પર લા'નત કરને લગેં. બહર હાલ આપને ફરમાયા કે, જબ યે બાતેં મેરી ઉમ્મતમેં પૈદા હો જાએંગી તો ઉન પર મુસીબતોંકા પહાળ ટૂટ પળેગા. 'અલ્અયાઝુ બિલ્લાહ' !

ઈસ હદીસમેં ભી જિતની બાતેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને બયાન ફરમાઈ હૈં, વો સબ બાતેં આજ હમારે મઆશરેમેં મૌજૂદ હૈં.

શરાબકો શરબતકે નામસે પીયા જાએગા

(૧૩) એક ઔર હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે, જબ મેરી ઉમ્મતકે લોગ શરાબકો શરબત કેહકર હલાલ કરને લગેં, જૈસે શરાબકો કહેં કે યે તો એક શરબત હૈ, ઈસ્કે હરામ હોનેકા કયા મતલબ ?

ચુનાંચે આજ લોગોંને ઈસ મૌઝૂઅ પર કિતાબેં ઔર મકાલે લિખ દિયે કે મૌજૂદહ શરાબ હરામ નહીં હૈ. ઔર કુર્આન કરીમમેં શરાબકે લિએ કહીં હરામકા લફ્ઝ નહીં આયા હૈ. ઈસલિએ શરાબ હરામ નહીં. ઔર યે જો બિયર હૈ યે જવકા પાની હૈ. ઔર જિસ તરહ દૂસરે શરબત હોતે હૈં, યે ભી એક શરબત હૈ. ઈસ તરહ આજ શરબતકો હલાલ કરને પર દલાઈલ પેશ કિયે જા રહે હૈં. યે વોહી બાત હૈ જિસ્કી ખબર હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને આજસે ચૌદહસો (૧૪૦૦) સાલ પેહલે દે દી થી.

સૂદકો તિજારતકા નામ દિયા જાએગા

(૧૪) ઔર જબ મેરી ઉમ્મતકે લોગ સૂદકો તિજારત કેહકર હલાલ કરને લગેં કે, યે સૂદભી એક તિજારત હૈ, જૈસે આજકલ કહા જા રહા હૈ કે યે બેંકોંમેં જો સૂદકા લેન-દેન હો રહા હૈ યે તિજારતકી હી એક શકલ હૈ. અગર ઈસ્કો બંદ કર દિયા, તો હમારી તિજારત ખતમ હો જાએગી.

રિશ્વતકો હદિયાકા નામ દિયા જાએગા

(૧૫) ઔર જબ મેરી ઉમ્મતકે લોગ રિશ્વતકો હદિયા કેહકર હલાલ કરને લગેં, જૈસે રિશ્વત દેનેવાલા યે કહે કે યે હમને આપકો હદિયા દિયા હૈ, ઔર રિશ્વત લેનેવાલા રિશ્વતકો હદિયા કેહકર અપને પાસ રખ લે. હાલાં કે હકીકતમેં વો રિશ્વત હૈ. ચુનાંચે આજકલ યે સબ કુછ હો રહા હૈ. ઔર ઝકાતકે માલકો માલે તિજારત બના લેં, તો ઉસ વક્ત ઈસ ઉમ્મતકી હલાકતકા વક્ત આ જાએગા. 'અલ્અયાઝુ બિલ્લાહ' !

યે ચારોં બાતેં જો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાઈ, વો હમારે મૌજૂદહ દૌર પર પૂરી તરહ સાદિક આ રહી હૈં.

(કન્ઝુલ ઉમ્માલ – હદીસ નં. ૩૮૪૯૭)

કિશનોં પર સવાર હોકર મસ્જિદમેં આના

એક હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે, આખિરી દૌરમેં (ફિતનેકે ઝમાનેમેં) લોગ મયાસરે પર સવાર હોકર આએંગે, ઔર મસ્જિદકે દરવાઝોં પર ઉતરેંગે. 'મયાસરે' અરબી ઝબાનમેં બળે આલીશાન રેશમી કપળેકો કેહતે હૈં, જો ઉસ ઝમાનેમેં બહોત શાનો શૌકત ઔર દબ દબેવાલે લોગ અપને ઘોળેકી ઝીન પર ડાલા કરતે થે. ઔર 'કિશન' કે તૌર પર ઈસ્તે'માલ કરતે થે. ગોયા કે આપને ફરમાયા કે, કિશનોં પર સવારી કરકે મસ્જિદકે દરવાઝોં પર ઉતરેંગે. પેહલે ઝમાનેમેં ઈસકા તસવ્વુર મુશ્કિલ થા કે લોગ કિશનોં પર સવારી કરકે કિસ તરહ આકર મસ્જિદકે દરવાઝોં પર ઉતરેંગે ? લેકિન અબ કારેં ઈજાદ હો ગઈ, તો દેખેં કે કિસ તરહ લોગ કારોંમેં સવાર હોકર આ રહે હૈં, ઔર મસ્જિદકે દરવાઝોં પર ઉતર રહે હૈં.

ઔરતેં લિબાસ પહેનનેકે બાવજૂદ નંગી

આગે ફરમાયા કે, ઉનકી ઔરતેં લિબાસ પહેનનેકે બાવજૂદ નંગી હોંગી. પેહલે ઝમાનેમેં ઈસકા તસવ્વુરભી મુશ્કિલ થા કે, લિબાસ પહેનનેકે

બાવજૂદ કિસ તરહ નંગી હોંગી ? લેકિન આજ આંખોંસે નઝર આ રહા હૈ કે લિબાસ પહેનનેકે બાવજૂદ ઔરતેં કિસ તરહ નંગી હૈં.

ઈસલિએ કે યા તો વો લિબાસ ઈતના બારીક હૈ કે, જિસ્મ ઉસસે નઝર આ રહા હૈ, યા વો લિબાસ ઈતના મુખ્તસર ઔર છોટા હૈ કે લિબાસ પહેનનેકે બાવજૂદ આ'ઝા પૂરે નહીં છુપે, યા વો લિબાસ ઈતના ચુસ્ત હૈ કે ઉસ્કી વજહસે સારે આ'ઝા દિખાઈ દે રહે હૈં.

(સહીહ મુસ્લિમ – કિતાબુલ્લિબાસ – બાબુન્નિસાઈલ કાસિયાત)

ઔરતોં કે બાલ ઊંટકે કોહાનકી તરહ

આગે ફરમાયા કે, ઉન ઔરતોં કે સરોં પર ઊંટોં કે કોહાન જૈસે બાલ હોંગે. યે હદીસભી ઉન અહાદીસમેં સે હૈ કે, પિછલે ઉલમા ઈસ્કી શરહકે વકત હૈરાન હોતે થે કે, ઊંટોં કે કોહાન જૈસે બાલ કૈસે હોંગે ? ઈસલિએ કે ઊંટોંકા કોહાન તો ઉઠા હુવા ઉંચા હોતા હૈ, બાલ કિસ તરહ ઉંચે હો જાએંગે ?

લેકિન આજ ઈસ દૌરને નાકાબિલે તસવ્વુર ચીઝકો હકીકત બનાકર આંખોં કે સામને દિખા દિયા. ઔર મૌજૂદહ દૌરકી ઔરતોંકી જો તશ્બીહ આપ (સ.અ.વ.)ને બયાન ફરમાઈ, ઈસસે બેહતર તશ્બીહ કોઈ ઔર નહીં હો સકતી થી.

યે ઔરતેં મલઊન હૈં

આગે ફરમાયા કે, ઐસી ઔરતોં પર લા'નત ભેજો. ઈસલિએ કે ઐસી ઔરતેં મલઊન હૈં. અલ્લાહ તઆલાને ઔરતકો એક ઐસી ચીઝ બનાયા હૈ, જો અપને દાયરેકે અંદર મહદૂદ રહે. ઔર જબ યે ઔરત બેપરદહ બાહિર નિકલતી હૈ તો હદીસ શરીફમેં હૈ કે, શૈતાન ઉસ્કી તાંક–ઝાંક મેં લગ જાતા હૈ.

ઔર ફરમાયા કે, જબ ઔરત ખૂશ્બૂ લગાકર બાઝારોં કે અંદર જાતી હૈ, તો અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઉસ પર લા'નત હોતી હૈ. ઔર ફરિશ્તે ઐસી ઔરત પર લા'નત ભેજતે હૈં.

લિબાસકા અસલી મકસદ

લિબાસકા અસલી મકસદ યે હૈ કે, ઉસ્કે ઝરીએ સતરે ઔરત હાસિલ'હો જાએ. કુર્આન કરીમકા ઈર્શાદ હૈ કે :

'યા બની આદમ કદ્ અન્ઝલ્ના અલય્કુમ્ લિબાસંય્યુવારી સવ્આતિકુમ્ વરીશા' (યા'ની હમને લિબાસ ઈસલિએ ઉતારા, તાકે વો તુમ્હારે સતરકો છુપાએ, ઔર ઝીનતકા સામાન હો.)

લિહાઝા જો લિબાસ સતરકો ન છુપાએ, તો ઉસ્કા મતલબ યે હુવા કે લિબાસકા જો અસલ મકસદ થા વો ખતમ કર દિયા ગયા. ઔર જબ અસલ મકસદ ખતમ હો ગયા તો લિબાસ પહેનનેકે બાવજૂદ વો લિબાસ પહેનનેવાલા નંગા હૈ. ખુદાકે લિએ ઈસ્કા એહતિમામ કરેં કે, લિબાસ હમારા દુરૂસ્ત હો. આજકલ અચ્છે ખાસે દીનદાર, નમાઝી, પરહેઝગાર લોગોં કે અંદરભી ઈસ્કા એહતિમામ ખતમ હો ગયા હૈ. લિબાસમેં ઈસ્કી પરવા નહી કે, ઉસ્મેં પરદહ હો રહા હૈ યા નહી ? ઈનહી ચીઝોંકા વબાલ આજ હમ લોગ ભુગત રહે હૈં. લિહાઝા કમસે કમ અપને ઘરાનોંમેં ઔર અપને ખાનદાનોંમેં ઈસકા એહતિમામ કર લેં કે, લિબાસ શરીઅતકે મુતાબિક હો, ઔર ઉસમેં પરદહકા લિહાઝ હો. ઔર હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કી લા'નતકી વઈદસે મેહફૂઝ હો.

દૂસરી કૌમેં મુસલમાનોંકો ખાએંગી

એક હદીસમેં હઝરત સૌબાન (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે, હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા : તુમ પર એક ઐસા વકત આનેવાલા હૈ કે, દુનિયાકી દૂસરી કૌમેં તુમ્હેં ખાનેકે લિએ એક દૂસરેકો દા'વત દેંગી, જૈસે લોગ દસ્તરખ્વાન પર બૈઠકર દૂસરોંકો ખાનેકી દા'વત દેતે હૈં. જૈસે દસ્તરખ્વાન બિછા હુવા હૈ, ઉસ પર ખાને ચુને હુએ હૈં, ઉસ પર એક આદમી બૈઠા હૈ. ઈતનેમેં દૂસરા શખ્સ આ ગયા, તો પેહલા ઉસસે કેહતા હૈ કે, આઓ ખાના ખાઓ ઔર ખાનેમેં શરીક હો જાઓ. ઈસી તરહ એક વકત ઐસા આએગા કે, ઉસ વકત મુસલમાનોંકા દસ્તરખ્વાન બિછા હોગા, ઔર મુસલમાનકી હેસિયત ઐસી હોગી જૈસે દસ્તરખ્વાન પર

ખાના હોતા હૈ. ઔર બળી બળી કૌમેં ઔર તાકતેં મુસલમાનોંકો ખા રહી હોંગી. ઔર દૂસરી કૌમોંકો દા'વત દે રહી હોંગી કે, આઓ ઔર મુસલમાનોંકો ખાઓ ! (અબૂ દાઉદ – કિતાબુલ્મલાહિમ – (બાબ ફી તદાઈલ્ ઉમમ અલલ્ઈસ્લામ)

જિન હઝરાતકો પિછલે સો (૧૦૦) સાલકી તારીખકા ઈલ્મ હૈ. યા'ની પેહલી જંગે અઝીમસે લેકર આજ તક ગૈર મુસ્લિમ કૌમોંને મુસલમાનોં કે સાથ કૈસા સુલૂક કિયા હૈ, ઔર વો કિસ તરહ મુસલમાન મુલ્કોંકો આપસમેં તકસીમ કરતી રહી હૈં કે અચ્છા ! 'મિસર' તુમહારા ઔર 'શામ' હમારા, 'અલ્જઝાઈર' તુમહારા ઔર 'મરાકશ' હમારા, 'હિન્દુસ્તાન' તુમહારા ઔર 'બર્મા' હમારા વગૈરહ. ગોયા કે આપસમેં એક દૂસરેકી દા'વત હો રહી હૈ કે આઓ ! ઈન્કો લે જાકર ખા લો ! (અબૂ દાઉદ)

મુસલમાન તિન્કોંકી તરહ હોંગે

જબ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને મુસલમાનોંકી હાલત સહાબએ કિરામ (રદિ.)કે સામને બયાન ફરમાઈ, તો કિસી સહાબીને સવાલ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! કયા ઉસ વકત હમારી તા'દાદ બહોત કમ રેહ જાએગી ? જિસ્કી વજહસે દૂસરે લોગ મુસલમાનોંકો ખાને લગેંગે, ઔર દૂસરોંકો ભી ખાનેકી દા'વત દેને લગેંગે ?

જવાબમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા : નહીં, ઉસ વકત તુમહારી તા'દાદ બહોત ઝિયાદહ હોગી.

ચુનાંચે આજ મુસલમાનોંકી તા'દાદ એક અરબસે ઝિયાદહ હૈ. ગોયા કે દુનિયાકી એક તિહાઈ આબાદી મુસલમાનોંકી હૈ, લેકિન તુમહારી મિસાલ ઐસી હોગી જૈસે સૈલાબમેં બેહતે હુએ બેશુમાર તિન્કે હોતે હૈં. યા'ની જૈસે એક પાનીકા સૈલાબ જા રહા હૈ, ઔર ઉસમેં બેશુમાર તિન્કે ગિરે હુએ હૈં, જિન્કી કોઈ ગિન્તી નહીં હો સકતી, લેકિન વો તિન્કે સૈલાબમેં બહે ચલે જા રહે હૈં. ઉન તિન્કોંકી અપની કોઈ તાકત નહીં, અપના કોઈ ફૈસલા નહીં, અપના કોઈ ઈખ્તિયાર નહીં, પાની જહાં બહાકર લે જા રહા હૈ વહાં જા રહે હૈં.

મુસલમાન બુઝદિલ હો જાએંગે

આગે ફરમાયા કે, અલ્લાહ તઆલા તુમહારે દુશ્મનોં કે દિલસે તુમહારા રોઅ્બ નિકાલ લેંગે, ઔર તુમહારે દિલોંમેં કમઝોરી ઔર બુઝદિલી આ જાએગી. એક સહાબીને સવાલ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! યે કમઝોરી ઔર બુઝદિલી કયા ચીઝ હૈ ? ગોયા કે સહાબએ કિરામ (રદિ.)કી સમઝમેં યે બાત નહીં આ રહી હૈ કે, મુસલમાન ઔર બુઝદિલ ? મુસલમાન ઔર કમઝોર ? યે કૈસે હો સકતા હૈ ?

જવાબમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, કમઝોરી યે હૈ કે દુનિયાકી મુહબ્બત દિલમેં આ જાએગી, ઔર મૌતસે નફરત હો જાએગી. ઔર મૌતકા મતલબ હૈ 'અલ્લાહ તઆલાસે મુલાકાત'. ગોયા કે અલ્લાહ તઆલાકી મુલાકાતસે નફરત હો જાએગી. ઔર ઉસ વકત યે ફિકર હોગી કે દુનિયા હાસિલ હો, પૈસા હાસિલ હો, શોહરત ઔર ઈઝ્ઝત હાસિલ હો, ચાહે હલાલ તરીકેસે હો યા હરામ તરીકેસે હો.

સહાબએ કિરામ (રદિ.)કી બહાદુરી

સહાબએ કિરામ (રદિ.)કા હાલ યે થા કે, એક ગઝવહમેં એક સહાબી અકેલે રેહ ગયે. સામનેસે તીન-ચાર કાફિર મુસલ્લહ જંગજૂ પહેલવાન કિસમકે આ ગયે. યે સહાબી અકેલે થે, ઉન્હોંને આગે બઢકર ઉન્સે મુકાબલા કરના ચાહા, તો ઈતનેમેં દૂસરે સહાબએ કિરામ વહાં પહોંચ ગયે, ઔર ઉન્હોંને કહાં કે તુમ અકેલે હો ઔર યે ઝિયાદહ હૈં, ઔર બળે જંગજૂ ઔર પહેલવાન કિસમકે લોગભી હૈં. ઈસલિએ ઈસ વકત બેહતર યે હૈ કે, તરહ દે જાઓ ઔર મુકાબલા ન કરો, ઔર હમારે લશ્કરકે આનેકા ઈન્તિઝાર કર લો.

ઉન સહાબીને બે-સાખતા જવાબ દિયા કે, મૈં તુમ્હેં કસમ દેતા હૂં કે તુમ મેરે ઔર જન્નતકે દરમિયાન હાઈલ હોનેકી કોશિશ મત કરના. યે બળે બળે પહેલવાન તો મેરે જન્નતમેં પહોંચનેકા રાસ્તા હૈં, ઔર તુમ મુઝે લળનેસે રોક રહે હો, ઔર મેરે ઔર જન્નતકે દરમિયાન હાઈલ હો રહે હો.

સહાબએ કિરામ (રદિ.)કા યે હાલ થા, જિસ્કી વજહસે ઉન્કી સમઝમેં નહીં આ રહા થા કે બુઝદિલી કયા ચીઝ હૈ ? ઔર કમઝોરી કયા ચીઝ હૈ ? હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કી સોહબતકી બરકતસે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્કે દિલોંસે દુનિયાકી મુહબ્બત ખતમ ફરમા દી થી, ઔર હર વકત આંખોંસે આખિરતકો દેખ રહે થે. જન્નત ઔર દોઝખકા મુશાહિદહ કર રહે થે. ઈસ વજહસે મરનેસે નહીં ડરતે થે, બલ્કે ઈસ બાતકી ખ્વાહિશ કરતે થે કે, કિસી તરહ અલ્લાહ તઆલાકી બારગાહમેં પહોંચ જાએં.

એક સહાબીકા શૌકે શહાદત

એક સહાબી એક મૈદાને જંગમેં પહોંચે. દેખા કે સામને કુફ્ફારકા લશ્કર હૈ, જો પૂરે હથિયાર ઔર તાકતકે સાથ હમલા આવર હોગા. ઈસ લશ્કરકો દેખકર અચાનક ઝબાનસે યે શે'ર પઢા.

ગદન નલ્કિલ્અલ્અહિબ્બહુ મુહમ્મદન વ સહ્બહુ

વાહ વાહ કયા બેહતરીન નઝ્ઝારત હૈ. કલ્ફો હમ અપને દોસ્તોંસે યા'ની મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) ઔર સહાબએ કિરામસે મુલાકાત કરેંગે.

એક સહાબીકો તીર આકર લગા. સીનેસે ખૂનકા ફવ્વારહ ઉબલ પળા, ઉસ વકત અચાનક ઝબાનસે યે કલિમહ નિકલા. 'ફુઝ્તુ વ રબ્બિલ્ કઅ્બહ' (રબ્બે કા'બાકી કસમ ! આજ મૈં કામિયાબ હો ગયા)

યે હઝરાત ઈમાન ઔર યકીનવાલે ઔર અલ્લાહ તઆલાકી ઝાત પર ભરોસા રખનેવાલે થે. દુનિયાકી મુહબ્બત જિનકો છૂકર ભી નહીં ગુઝરી થી.

ફિતનાકે દૌરકે લિએ પેહલા હુકમ

ઐસી સૂરતમેં એક મુસલમાનકો કયા તર્ઝે અમલ ઈખ્તિયાર કરના ચાહિયે ? ઉસ્કે બારેમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને પેહલા હુકમ યે દિયા કે : 'તલ્ઝિમુ જમાઅતલ્ મુસ્લિમીન વ ઈમામહુમ' –

પેહલા કામ યે કરો કે, જમ્હૂર મુસલમાન ઔર ઉન્કે ઈમામકે સાથ હો જાઓ. ઔર જો લોગ બગાવત કર રહે હૈં, ઉનસે કિનારા કશી

ઈખ્તિયાર કર લો, ઔર ઉનકો છોળ લો.

એક સહાબીને સવાલ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! અગર મુસલમાનોંકી અકસરિય્યતવાલી જમાઅત ઔર ઈમામ ન હો તો ફિર આદમી કયા કરે ? યા'ની આપને જો હુકમ દિયા વો તો ઉસ વકત હૈ, જબ મુસલમાનોંકી મુત્તફિકહ જમાઅત મૌજૂદ હો. ઉન્કા એક સરબરાહ હો, જિસ પર સબ મુત્તફિકહ હોં. ઔર ઉસ ઈમામકી દિયાનત ઔર તકવા પર એઅતિમાદ હો, તબ તો ઉસ્કે સાથ ચલેંગે. લેકિન અગર ન જમાઅત હો ઔર ન મુત્તફિકહ ઈમામ હો, તો ઉસ સૂરતમેં હમ કયા કરેં ?

જવાબમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા, ઐસી સૂરતમેં હર જમાઅત ઔર હર પાર્ટીસે અલગ હોકર ઝિન્દગી ગુઝારો, ઔર અપને ઘરોં કે ટાટ બન જાઓ. ટાટ જિસસે બોરિયાં બનતી હૈં. પેહલે ઝમાનેમેં ઉસ્કો ફર્શ કે તૌર પર બિછાયા જાતા થા. આજકલ ઉસ્કી જગહ કાલીન બિછાએ જાતે હૈં.

મકસદ યે હૈ કે જિસ તરહ ઘરકા કાલીન ઔર ફર્શ હોતા હૈ. જબ એક મરતબા ઉસ્કો બિછા દિયા, તો અબ બારબાર ઉસ્કો ઉસ્કી જગહસે નહીં ઉઠાતે. ઈસી તરહ તુમભી અપને ઘરોંકે ટાટ ઔર ફર્શ બન જાઓ. ઔર બગૈર ઝરૂરત ઘરસે બાહિર ન નિકલો. ઔર ઉન જમાઅતોં કે સાથ મત મિલ જાઓ, બલ્કે ઉનસે કિનારહ કશ હો જાઓ, અલગ હો જાઓ, કિસીકા સાથ મત દો. ઈસસે ઝિયાદહ વાઝેહ બાત ઔર કયા હો સકતી હૈ.

ફિતનાકે દૌરકે લિએ દૂસરા હુકમ

એક હદીસમેં ફરમાયા કે, જિસ વકત તુમ લોગોંસે અલગ હોકર ઝિન્દગી ગુઝાર રહે હો, ઉસ વકત અગર મુસલમાન આપસમેં લળ રહે હોં, ઔર ઉન્કે દરમિયાન કતલો ગારતગિરી હો રહી હો તો ઉન્કો તમાશાકે તૌર પર ભી મત દેખો. ઈસલિએ કે જો શખ્સ તમાશાકે તૌર પર ઉન ફિતનોંકી તરફ ઝાંકકર દેખેગા વો ફિતના ઉસ્કો ભી અપની તરફ ખીચ લેગા ઔર ઉચક લેગા. 'મનિસ્તશ્રફ લહા ઈસ્તશ્રફત્હુ' ઈસલિએ ઐસે વકતમેં તમાશા દેખનેકે લિએ ભી ઘરસે બાહિર ન નિકલો, ઔર અપને ઘરમેં બૈઠે રહો.

ફિતનાકે દોરકે લિએ તીસરા હુકમ

એક ઔર હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, વો ફિતને ઐસે હોંગે કે ઉસમેં 'અલ્કાઈમુ ફીહા ખૈરુમ્ મિનલ્માશી, વલ્કાઈદુ ફીહા ખૈરુમ્ મિનલ્કાઈમિ' (ખળા હોનેવાલા ચલનેવાલેસે બેહતર હોગા, ઔર બૈઠનેવાલા ખળે હોનેવાલેસે બેહતર હોગા.)

મતલબ યે હૈ કે ઉસ ફિતનેકે અંદર કિસી કિસમકા હિસ્સા મત લો. ઉસ ફિતનેકી તરફ ચલનાભી ખતરનાક હૈ. ચલનેસે બેહતર યે હૈ કે ખળે હો જાઓ, ઔર ખળા હોનાભી ખતરનાક હૈ. ઈસસે બેહતર યે હૈ કે બૈઠ જાઓ. ઔર બૈઠનાભી ખતરનાક હૈ, ઉસસે બેહતર હૈ કે લેટ જાઓ. ગોયા કે અપને ઘરમેં બૈઠકર અપની ઝાતી ઝિન્દગીકો દુરૂસ્ત કરનેકી ફિકર કરો, ઔર ઘરસે બાહિર નિકલકર ઈજતિમાઈ મુસીબત ઔર ઈજતિમાઈ ફિતનેકો દા'વત મત દો.

ફિતનાકે દોરકા બેહતરીન માલ

એક ઔર હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ઈર્શાદ ફરમાયા કે, એક ઝમાના ઐસા આએગા કે, ઉસમેં આદમીકા સબસે બેહતર માલ ઉસ્કી બકરીયાં હોંગી જિસ્કો વો લેકર પહાળકી ચોટી પર ચલા જાએ, ઔર શહરોંકી ઝિન્દગી છોળ દે. ઔર ઉન બકરીયોં પર ઈકતિફા કરકે અપની ઝિન્દગી બસર કરે. ઐસા શખ્સ સબસે ઝિયાદહ મેહફૂઝ હોગા. ક્યૂં કે શહરોંમેં ઉસ્કો ઝાહિરી ઔર બાતિની ફિતને ઉચકને કે લિએ તૈયાર હોંગે.

ફિતનાકે દોરકે લિએ એક અહમ હુકમ

ઈન તમામ અહાદીસકે ઝરીએ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) યે બતલાના ચાહતે હૈં કે, વો વકત ઈજતિમાઈ ઔર જમાઅતી કામકા નહીં હોગા, ક્યૂં કે જમાઅતેં સબકી સબ ગૈર મોઅતબર હોંગી. કિસીભી જમાઅત પર ભરોસા કરના મુશ્કિલ હોગા. હક ઔર બાતિલકા પતા નહીં ચલેગા.

ઈસલિએ ઐસે વકતમેં અપની ઝાતકો ઉન ફિતનોંસે બચાકર ઔર અલ્લાહ તઆલાકી ઈતાઅતમેં લગાકર કિસી તરહ અપને ઈમાનકો કબર તક લે જાઓ. ઉન ફિતનોંસે બચાવકા સિર્ફ યેહી એક રાસ્તા હે. જો આયત મૈંને શુરૂ' મેં તિલાવત કી હૈં વો ભી ઈસી સિયાકમેં આઈ હે. ફરમાયા કે અય ઈમાનવાલો ! અપની ઝાતકી ખબર લો, અપને આપકો દુરૂસ્ત કરનેકી ફિકર કરો. અગર તુમ હિદાયત પર આ ગયે તો ફિર જો લોગ ગુમરાહીકી તરફ જા રહે હૈં, ઉન્કી ગુમરાહી તુમકો કોઈ નુકસાન નહી પહોંચાએગી અગર તુમને અપની ઈસ્લાહકી ફિકર કર લી.

રિવાયતમેં આતા હે કે, જબ યે આયત નાઝિલ હુઈ તો સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને સવાલ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) ! યે આયતતો બતા રહી હે કે, બસ ઈન્સાન સિર્ફ અપની ફિકર કરે ઔર દૂસરેકી ફિકર ન કરે. ઔર અગર કોઈ દૂસરા શખ્સ ગલત રાસ્તે પર જા રહા હે તો ઉસ્કો જાને દે, ઔર ઉસ્કો અમર બિલ્મઅરૂફ ઔર નહી અનિલ્મુન્કર ન કરે, ઉસ્કો તબલીગ ન કરે, જબ કે દૂસરી તરફ યે હુકમ આયા હે કે, અમર બિલ્મઅરૂફભી કરના ચાહિયે. ઔર નહી અનિલ્મુન્કરભી કરના ચાહિયે. ઔર દૂસરોંકો નેકીકી દા'વત ઔર તબલીગભી કરની ચાહિયે, તો ઈન દોનોંમેં કિસ તરહ તત્બીક દી જાએ ?

ફિતનાકે દોરકી ચાર અલામતેં

જવાબમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, વો આયતેં ભી અપની જગહ દુરૂસ્ત હૈં કે અમર બિલ્મઅરૂફ ઔર નહી અનિલ્મુન્કર કરના ચાહિયે. ઔર દા'વત ઔર તબલીગ કરની ચાહિયે. લેકિન એક ઝમાના ઐસા આએગા કે, ઉસ વકત ઈન્સાનકે ઝિમ્મે સિર્ફ અપની ઈસ્લાહકી ફિકર બાકી રહેગી. ઔર યે વો ઝમાના હોગા, જિસમેં ચાર અલામતેં ઝાહિર હો જાએં.

(૧) પેહલી અલામત યે હે કે ઉસ ઝમાનેમેં ઈન્સાન અપને માલકી મુહબ્બતકે જઝબેકે પીછે લગા હુવા હો. ઔર અપને જઝબએ બુખ્લકી ઈતાઅત કર રહા હો, માલ તલબીમેં લગા હુવા હો, સુબ્હસે લેકર શામ તક બસ ઝહન પર એકહી ધુન સવાર હો કે, જિસ તરહભી હો પૈસે ઝિયાદહ આ જાએં, દૌલત ઝિયાદહ હો જાએ, ઔર મેરી દુનિયા દુરૂસ્ત

હો જાએ, ઔર હર કામ માલો દૌલતકી મુહબ્બતમેં કર રહા હો.

(૨) દૂસરી અલામત યે હૈ કે, લોગ હર વકત ખ્વાહિશાતે નફસકી પૈરવીમેં લગે હુએ હોં, જિસ તરફ ઈન્સાનકી ખ્વાહિશ ઉસ્કો લે જા રહી હો વો જા રહા હો. યે ન દેખ રહા હો કે યે કામ હલાલ હૈ યા હરામ હૈ, ઔર ન યે દેખ રહા હો કે, યે જન્નતકા રાસ્તા હૈ યા જહન્નમકા રાસ્તા હૈ. યે અલ્લાહકી રઝામંદીકા રાસ્તા હૈ યા નારાઝગીકા રાસ્તા હૈ. ઈન સબ ચીઝોંકો ભૂલકર અપની ખ્વાહિશાતે નફસકે પીછે દોળા જા રહા હો. યે દૂસરી અલામત હૈ.

(૩) તીસરી અલામત યે હૈ કે, જબ દુનિયાકો આખિરત પર તરજીહ દી જાને લગે. યા'ની આખિરતકી તો બિલકુલ ફિકર ન હો, લેકિન દુનિયાકી ઈતની ઝિયાદહ ફિકર હો કે લાખ સમઝાયા જાએ ઔર બતાયા જાએ કે આખિરત આનેવાલી હૈ, એક દિન મરના હૈ ઔર કબરમેં જાના હૈ, અલ્લાહકે સામને પેશી હોગી. સારી બાતેં સમઝાનેકે જવાબમેં વો કહે કે કયા કરેં ? ઝમાનાહી ઐસા હૈ, હમેં આખિર ઈસી દુનિયામેં સબકે સાથ રેહના હૈ. ઈસલિએ ઈસ દુનિયાકી ભી ફિકર કરની ચાહિયે. ગોયા કે સારી નસીહતોં ઔર વઅઝોંકો હવા હી મેં ઉળા દે, ઔર ઉસકી તરફ કાન ન ધરે, ઔર દુનિયા કમાનેમેં લગ જાએ.

(૪) ચોથી અલામત યે હૈ કે, હર ઈન્સાન અપની રાય પર ઘમંડમેં મુબતલા હો, દૂસરેકી સુનનેકો તૈયાર હી ન હો. ઔર હર ઈન્સાનમેં અપના એક મૌકફ ઈખ્તિયાર કર રખ્ખા હો, ઔર ઉસીમેં ઈસ તરહ વો મગન હો કે, જો મૈં કેહ રહા હૂં વો દુરૂસ્ત હૈ, ઔર જો બાત દૂસરા કેહ રહા હૈ વો ગલત હૈ.

જૈસે આજકલ યેહી મંઝર નઝર આતા હૈ, કે હર ઈન્સાનને દીનકે મઆમલેમેં ભી અપની એક રાય મુતઅય્યન કર લી હૈ કે ઉસ્કે નઝદીક કયા હલાલ હૈ ઔર કયા હરામ હૈ ? કયા જાઈઝ હૈ ઔર કયા નાજાઈઝ હૈ ? હાલાં કે સારી ઉમરમેં કભી એક દિનભી કુર્આન ઔર હદીસ સમઝને કે લિએ ખર્ચ નહી કિયા, લેકિન જબ ઉસ્કે સામને શરીઅતકા કોઈ હુકમ બયાન કિયા જાએ, તો ફૌરન યે જવાબ દેતા હૈ કે મૈં તો યે સમઝતા હૂં કે યે બાત સહીહ નહી હૈ, ફૌરન અપની રાય પેશ કરની શુરૂ' કર દેતા હૈ. ઈસી કે બારેમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને ફરમાયા કે, હર

શખ્સ અપની રાય પર ઘમંડમેં મુબતલા હોગા.

બહરહાલ જિસ ઝમાનેમેં યે ચાર અલામતેં ઝાહિર હો જાએં, યા'ની જબ માલકી મુહબ્બતકી ઈતાઅત હોને લગે, લોગ ખ્વાહિશાતે નફ્સકે પીછે પળ જાએં, દુનિયાકો આખિરત પર તરજીહ દી જા રહી હો, ઔર હર શખ્સ અપની રાય પર ઘમંડમેં મુબતલા હોં ઉસ વકત અપની ઝાતકો બચાનેકી ફિકર કરો, ઔર આમ લોગોંકી ફિકર છોળ દો કે આમ લોગ કહાં જા રહે હૈં ? ઈસલિએ કે વો એક ફિતના હૈ. અગર આમ લોગોંકી ફિકર કે લિએ બાહિર નિકલોગે તો વો આમ લોગ તુમ્હેં પકળ લેંગે, ઔર તુમ્હેંભી ફિતનેમેં મુબતલા કર દેંગે. ઈસલિએ અપની ઝાતકી ફિકર કરો, ઔર અપને આપકો ઈસ્લાહકે રાસ્તે પર લાનેકી કોશિશ કરો. ઘરસે બાહિર ન નિકલો, ઘરકે દરવાઝે બંધ કર લો, ઘરકી ટાટ બન જાઓ, ઔર તમાશા દેખનેકે લિએભી ઘરસે બાહિર મત ઝાંકો. ફિતનેકે ઝમાનેમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કી યેહી તા'લીમ હૈ.

ઈખ્તિલાફાતમેં સહાબએ કિરામ (રદિ.)કા તર્ઝે અમલ

હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કે બા'દ જબ સહાબએ કિરામ (રદિ.)કા ઝમાના આયા, ઔર ખિલાફતે રાશિદહકે આખિરી દૌરમેં બળે ઝબરદસ્ત ઈખ્તિલાફાત હઝરત અલી (રદિ.) ઔર હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કે દરમિયાન પેશ આએ. ઔર જંગ તક નૌબત પહોંચ ગઈ. ઔર હઝરત અલી (રદિ.) ઔર હઝરત આઈશા (રદિ.)કે દરમિયાન ઈખ્તિલાફ હુવા. ઔર ઉસ્મેંભી જંગકી નૌબત પહોંચી.

ઈન ઈખ્તિલાફકે ઝરીએ અલ્લાહ તઆલાને સહાબએ કિરામ (રદિ.)કે ઝમાનેમેં હી યે સબકુછ દિખા દિયા, તાકે આનેવાલી ઉમ્મતકે લિએ સહાબએ કિરામ (રદિ.) હી કી ઝિન્દગીસે રેહનુમાઈકા એક રાસ્તા મિલ જાએ કે જબ કભી આઈન્દહ ઈસ કિસમકે વાકિઆત પેશ આએં તો કયા કરના ચાહિયે ? ચુનાંચે ઉસ ઝમાનેમેં વો સહાબએ કિરામ (રદિ.) ઔર તાબિઈન (રહ.) જો યે સમઝતે થે કે, હઝરત અલી (રદિ.) હક પર હૈં. ઉન્હોંને ઈસ હદીસ પર અમલ કિયા જિસ્મેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)ને

યે ફરમાયા થા કે

'તલ્ઝિમુ જમાઅતલ્ મુસ્લિમીન વ ઈમામહુમ' (યા'ની ઐસે વક્તમેં જો મુસલમાનોંકી બડી જમાઅત હો, ઔર ઉસ્કા ઈમામભી હો ઉસ્કો લાઝિમ પકડ લો.)

ઈસ હદીસ પર અમલ કરતે હુએ હઝરત અલી (રદિ.)કા સાથ દિયા, ઔર યે કહા કે હઝરત અલી (રદિ.) ઈસ વક્ત ઈમામ હૈં, હમ ઉન્કા સાથ દેંગે, ઔર વો જૈસા કહેંગે હમ વૈસાહી કરેંગે. બા'ઝ સહાબએ કિરામ (રદિ.) ઔર તાબિઈન (રહ.)ને હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કો હક પર સમઝા કે યે ઈમામ હૈં, ઔર ઉન્કા સાથ દેના શુરૂ' કર દિયા. સહાબએ કિરામ (રદિ.)કી તીસરી જમાઅત વો થી જિન્હોંને યે કહા કે, ઈસ વક્ત હમારી સમઝમેં નહી આ રહા હૈ કે, હક ક્યા હૈ ઔર બાતિલ ક્યા હૈ ? ઔર ઐસે મૌકા' કે લિએ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કા હુકમ યે હૈ કે, તમામ જમાઅતોંસે અલગ હો જાએં. ચુનાંચે ઉન્હોંને ન તો હઝરત અલી (રદિ.)કા સાથ દિયા ઔર ન હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કા સાથ દિયા, બલ્કે અલગ હોકર અપને ઘરોંમેં બૈઠ ગએ.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.)કા તર્ઝે અમલ

ચુનાંચે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) હઝરત ઉમર (રદિ.)કે સાહબઝાદે હૈં. બડે ઉચે દરજેકે સહાબી ઔર ફકીહ થે. ઉસ ઝમાનેમેં યે અપને ઘરમેં બૈઠે થે. એક શખ્સ ઉન્કે પાસ આયા ઔર કહા કે, આપ યે ક્યા કર રહે હૈં કે ઘરમેં બૈઠ ગયે ? બાહિર હક ઔર બાતિલકા મઅરિકહ (લડાઈ) હો રહા હૈ. હઝરત અલી (રદિ.) ઔર હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.) કે દરમિયાન લડાઈ હો રહી હૈ. ઉસમેં હઝરત અલી (રદિ.)કા સાથ દેના ચાહિયે. ઈસલિએ કે વો હક પર હૈં. તો આપ બાહિર ક્યૂં નહી નિકલતે ? જવાબમેં હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.)ને ફરમાયા કે, મૈંને તો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)સે યે હદીસ સુની હૈ કે જબ કભી એસા મૌકા' આએ કે મુસલમાન આપસમેં ટકરા જાએં ઔર હક ઔર બાતિલકા પતા ન ચલે, તો ઉસ વક્ત અપને ઘરકા દરવાઝા બંદ કરકે બૈઠ જાઓ,

ઔર અપને ઘરકા ટાટ બન જાઓ, ઔર અપને કમાનકી તાન્તેં તોળ ડાલો યા'ની હથિયાર તોળ ડાલો. ચૂં કે મુઝે હક ઔર બાતિલકા પતા નહી ચલ રહા હૈ. ઈસલિએ મૈં અપને હથિયાર તોળકર ઘરકે અંદર બૈઠ ગયા હૂં, ઔર અલ્લાહ અલ્લાહ કર રહા હૂં.

ઉસ શખ્સને કહા કે યે આપ ગલત કર રહે હૈં. ઈસલિએ કે કુર્આન કરીમકા ઈર્શાદ હૈ કે, 'કાતિલૂહુમ્ હત્તા લા તકૂન ફિત્નહ' (યા'ની ઉસ વકત તક જિહાદ કરો, જબ તક ફિતના બાકી રહે. ઔર જબ ફિતના ખતમ હો જાએ, ઉસ વકત જિહાદ છોળ દેના.)

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.)ને ઉસકા કયા અજીબ જવાબ ઈર્શાદ ફરમાયા, 'કાતલ્ના હત્તા લમ્તકુન્ ફિત્નહ, વ કાતલ્તુમ હત્તા કાનતિલ્ ફિત્નહ'

હમને જબ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કે સાથ મિલકર કિતાલ કિયા થા તો અલ્લાહ તઆલાને ફિતના ખતમ ફરમા દિયા થા. ઔર અબ તુમને કિતાલ કિયા તો ફિતના ખતમ નહીં કિયા, બલ્કે ફિતનાકો ઔર બળ્હા દિયા ઔર ઉસે જગા દિયા. ઈસલિએ મૈં તો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) કે ઈર્શાદ પર અમલ કરતે હુએ ઘરમેં બૈઠા હૂં.

અમન ઔર ફિતનાકી હાલતમેં હમારે લિએ તર્ઝે અમલ

ઈસી બારેમેં એક મુહદ્દિસકા એક કૌલ મેરી નઝરસે ગુઝરા, જબ મૈંને ઉસ્કો પળ્હા તો મુઝે વજ્દ આ ગયા. વો કૌલ યે હૈ,

'ઈકતદૂ બિ ઉમર (રદિ.) ફીલ્અમન, વબિ ઈબ્નિહી ફીલ્ફિત્નહ' (યા'ની જબ અમનકી હાલત હો તો ઉસ વકત હઝરત ઉમર (રદિ.)કી પૈરવી કરો, ઔર જબ ફિતનાકી હાલત હો તો ઉન્કે બેટે યા'ની હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.)કી પૈરવી કરો.)

યા'ની અમનકી હાલતમેં યે દેખો કે, હઝરત ઉમર (રદિ.)કા કયા તર્ઝે અમલ થા ? ઉન્કી પૈરવી કરતે હૂએ વો તર્ઝે અમલ તુમભી ઈખ્તિયાર કરો. ઔર ફિતનાકી હાલતમેં યે દેખો કે, ઉન્કે બેટે હઝરત અબ્દુલ્લાહ

ઈબ્ને ઉમર (રદિ.)ને કયા તર્ઝે અમલ ઈખ્તિયાર કિયા થા ? વો યે કે તલવાર તોળકર ઘરકે અંદર અલગ હોકર બૈઠ ગયે ઔર કિસીકા સાથ નહી દિયા. તુમભી ફિતનાકી હાલતમેં ઉન્કી પૈરવી કરો.

ઈખ્તિલાફાતકે બાવજૂદ આપસકે તઅલ્લુકાત

અલ્લાહ તઆલાને સહાબએ કિરામ (રદિ.)હી કે દૌરમેં યે સારે મંઝર દિખા દિયે. ચુનાંચે જિન સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને હઝરત અલી (રદિ.)કો હક પર સમઝા, ઉન્હોંને ઉન્કા સાથ દિયા. ઔર જિન્હોંને હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કો હક પર સમઝા, ઉન્હોંને ઉન્કા સાથ દિયા.

લેકિન સાથ દેનેકે બાવજૂદ યે અજીબ મંઝર દુનિયાકી આંખોંને દેખા કે, ઐસા મંઝર દુનિયાને પેહલે કભી નહી દેખા થા. વો યે કે હઝરત અલી (રદિ.) ઔર હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.) દોનોં એક દૂસરે સે બરસરે પૈકારભી હૈં. લેકિન જબ હઝરત અલી (રદિ.)કે લશ્કરમેં સે કિસીકા ઈન્તિકાલ હો જાતા તો હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કે લશ્કરકે લોગ ઉસ્કે જનાઝેમેં આકર શરીક હોતે. ઔર જબ હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.) કે લશ્કરમેં કિસીકા ઈન્તિકાલ હો જાતા તો હઝરત અલી (રદિ.)કે લશ્કરકે લોગ ઉસ્કે જનાઝેમેં શરીક હોતે.

વજહ ઉસ્કી યે થી કે યે લળાઈ હકીકતમેં નફસાનિય્યતકી બુનિયાદ પર નહી થી, યે લળાઈ જાહ ઔર માલકે હાસિલ કરનેકે લિએ નહી થી, બલ્કે લળાઈકી વજહ યે થી કે, અલ્લાહકે હુકમકા એક મતલબ હઝરત અલી (રદિ.)ને સમઝા થા, યે ઉસ પર અમલ કર રહે થે. ઔર અલ્લાહકે હુકમકા એક મતલબ હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)ને સમઝા થા, વો ઉસ પર અમલ કર રહે થે. ઔર દોનોં અપની અપની જગહ પર અલ્લાહકે હુકમકી તા'મીલમેં મશ્ગૂલ થે.

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.)કા તર્ઝે અમલ

હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) જો પઢને પઢાનેવાલે સહાબી થે. મેરે વાલિદ સાહબ (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે યે મૌલવી કિસ્મકે સહાબી

થે. ઔર હર વકત પઢ્હને પઢ્હાને કે મશ્ગલેમેં રેહતે થે. ઉન્કા તર્ઝે અમલ યે થા કે, યે દોનોં લશ્કરોંમેં દોનોં કે પાસ જાયા કરતે થે. કિસી એકકા સાથ નહીં દેતે થે. જબ નમાઝકા વકત આતા તો હઝરત અલી (રદિ.)કે લશ્કરમેં જાકર ઉન્કે પીછે નમાઝ પઢ્હતે ઔર જબ ખાનેકા વકત આતા, તો હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કે લશ્કરમેં જાકર ઉન્કે સાથ ખાના ખાતે.

કિસીને ઉનસે સવાલ કિયા કે હઝરત ! આપ નમાઝ તો હઝરત અલી (રદિ.)કે પીછે પઢ્હતે હૈં ઔર ખાના હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કે સાથ ખાતે હૈં. ઐસા કયૂં કરતે હૈં ? જવાબમેં ફરમાયા કે, નમાઝ વહાં અચ્છી હોતી હૈ, ઔર ખાના યહાં અચ્છા હોતા હૈ. ઈસલિએ નમાઝકે વકત વહાં ઔર ખાનેકે વકત યહાં ચલા આતા હૂં. સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને હમેં આપસકે ઈખ્તિલાફાત કરનેકા સલીકાભી સિખા દિયા.

હઝરત અમીર મુઆવિયહ (રદિ.)કા કૈસરે રૂમકો જવાબ

ઈસી લડાઈકે ઐન દૌરાન જબ એક દૂસરેકી ફૌજેં આમને સામને એક દૂસરે કે ખિલાફ ખડી હૈં, ઉસ વકત કૈસરે રૂમકા યે પૈગામ હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કે પાસ આતા હૈ કે મૈંને સુના હૈ કે, તુમહારે ભાઈ હઝરત અલી (રદિ.)ને તુમહારે સાથ બડી ઝિયાદતી કી હૈ. ઔર વો હઝરત ઉસ્માન (રદિ.)કે કાતિલોંસે કિસાસ (બદલા) નહીં લે રહે હૈં. અગર તુમ ચાહો તો મૈં તુમહારી મદદકે લિએ બહોત બડા લશ્કર ભેજ દૂં, તાકે તુમ ઉનસે મુકાબલા કરો.

ઈસ પૈગામકા જો ફૌરી જવાબ હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)ને લિખકર ભેજા વો યે થા કે,

અય નસરાની બાદશાહ ! તૂ યે સમઝતા હૈ કે હમારે આપસકે ઈખ્તિલાફકે નતીજેમેં તૂ હઝરત અલી (રદિ.) પર હમલા આવર હોગા ? યાદ રખ ! અગર તૂને હઝરત અલી (રદિ.) પર બુરી નિગાહ ડાલનેકી જુરઅતકી તો હઝરત અલી (રદિ.)કે લશ્કરસે નમૂદાર હોનેવાલા પેહલા શખ્સ જો તેરી ગરદન ઉતારેગા વો મુઆવિયહ (રદિ.) હોગા.

તમામ સહાબએ કિરામ (રદિ.) હમારે લિએ મુઅઝ્ઝઝ ઔર મુકર્રમ હૈં..

આજકલ લોગ હઝરાતે સહાબએ કિરામ (રદિ.)કે બારેમેં કૈસી કૈસી ગલત બાતેં કરતે હૈં. હાલાંકે સહાબએ કિરામ (રદિ.)કી શાન ઔર મરતબેકો સમઝના કોઈ આસાન કામ નહી હૈ. ઉન્કે મરતબે ઔર જઝ્બેકો હમ નહીં પહોંચ સકતે આજ હમ ઉન્કી લડાઈયોંકો અપની લડાઈયોં પર કયાસ કરના શુરૂ' કર દેતે હૈં કે, જિસ તરહ હમારે દરમિયાન લડાઈ હોતી હૈ, ઉસી તરહ ઉન્કે દરમિયાનભી લડાઈ હુઈ. હાલાંકે ઉન્કી સારી લડાઈયાં ઔર સારે ઈખ્તિલાફાતકે ઝરીએ દર હકીકત અલ્લાહ તઆલા આઈન્દહ ઉમ્મતકે લિએ રેહનુમાઈકા રાસ્તા પૈદા કર રહે થે કે, આઈન્દહ ઝમાનેમેં જબ કભી ઐસે હાલાત પૈદા હો જાએં તો ઉમ્મતકે લિએ રાસ્તા કયા હૈ ? ચાહે વો હઝરત અલી (રદિ.) હોં, યા હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.) હોં, યા અલગ બૈઠનેવાલે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) હોં, ઉન્મેંસે હર એકને હમારે લિએ એક ઉસ્વએ હસનહ છોડા હૈ. ઈસલિએ ઉન લોગોં કે ધોકેમેં કભી મત આના જો સહાબએ કિરામ (રદિ.)કે ઉન આપસકે ઈખ્તિલાફાતકી બુનિયાદ પર કિસી એક સહાબીકી શાનમેં ગુસ્તાખી યા ગલત બાતેં કરતે હૈં. અરે ! ઉન્કે મકામ તક આજ કોઈ પહોંચ નહી સકતા.

હઝરત અમીર મુઆવિયહ (રદિ.)કી લિલ્લાહિયત ઔર ખુલૂસ

હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)ને ચૂં કે અપને બેટે યઝીદકો અપના વલીઅહદ બના દિયા થા, જિસ્કી વજહસે ઉન્કે બારેમેં લોગ બહોતસી બાતેં કરતે હૈં. હાલાંકે વાકિઆ લિખ્ખા હૈ કે, એક મરતબા જુમ્આકે ખુત્બેમેં ઐન જુમ્આકે વકત મિમ્બર પર ખડે હોકર યે દુઆ કી કે યા અલ્લાહ ! મૈંને અપને બેટે યઝીદકો જો અપના વલીઅહદ બનાયા હૈ, મૈં કસમ ખાકર કેહતા હૂં કે વલીઅહદ બનાતે વકત મેરે ઝહનમેં સિવાએ ઉમ્મતે મુહમ્મદિય્યહકી ફલાહકે કોઈ ઔર બાત નહી થી. ઔર અગર

મેરે ઝહનમેં કોઈ બાત હો તો, મૈં યે દુઆ કરતા હૂં કે યા અલ્લાહ ! ઈસસે પેહલેકે મેરા યે હુકમ નાફિઝ હો, આપ ઉસકી રૂહ કબ્ઝ કર લેં. દેખિયે ! કોઈ બાપ અપને બેટેકે લિએ ઐસી દુઆ નહી કિયા કરતા, લેકિન હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)ને યે દુઆ ફરમાઈ. ઈસસે પતા ચલતા હૈ કે, હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)ને જો કુછ કિયા વો ખુલૂસકે સાથ કિયા. ઈન્સાનસે ગલતી હો સકતી હૈ. પયગમ્બરોં કે અલાવહ હર એકસે ગલતી હો સકતી હૈ, ગલત ફૈસલા હો સકતા હૈ, લેકિન આપને જો કુછ ફૈસલા કિયા વો ઈખ્લાસકે સાથ અલ્લાહકે લિએ કિયા.

કિનારહ કશ હો જાઓ

બહર હાલ ! હઝરાતે સહાબએ કિરામ (રદિ.)ને ફિતનોંકી તમામ અહાદીસ પર અમલ કરકે હમારે લિએ નમૂના પેશ કર દિયા કે ફિતનેમેં યે કિયા જાતા હૈ. લિહાઝા જબ ઉસ દૌરમેં જહાં મુકાબલા હઝરત અલી (રદિ.) ઔર હઝરત મુઆવિયહ (રદિ.)કા થા. ઉસ દૌરમેં ભી સહાબએ કિરામ (રદિ.)કી એક બળી જમાઅત અલગ હોકર બૈઠ ગઈ થી. જિસમેં હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) જૈસે સહાબએ કિરામ શામિલ થે, તો ઈસ દૌરમેં ભી જબ હક ઔર બાતિલકા યકીની તૌર પર પતા નહી હૈં, બલ્કે હક ઔર બાતિલ મુશ્તબહ હૈ, ઈસકે સિવા કોઈ રાસ્તા નહી કે આદમી કિનારહ કશી ઈખ્તિયાર કર લે.

હકીકત યે હૈ કે તકવીની તૌર પર અલ્લાહ તઆલાકો અજીબ બાત મંઝૂર થી કે, જો હઝરાત સહાબએ કિરામ (રદિ.) ઉસ ઝમાનેમેં કિનારહ કશ હોકર બૈઠ ગયે થે. ઉનસે અલ્લાહ તઆલાને દીનકી બહોત બળી ખિદમત લે લી. વરના અગર સબકે સબ સહાબા (રદિ.) જંગમેં શામિલ હો જાતે, તો બહોતસે સહાબા ઉનમેંસે શહીદ હો જાતે. ઔર દીનકી વો ખિદમત ન કર પાતે. ચુનાંચે જો હઝરાત સહાબએ કિરામ (રદિ.) અલગ હોકર બૈઠ ગયે થે. ઉન્હોંને અહાદીસકો મુદવ્વન (જમા') કરના શુરૂ' કર દિયા. ઔર ઉસકે નતીજેમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.)કે ઈર્શાદાત ઔર આપકા લાયા હુવા દીન આઈન્દહ આનેવાલી નસલોં કે લિએ મુદવ્વન ઔર મુરત્તબ હો ગયા. ઔર એક બહોત બળા ઝખીરહ છોળ ગયે.

અપની ઈસ્લાહકી ફિકર કરો

બહર હાલ ! ફિતનાકે દૌરમેં યે હુકમ દિયા કે ઘરકા દરવાઝા બંદ કરકે બૈઠ જાઓ, ઔર અલ્લાહ અલ્લાહ કરો. ઔર અપની ઈસ્લાહકી ફિકર કરો કે, મૈં ગુનાહોંસે બચ જાઉં. ઔર અલ્લાહ તઆલાકા મુતીઅ ઔર ફરમાં બરદાર બન જાઉં. ઔર મેરે બીવી બચ્ચેભી મુતીઅ ઔર ફરમાં બરદાર બન જાએં. હકીકત યે હૈ કે, એક પયગમ્બરહી ઐસા નુસ્ખા બતા સકતા હૈ. હર ઈન્સાનકે બસકા કામ નહી કે વો ઐસા નુસ્ખા બતા સકે. ઈસલિએ ઈસ નુસ્ખે પર અમલ કરતે હુએ હર ઈન્સાન અપની ઈસ્લાહકી તરફ મુતવજ્જેહ હો જાએ. મઆશરહ તો ઈન્હી અફરાદકે મજમૂએકા નામ હૈ. જબ એક ફર્દકી ઈસ્લાહ હો ગઈ ઔર વો દુરૂસ્ત હો ગયા તો કમસે કમ મઆશરેસે એક બુરાઈ તો દૂર હો ગઈ. ઔર જબ દૂસરા ફર્દ દુરૂસ્ત હો ગયા તો દૂસરી બુરાઈ દુરૂસ્ત હો ગઈ. ઈસી તરહ ચિરાગસે ચિરાગ જલતા હૈ, ઔર અફરાદસે મઆશરહ બનતા હૈ. આહિસ્તા આહિસ્તા સારા મઆશરહ દુરૂસ્ત હો જાએગા.

અપને ઐબોંકો દેખો

આજ હમ જિસ દૌરસે ગુઝર રહે હૈં યે સખ્ત ફિતનેકા દૌર હૈ. ઈસ્કે લિએ હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ચૌદહસો (૧૪૦૦) સાલ પેહલે યે નુસ્ખા બતા ગયે કે, કિસી પાર્ટી મેં શામિલ મત હોના. જહાં તક મુમ્કિન હો ઘરમેં બૈઠો. ઔર તમાશા દેખનેકે લિએ ભી ઘરસે બાહિર મત જાઓ. ઔર અપની ઈસ્લાહકી ફિકર કરો. ઔર યે દેખો કે મેરે અંદર ક્યા બુરાઈ હૈ, ઔર મૈં કિન બુરાઈયોં કે અંદર મુબતલા હૂં ? હો સકતા હૈ કે, પૂરે મઆશરેકે અંદર જો ફિતના ફૈલા હુવા હૈ વો મેરે ગુનાહોંકી નહૂસત હો. હર ઈન્સાનકો યે સોચના ચાહિયે કે, યે જો કુછ હો રહા હૈ શાયદ મેરે ગુનાહોંકી વજહસે હો રહા હૈ.

હઝરત ઝૂન્નૂન મિસરી (રહ.) કે પાસ લોગ કહત સાલીકી શિકાયત કરને ગયે, તો ઉન્હોંને કહા કે યે સબ મેરે ગુનાહોંકી વજહસે હો રહા હૈ. મૈં યહાંસે ચલા જાતા હૂં. શાયદ અલ્લાહ તઆલા તુમ પર રહમત

નાઝિલ ફરમા દે. આજ હમ લોગોંકો દૂસરોં પર તબસિરહ કરના આતા હૈ, કે લોગ યૂં કર રહે હૈં, લોગોં કે અંદર યે ખરાબીયાં હૈં, જિસ્કી વજહસે ફસાદ હો રહા હે. લેકિન અપને ગરેબાનમેં મુંહ ડાલકર દેખનેવાલા બહોત કમ હી આજ કોઈ મિલેગા. ઈસલિએ દૂસરોંકો છોળો ઔર અપની ઈસ્લાહકી ફ્રિકર કરોં.

ગુનાહોંસે બચાઓ

ઔર અપની ઈસ્લાહકી ફ્રિકરકા અદના દરજહ યે હે કે, સુબ્હસે લેકર શામ તક જો ગુનાહ તુમસે સરઝદ હોતે હૈં, ઉન્કો એક એક કરકે છોળનેકી ફ્રિકર કરો. ઔર હર રોઝ અલ્લાહ તઆલાકે સામને તૌબા ઔર ઈસ્તિગ્ફાર કરો. ઔર યે દુઆ કરો કે યા અલ્લાહ ! યે ફ્રિતનેકા ઝમાના હે, મુઝે ઔર મેરે ઘરવાલોં ઔર મેરી ઔલાદકો અપની રહમતસે ઈસ ફ્રિતનાસે દૂર રખિયે.

'અલ્લાહુમ્મ ઈન્ના નઊઝુબિક મિનલ્ફ્રિતનિ મા ઝહર મિન્હા વમા બતન' (અય અલ્લાહ ! હમ આપકી તમામ ઝાહિરી ઔર બાતિની ફ્રિતનોંસે પનાહ માંગતે હૈં.)

દુઆ કરનેકે સાથ સાથ ગીબતસે, નિગાહકે ગુનાહસે, ફહહાશી ઔર ઉરયાની કે ગુનાહોંસે, ઔર દૂસરોં કે દિલકો તકલીફ દેનેકે ગુનાહસે, રિશ્વતકે ગુનાહસે, સૂદકે ગુનાહસે અપને આપકો જિતના હો સકે ઉનસે બચાનેકી કોશિશ કરો. લેકિન અગર ગફલતમેં યે ઝિન્દગી ગુઝાર દી, તો ફ્રિર અલ્લાહ તઆલા બચાએ ! અંજામ બળા ખરાબ નઝર આતા હે. અલ્લાહ તઆલા મુઝે ઔર આપ સબકો ઈન બાતોં પર અમલ કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ, આમીન !

'વ આખિરુ દઅ્વાના અનિલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ્આલમીન'

'તમ્મત બિલ્ખયૂર'

